

**Gyulai Szakképzési Centrum Harruckern János Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium**

Szakiskolai képzés közismereti és szakmai tantárgyak helyi tanterve

2023/2024-as tanév

Hatályos: 2023. szeptember 1-től

Czeglédiné Szappanos Anita
igazgató

Tartalom:

AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA KÖTELEZŐ 9/E ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMÁNAK helyi TANTERVE	4
TANTERVI BEVEZETŐ	4
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	14
IDEGEN NYELV	24
MATEMATIKA	33
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	38
TERMÉSZETTUDOMÁNY	42
VIZUÁLIS KULTÚRA	53
DIGITÁLIS KULTÚRA	57
PÁLYAORIENTÁCIÓ	60
SZAKMAI ALAPOZÓ ISMERETEK	64
TESTNEVELÉS	68
OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA	77
AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA 9-10. ÉVFOLYAMÁNAK TANTERVE	83
TANTERVI BEVEZETŐ	83
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	94
IDEGEN NYELV (SZABAD SÁV)	105
MATEMATIKA	114
DIGITÁLIS KULTÚRA	119
TESTNEVELÉS ÉS SPORT	122
OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA	131
KOSZORÚKÉSZÍTŐ	137
Növényismeret és -kezelés megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyai, témakörei	159
Növényismeret és -kezelés tantárgy	163
Növényismeret és -kezelés gyakorlat tantárgy	169
Koszorúkötészet megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyai, témakörei	174
Koszorúkötészet tantárgy	178

Koszorúkötészet gyakorlat tantárgy	184
SÜTŐIPARI ÉS GYORSPÉKSÉGI MUNKÁS	193
Pályaorientáció.....	207
Szakmai alapozó ismeretek.....	211
A 11945-16 azonosító számú Sütőipari alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyai, témakörei	222
Sütőipari technológia I. tantárgy	224
Szakmai gépek I. tantárgy.....	227
Szakmai számítások I. tantárgy	230
Szakmai gyakorlat I. tantárgy	233
A 11919-16 azonosító számú Élelmiszerelőállítási alapismeretek megnevezésű szakmai követelménymodul tantárgyai, témakörei.....	237
Munka – és környezetvédelem tantárgy	240
Mikrobiológia és higiénia tantárgy.....	243
Minőségirányítás tantárgy.....	246
Minőség-ellenőrzés gyakorlat tantárgy	249
Gazdasági és fogyasztóvédelmi ismeretek tantárgy.....	253
Összefüggő szakmai gyakorlat	256

AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA KÖTELEZŐ 9/E ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMÁNAK HELYI TANTERVE

TANTERVI BEVEZETŐ

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült tanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A tantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A hatályos jogszabályok alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv elkészítésekor különös figyelmet kell fordítani a Nat jelzett elvei közül arra, hogy a helyi tanterv a fogyatékossgal, sajátos nevelési igénnyel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket jelenítsen meg, ennek érdekében a kerettanterv tartalmi elemei az igényeknek megfelelően adaptálhatóak, illetve ugyanazon célokat szolgáló elemekkel behelyettesíthetőek.

Témakörök

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a helyi tantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

Célok és feladatok

Ebben a szakaszban – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán – az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megeremtése.

A pedagógus feladata biztosítani az enyhe értelmi fogyatékos, alapfokú iskolai tanulókat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a közismereti órákon a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.

A tantárgyi struktúra igazodik az értelmi fogyatékosból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz. Ennek lényeges eleme, hogy integrált természetismeret tantárgyat tartalmaz; a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsol.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az *erkölcsi nevelés* területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az

elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés. A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajatítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés. A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás fontosságára, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire. A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásrautaltságot.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

A fenntarthatóságot és környezettudatosságot segíti, ha a pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az

emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció. Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatoságra nevelés. Cél, hogy a tanulók a mediatisált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatoságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása. A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyokhoz kötöttek, hanem tantárgyakon átívelve, horizontálisan jelennek meg a helyi tantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanúláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanúláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvésajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvi fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínált eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása. A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a

motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Egységesség és differenciálás

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás gondolata, a megvalósítás gyakorlata az egymástól különböző tanulók egyszerre történő, eredményes tanításának ellentmondását oldja fel. Olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszert kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet.

Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a *tanulói sajátosságok* – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, fejlettsége az önálló munkavégzés és az együttműködés terén, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a *tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák*: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköze együttesként kell megjelennie.

A sajátos nevelési igényű tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – mind a gyógypedagógiai intézményi, mind az integrált nevelés szervezeti formák esetén – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt.

A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni lehetőségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken aluteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában (az együttnevelésre vonatkozóan is), a fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia,

továbbá az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az *egyik* a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A *másik* a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek), a család legjellemzőbb mutatói, a családi szocializáció színterei, a kommunikációs, célracionális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait. Erre lehet építeni az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszhetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le. A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalmi sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési, nevelési, oktatási, képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők: (a) a nevelés mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje; (b) az identitás és önismeret mint szocializációs cél; (c) párbeszéd, megoldáskeresés, értékelés, válogatás, mérlegelés, közvetlen megfigyelés, kipróbálás mint tipikus tevékenységek és (d) a kíváncsiság mint motiváció.

A mindennapi pedagógiai gyakorlat kialakításához, amely a bemeneti feltárás és kimeneti elvárás közötti fejlesztésre fókuszál, az egyéni és társadalmi szükségletek által meghatározott, az egységesség és a differenciálás megvalósítását biztosító adaptív oktatás megvalósításához konkrét útmutatást adnak a Módszertani segédlet, az Értékelési elvek és eljárások részek.

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3	108
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető	+1 pályaorientáció, +2 Szakmai alapozó ismeretek	3	108
Mindösszesen		34	1224

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A magyar nyelv és irodalom tantárgy a speciális szakiskolában az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia, a kommunikáció fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető *feladata*, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával hozzájáruljon sikeres kommunikációjukhoz, önkifejezésükhöz.

Célja felkészíteni a tanulót a társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi képességekre, beállítódásokra, a kulturált nyelvi magatartásra, segíteni a közvetlen környezetében az emberi-, tárgyi viszonyrendszerekben történő eligazodáshoz szükséges beszédképesség kialakítását, a beszéd formai és tartalmi elemeinek, a tiszta artikulációnak, a kommunikációs biztonságérzetnek a fejlődését.

A tanuló képességeihez mérten sajátítja el az anyanyelvű írásbeliség normáihoz alkalmazkodó szövegalkotást, alakítja a kultúrtechnikák gyakorlásával és használatával az alkalmazást. A pedagógus feladata elérni, hogy bővüljön a tanuló aktív és passzív szókinccse a szakképzés, a felnőtt élet, a munkavállalás és munkavégzés, valamint a szakmai munka területén. Legyen képes a tanuló formanyomtatványok önálló kitöltésére, önéletrajz, magán- és hivatalos levelek írására.

Részben önállóan, részben tanári segítséggel tudjon elolvasni egyszerűbb, rövidebb írásos műveket, váljon képessé írásos kifejezésformák befogadására, minél önállóbb értelmezésére. A tantárgy feladata a tanulók kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási képességének továbbfejlesztése, a kommunikációs ismeretek bővítése, a nyelvi alapkészségek építése, az igényes és a helyzethez illő szóhasználat, a mondat- és szövegalkotás gyakorlása.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a tantárgy tanulása során felkészül a mondat- és szövegfonetikai eszközöknek a nem verbális nyelvi elemekkel összehangolt és célszerű használatára, megtanulja a kommunikációs helyzetek során ezek értelmezését, továbbfejlődik véleményalkotási képessége. A tantárgy elsajátítása során kiemelt feladat az önállóságra nevelés és kreativitásra ösztönzés a szövegalkotásban, motiválás az irodalomolvasásra és a köznapi élet hivatalos ügyirataiban való eligazodás támogatása. Fontos az irodalom önmegértést és önmeghatározást elősegítő lehetőségeinek felismerése, a korábban megszerzett kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretek szintetizálása, fejlesztése.

A tantárgy segíti a szereplési biztonság kialakítását, és támogatja, hogy a tanuló vegyen részt dráma-, szerep és szituációs játékokban. Kiemelt szerepet kap a tanulási-tanítási folyamatban a pedagógus differenciáló munkája, a fejlesztési követelmények igazítása a fejlődés egyéni üteméhez, a gyakorlatorientált óravezetés, a hétköznapi élet elvárásainak megjelenése, a tantárgy tartalmának felnőtt életben betöltött mindennapi szerepének hangsúlyozása.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *erkölcsi nevelés* terén. Lehetőséget teremt a pozitív és negatív példa felismerésére, napilapokban, folyóiratokban, a mindennapi élet eseményeiben a helyes magatartás, követendő minta és a helytelen magatartás megkülönböztetésére.

A *nemzeti azonosságtudatot, hazafias nevelést* segíti hazánk múltja, jelene megismerésének támogatásával írók, költők és más publicisták művein keresztül.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelésben fontos szerepet játszik a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, a demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

A tantárgy az *önismeret és a társas kultúra* területén a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeret fejlesztésére teremt lehetőséget a tanórai teljesítmények értékelése, a tanulói önértékelés jelenléte, a folyamatos visszajelzés gyakorlatának kialakítása. A saját személyiség fejlesztését szolgálják az improvizatív és irányított szerepjátékok, tanórai munkák.

A *testi és lelki egészségre nevelés* területét a tantárgy az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek rögzítésével, ismeretterjesztő és irodalmi szövegek megismerésével, a saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával támogatja.

A *családi életre nevelést* az írásos művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetésével, közös megfogalmazással, a véleménynyilvánítás gyakorlásával segíti.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területen fontos a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés kialakítása irányított megbeszélés során irodalmi művek kapcsán, gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A tantárgy a *fenntarthatóság, környezettudatosság* kialakulását különböző környezeti tényezők között a helyes szokásrend következetes alakításával (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.) éri el.

A *pályaorientációt* a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek, publicisztikák elemzésével, megbeszélésével, egy-egy cselekvési algoritmus kialakításával, gyakorlásával, folyamatok kipróbálásával segíti.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területen fontos az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismeretet nyújtani a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörében.

A *médiatudatosságra nevelést* az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlásával segíti. A tanuló a tömegkommunikációs eszközök segítségével tájékozódik a napi eseményekről.

A *tanulás tanítását* az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása segíti, melyre támaszkodva lehet elérni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével.

Az *anyanyelvi kommunikáció* fejlesztéséhez hozzájárul a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve, az önkifejezés, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésével.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Tanult beszédtechnikai elemek alkalmazása. Szóban kapott utasítások megértése, követése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szókincs gyarapítása mellett a meglévő nyelvhasználati zavarok korrigálása, csökkentése, megszüntetése. A metakommunikációs eszközök megismertetésével a testbeszéd megértetése, használatával a szóbeli kifejezőkészség erősítése. A beszélő szándékának megértése. A hallott szöveg értelmezése, adekvát, nyelvtanilag helyes válaszadás. Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. A reprodukzív beszéd képességének fejlesztése. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i> A tanuló egyéni képességeihez igazodóan</p> <ul style="list-style-type: none"> – a helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása, – aktív és passzív szókincs fejlesztése, – társas kapcsolatokba a tanult elemek beépítése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Beszédtechnika: <ul style="list-style-type: none"> – a helyes beszédlevegő: levegőbeosztás, szünettartás, – megfelelő beszédhang: hangterjedelem, hangszín, hangerő, – a pontos artikuláció. – Beszéd(meg)értés: <ul style="list-style-type: none"> – szavak, – mondatok, – szöveg szintjén. – Beszédkészség <ul style="list-style-type: none"> – kifejezőképesség, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. <p><i>Tanulói tevékenység</i> A levegőbeosztás, a szünettartás, az egyenletes hangadáshoz szükséges kilégzés gyakorlása szövegolvasás, szabad beszéd közben. A hangadás esetleges hibáinak javítása, a hangterjedelem kiszélesítése, a hangszín, a hangadás egyenletességének megteremtése a teljes hangterjedelemben, a görcsmentes hangerőfokozás és hangváltások kialakítása és gyakorlása. Az artikulációs mozgások gyakorlása, a gondos szövégejtés, a pergő, tiszta szövegmondás, a szabályos beszédritmus, a hangkapcsolatos szabályos ejtésének kialakítása és gyakorlása. A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése.</p>		<p><i>Testnevelés és sport:</i> légzéstechnika.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> kommunikációs képesség.</p>

<p>Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analizáló-szintetizáló gyakorlatok végzése, összehasonlítások a nyelv különböző szintjein, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások.</p> <p>Hangutánzó és hangulatfestő szavak keresése, beépítése szövegkörnyezetbe, a stílushatások véleményezése, szépirodalmi és köznyelvi szövegek összehasonlítása, azonosságok és különbözőségek meghatározása, szépirodalmi kifejezések gyűjtése, szólások, közmondások beépítése a szövegkörnyezetbe (behelyettesítés).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei, percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg. – vizuális és akusztikus figyelem, emlékezet (rövid és hosszú távú). 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Artikuláció, beszédértés, beszédleghzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>	<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az ismerethordozók önálló használatának tanulása. Az egyéni érdeklődésen alapuló önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek tanulása. Tanári, tankönyvi vázlat felhasználása a tanuláshoz. Lényegkiemelés, szöveg értelmezése tanári irányítással.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tények, adatok, információk növekvő önállósággal történő felismerése az ismerethordozó/terjesztő médiákból. – A tanuló érdeklődésének megfelelő könyv választása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. – Tanulást segítő eljárások gyakorlása. – Szövegfeldolgozás. – Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása. <p><i>Tanulói tevékenység</i> Adatkeresés, adatgyűjtés. Vázlatok értelmezése, közös vázlatkészítés. Lényegkiemelés aláhúzással megbeszélés alapján. Összefüggések, cselekmény egymásra épülésének feltárása. Kérdésfeltevés, válaszadás az olvasottakkal kapcsolatban.</p>		<p><i>Matematika:</i> adatgyűjtés.</p> <p><i>Informatika:</i> tények, információk gyűjtése.</p>

<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Motiváció, összefüggéslátás, összefüggések felismerése, önállóság.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi ismeretek	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik a tanuló, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni. Hangtani, szótani és mondattani alapismereteit alkalmazza. Igékkal és névszókkal kapcsolatos egyszerűbb szabályokat ismer.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikációs készség fejlesztése. A mondanivaló árnyalt közlése a mondatokkal kapcsolatos ismeretek segítségével.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Betűrendbe rendezés. – Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak alkalmazása. – Tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. – Jól olvasható egyéni íráskép kialakítása. – Környezetében meglévő jelzések, képi információk megértése. – A beszédkörnyezetnek megfelelő nyelvhasználat. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Nyelvtani alapfogalmak rendszerezése: <ul style="list-style-type: none"> – <i>hangok, betűk</i> (magánhangzók, mássalhangzók csoportosítása); – <i>szavak, szóelemek</i> (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) jellemzői; – <i>mondatokkal</i> kapcsolatos ismeretek (egyszerű, összetett, kijelentő, kérdő, óhajtó, felszólító). – A mondatok szövegben betöltött szerepe. – Mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok. – Érzelmek kifejezése indulatszavakkal (öröm, bánat, harag, gyengédség). – Tájékoztató, leírás stíluselemei. – Az írott beszéd felelőssége. – Pontos és szabatos megfogalmazás. – Helyesírás. A helyesírási szabályok felelevenítése, tudatosítása: <ul style="list-style-type: none"> – tulajdonnevek írása, 	<p><i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – mondatkezdés, – mondatvégi írásjelek, – szótagolás, szavak elválasztása, – rövid- és hosszú magánhangzók, – rövid- és hosszú mássalhangzók használata. – Helyesírási szótár használata. – Helyesírási ellenőrző program használata segítségével számítógépen írás alkalmával. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Szavak betűrendbe rendezése, katalógus használata, készítése. Szavak szófajokba sorolása, fontosabb jellemzői, helyesírásuk. Igeragozás, igeidő használata, változtatása szükség szerint. Mondatok alakítása tetszés szerint. Mondatok helyesírása. Veszélyt és tiltást jelentő szavak és jelzések (pl. közlekedési táblák, tiltó jelzések, piktogramok) felismerése, megnevezése. Megfogalmazások különböző stíluselemekkel (szaknyelv, argó, SMS stb.). Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, önellenőrzés. Az írás képének, sebességének, pontosságának folyamatos javítása, értékelése. Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, gyakorlás változatos formában. Írás a számítógépen, hibajavítás a helyesírási program használatával. Szövegek gyűjtése adott stílusban, szövegalkotás a kért stílusban.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – akusztikus figyelem, – szerialitás, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – egyéni íráskép. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A magyar nyelv jellemzői, a magyar nyelv szépsége, a nyelv tisztasága, a nyelv védelme, a nyelv fejlődése. Érzelem (öröm, bánat, harag, gyengédség), indulatszó. Helyesírási szótár, helyesírási ellenőrző program.</p>

Tematikai egység	Írás, szövegalkotás – Fogalmazási ismeretek	Órakeret 50 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mondanivaló megfogalmazásának igénye. Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, emlékezetből való írás, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Mondanivaló megfogalmazása összefüggően. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Elfogadható színvonalú helyesírás. Önellenőrzés fejlesztése.</p>	

Az írás eszközjellegű használatának fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési feladat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. – Néhány mondatos szöveg alkotása önállóan, vázlat alapján. – Hosszabb szövegből vázlat készítése – lényegkiemelés. – A címzettnek megfelelő stílusban levél, beszámoló készítése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Elemi szintű műfaji ismeretek (elbeszélés, leírás). – Rövid irodalmi szöveg leíró és elbeszélő részleteinek elolvasása, megbeszélése. – Egyszerű szöveg megértése, adott szempont szerinti alakítása. – Szöveg alkotása kép alapján. – Szöveg alkotása adott témára. – Elbeszélés, élménybeszámoló készítése (saját tapasztalat vagy látott esemény alapján) szóban vagy írásban. – Magánjellegű és hivatalos szövegek stíluselemeinek, jellemzőinek megismerése (magánlevél, hivatalos levél, árajánlat, önéletrajz). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Szöveg alkotása, átalakítása önállóan, adott szempontnak megfelelően.</p> <p>Az elkészített szöveg felolvasása, bírálata, megvitatása, javítása.</p> <p>Levél írása adott témában barátnak, idős rokonnak, hivatalnak, tanárának, levél elolvasása után a stílus alapján annak megállapítása, hogy ki a címzett.</p> <p>A számítógép használatához kapcsolódó tevékenységek felelős alkalmazása (blog, sms, e-mail, csetelés).</p> <p>Leírás készítése élő személyről (barátom, apám, tanárom), helyről (iskolám, településem, erdő, szobám).</p> <p>Történetek, filmek, irodalmi művek, események összegzése szóban és írásban.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – finommotorika; – téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, íráskép rendezése; – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókincs használata önálló írás esetén; – tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. 	<p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p><i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program, az internet felelős használata.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, önéletrajz.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> állásfoglalás.</p> <p><i>Pályaorientáció:</i> önéletrajz, űrlapok kitöltése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.

Tematikai egység	Szövegek értő olvasása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Szövegolvasás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése. Aktív és passzív szókinccs gyarapítása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A jellemző stílusjegyek alapján a hallott vagy olvasott szöveg jellegének felismerése. – Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. – Szövegből – adott szempontok alapján – részletek kiemelése. – Az olvasottakkal kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Olvasmányélmények, látott, hallott irodalmi alkotások felidézése. – Egyszerűbb színdarabrészek, alkalmi irodalmi összeállítások előadása közönség előtt. – Kreatív szövegalkotás (alkalomra vers, szöveg alkotása: köszöntő, búcsúztató). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Szövegfelismerés (vers, regényrészlet, használati utasítás, reklámszöveg), a stílusjegyek alapján. Hírek, használati utasítások értelmezése. Közösen olvasott alkotás elemzése formai és tartalmi szempontok szerint. Közös színházlátogatás, közösen kiválasztott film megtekintése moziban, a látottak megbeszélése, a tartalom, és a témával kapcsolatos élmények elmondása. Alkalomra előadással készülés (a kiválasztott anyag elemzése, szereposztás, próba), és előadás szűkebb és tágabb közönségnek.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – vizuális és auditív észlelés, – figyelem, – emlékezet: tanultak, olvasottak, látottak felidézése. 		<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Szómagyarázat.	

Tematikai egység	Kommunikáció – Médiaismeret	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Szövegértő olvasás, megfelelő szókinccs.	

	Tájékozottság a médiafelületek köréről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Aktív és passzív szókincs gyarapítása.</p> <p>Az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása.</p> <p>Az információszerzés színtereinek feltérképezése (rádió, televízió, informatika).</p> <p>Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása.</p> <p>A könyv és más média által elért információforrás értékének felismerése, az ezekből való tanulás megalapozása.</p> <p>Önálló gondolatok bátor elmondása, a vélemény vállalása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Látott, hallott, olvasott szöveg, műsorok értelmezése, műsor elemzése elemi szinten, saját élmények alapján. – Szövegből – adott szempontok alapján – információk kiemelése. – Lehetőség szerint rendszeres hírlap-, folyóirat-olvasás, hírműsorok nézése, hallgatása. – A továbbadandó hírek, információk valóságtartalmának mérlegelése. – A médiából szerzett információ, reklámok kritikával, fenntartással fogadása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Művek, műsorok, azok részeinek csoportos vagy kiscsoportos megtekintése, megbeszélése, elemzése, projektszerű médiafigyelés és produktum készítése. – A kommunikáció formái: -verbális, -nonverbális (képi, gesztus, testbeszéd, mimika). – A hiteles információhoz jutás színterei, kommunikációs források. – Könyvtárhasználat. Internethasználat az információszerzésre. – Az információ valóságtartalmának mérlegelése (hiteles, pletyka, rágalom). – A média által sugárzott virtuális valóság és a valóság viszonya. – A reklámok célja és természete. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből.</p> <p>Kutatómunka adott információ megkeresésére.</p> <p>Látogatás könyvtárban, tájékozódás katalógusban.</p> <p>Napilapok, folyóiratok, rádióadók, televízióadók cikkeiből, műsorából adott témák szerint keresés, tájékozódás.</p> <p>Információk értékelése, mérlegelése.</p> <p>Reklámok gyűjtése, megtekintése különböző területeken.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> tárgyalt irodalmi alkotások megtekintése színházban, moziban, a látottak megbeszélése.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Informatika:</i> etikai állásfoglalás.</p> <p><i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> médiafelületek esztétikai megjelenítése.</p>

Kísérlet a valóság és a virtuális valóság szétválasztására.	
<p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – önálló kritikai gondolkodás, médiaszövegek értelmezése, – tolerancia, empátia, – nyitottság az információk iránt, – személyes adatok védelme, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – verbális készség, aktivitás. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás, virtuális valóság, látszat, valóság, mimika, testbeszéd, gesztus, önismeret, hírforrás, cáfolat, megerősítés, termék, áru, érték, katalógus, keresőprogram, országos napilap, helyi lap, folyóirat, szaklap.

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni, a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Könyvtárt használ megadott szempontok alapján. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni. Megadott szempontok alapján olvasható, áttekinthető írásműveket készít, az írást kommunikációs célokra használja. Képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz felhasználni.</p>
---	--

IDEGEN NYELV

A tantárgy tanítása során az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a négy nyelvi készség közül a hallás utáni értésen és a beszédfejlesztésen van a hangsúly. Az írást és az olvasást a tanuló nem csak a hallás után tanult megerősítésére használja, hanem megismer néhány egyszerű szövegfajtát is (jelentkezési lap, űrlap, rövid e-mail).

Az idegen nyelv tanításának és tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. Esélyegyenlőségük növelése érdekében használható és továbbfejleszhető idegennyelvtudás elérése a cél, mely személyiségfejlődésüket is előnyösen befolyásolja: megpróbálják megérteni és használni a gyakoribb, mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyek fontosak a mindennapi szükségletek konkrét kielégítésében.

A tantárgy tanítása során a hangsúly a beszédbátorság növelésére, az egyszerű közlések, kérdések angol / német nyelvű kimondásának természetessé válására és a hallott szövegből az ismert szavak és kifejezések felismerésére, megértésére helyeződik. Fontos, hogy a tanuló merjen megszólalni idegen nyelven és az idegen nyelvű szövegeket próbálja értelmezni ismeretei alapján.

Kötelező előkészítő évfolyam

Idegen nyelvi szempontból ez a fejlesztő szakasz, melynek során a tanulók már rendelkeznek alapvető idegen nyelvi nyelvtani és lexikai ismeretekkel, kialakult bizonyos fokú beszédbátorságuk. További feladat, hogy ezeket megerősítve, ezekre alapozva, ezt tovább mélyítsük és a lehetőségekhez mérten bővítsük.

Erősíteniünk kell a tanulóban az idegen nyelv információt adó szerepét, tudatosítanunk kell, hogy nemcsak ismeretei, hanem társas kapcsolatai is bővíthetnek egy idegen nyelv ismerete által, s a nyelvtanulás folyamán egy másik ország népének kultúráját is megismerheti. E szakaszban az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának az alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák továbbfejlesztése, mindennapokban használható nyelvtudás megszerzésének elsajátíttatása, praktikus ismeretek nyújtása. Tovább erősödik a tanulók tudatos nyelvtanulása, motivációja, megalapozva ezzel a későbbi önálló nyelvtanulás lehetőségét.

Az idegen nyelv tanulása során fejlődik erkölcsi, esztétikai érzékük, kötelességtudatuk, együttműködő, kooperáló képességük, magyarságtudatuk. A nyelvtanulás folyamatában nemcsak nyelvtani szabályokat sajátítanak el implicit módon, hanem a társas érintkezés szabályait is. Tovább erősödik és tudatosul a tanulóknál a nyelvtanulás jelentősége későbbi életükre, pályaválasztásukra és esélyegyenlőségük növelésére nézve.

A tantárgy tanítása során támaszkodik a más műveltségi területeken megszerzett ismeretekre, fejleszti a tanulók önismeretét.

A tantárgy a digitális kompetencia terület fejlődését segíti a használt infokommunikációs eszközök jeleinek, utasításainak, szimbólumainak megértésével.

A lenti kerettantervi táblázatokban szereplő fejlesztési egységek a Közös európai referenciakeretben szereplő készségekre épülnek, ezek kerültek adaptálásra az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nyelvtanulási igényeire.

A jelen kerettanterv nem nyelv-specifikus. Jelenlegi formájában kizárólag angol / német nyelvi példákat tartalmaz, az egyéb nyelvekre történő felhasználást is ezek segítik.

Tematikai egység	Beszédszándékok – beszédértési készség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Idegen nyelvi beszédszándék, beszédbátorság kialakulása. Hallási figyelem koncentrációja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Általános fogalmak, beszédszándék megismertetése utánzásokon keresztül történő nyelvtanítás előnyben részesítésével, a korábban tanultak megerősítése, mélyítése, tovább-bővítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Beszédszándék fejlesztése. – A beszéd ritmusának, az intonációnak lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása. – Verbális emlékezet fejlesztése. – Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. – Sorrendiség fejlesztése. – Erkölcsi tulajdonságok fejlesztése. – Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. – Beszédbátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. – A figyelem terjedelmének növelése. – Emlékezet fejlesztése, megerősítése cselekvéssel. – Önismeret fejlesztése. – Önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <p>BESZÉDSZÁNDÉKOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kapcsolatfelvétel – napszaknak megfelelő köszönés, érdeklődés a beszélgetőpartner iránt: Good morning. How are you? What’s wrong? – Udvarias kérdés: Can I... – Tiltás kifejezése: Don’t... <p>BESZÉDÉRTÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása. – Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása. – Nyitott párbeszéd (kérdés-felelet). – Szavak, kifejezések, mondatok ismétlése. – Egyéni megnyilvánulási lehetőségek. – Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Alapvető udvariassági formák alkalmazása. Vélemény megfogalmazása. Kérdésekre egyéni, adaptált válasz adása. A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak</p>		<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, reális önkép, erkölcsi tulajdonságok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formák, vélemény kifejezése; a kommunikáció alapjai.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásfejlesztés.</p> <p><i>Ember és természet:</i> környezetük tárgyainak, élőlények neveinek ismerete, velük kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i> személyes adatok, család, iskola.</p>

differenciálása (egyéni- és csoportverseny, szerepjáték). Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – hallási figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Udvariassági formák, kérés, tiltás, szándék, akarat, vélemény, érzés.

Tematikai egység	Beszédkészség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Bizonyos fokú beszédbátorság. A beszéd megértése. A tanuló környezetében, körülötte levő tárgyak, élőlények megnevezése, cselekvések megnevezése, egyszerű utasítások, kérdések megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyre biztosabb beszédkészség kialakítása, beszédbátorság fokozatos növelése a tanulóknál a sikeres kommunikáció elérése érdekében. Olyan beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal, melyek a mindennapi életben is előfordulnak.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Beszédbátorság növelése. – Önellenőrzés, önkontroll képességének fejlesztése. – A mindennapi beszédhelyzet felismerésének elősegítése, a minél hatékonyabb kommunikáció érdekében. – Koncentráció, emlékezet fejlesztése. – Auditív figyelem, észlelés, partnerhez alkalmazkodás fejlesztése. – A tanuló motivációjának fenntartása, növelése. <i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Nonverbális eszközökkel való reagálás a hallott közlésre. – A hallott szó, mondat, mondatok ismétlése, utánzása. – A közlésekből a tanuló próbálja kivenni, megérteni a számára fontos információkat. – A tanult témákban a kérdések felismerése, megértése. – Néhány szóval válaszolni a tanult kérdésre. – Kérdésalkotások gyakorlása. – Dalok, mondókák tanulása. – Gyakorlatok ritmustartásra, ritmusváltásra. – Környezete tárgyainak megnevezése. – Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés. <i>Tanulói tevékenység</i>		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatfajták a beszélő szándéka szerint, udvariassági formák. <i>Matematika:</i> sorrendiség, időbeli sorrend, logikus gondolkodás. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes légzés, mozgásfejlesztés, válaszadás cselekvéssel. <i>Természetismeret:</i> környezetének tárgyai, eseményei, élőlények.

<p>Próbálkozás az angol / német nyelv hangjai többségének helyes kiejtésével. Megfelelő hangerővel, hangjejtéssel, hangsúllyal, intonációval kiejtett szavak kialakítása. A beszélő szándékának tükrözése intonációval. Probléma jelzése, segítségkérés. Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyezésére. Javítás elfogadása, és törekvés az önkorrekcióna. Feladattípusok: rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - motiváció, - hallási figyelem, - rövid- és hosszú távú emlékezet, - passzív és aktív szókincs. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Lassan, gyorsan, együtt, külön, halkán, hangosan, rövid, hosszú, utánzás, ismétlés, ritmus, ritmusváltás, mutasd, csináld, mimika, gesztus, intonálás, hangsúly, udvariasan.</p>

Tematikai egység	Fogalomkörök	Órakeret 15 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A nyelv olyan szemantikai területei, melyek a kifejezéshez különböző nyelvtani struktúrákat használnak. Megfelelő anyanyelvi ismeretek és a korábbi évfolyamokon tanult előzetes idegen nyelvi ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvtani anyag implicit módon való elsajátíttatása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hallási figyelem, irányított figyelem fejlesztése. - Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. - Verbális memória fejlesztése. - Térbeli viszonyok fejlesztése. - Időbeli viszonyok fejlesztése. - Mennyiségi viszonyok fejlesztése. - Sorrendiség, logikai sorrend fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i> IDŐBELISÉG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folyamatos jelen idő (Present Continuous tense); - egyszerű jelen idő (Present Simple); - jelen idejű gyakoriságot kifejező időhatározók 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szófajtan, mondattan, dátum kifejezése, kérdőszavak.</p> <p><i>Matematika:</i> ismeretek száz-as számkörben, tő- és sorszámnevek, csoportosítás, rendszerezés, mértékegységek.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p>

<p>(never,sometimes, usually, often, always);</p> <ul style="list-style-type: none"> – jelen idejű időhatározók (now, at the moment, today). <p>TÉRBELISÉG:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyhatározók (next to, behind, over, under, opposite, between); – irányhatározók (up, down, right, left). <p>MENNYISÉGEK KIFEJEZÉSE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – anyagnevek (Countable-Uncountable nouns), – some, any, many, much, a lot of, – egységek (a bottle of, a packet of, a piece of), – számok százaskörben, kitekintés az ezres számkörre (two hundred, three hundred..., a thousand), – főnevek többes száma, rendhagyó főnevek, – dátum kifejezése. <p>MODALITÁS:</p> <ul style="list-style-type: none"> – képesség, udvarias kérés (I can swim. Can I open the window? Can you help me, please?) – néhány múlt idejű kifejezés (It wasn't me.) – mondókákban megjelenő néhány múlt idejű ige (went, saw, did, had) – kérdőszavak: What? Where? When? Who? Which? Why? <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Nyelvtani fordulatok gyakorlása, automatizálása. Mozgásos feladatok, utasítások adása, megértése, végrehajtása, manipulálás tárgyakkal, képekkel, kép- és szóképekkel, csoportosítás, rendezés, párosítás.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókinccs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	<p>irányok, testséma, viszonyítási pontok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Gyakoriság, pillanatnyi helyzet, kérés, képesség, udvariassági formák, személyes névmás, jelen, múlt, kérdés, kérdőszó, hangsúly, intonálás, ritmus, számok, időrend, sorrend, dátum, (mérték)egységek.</p>

Tematikai egység	Témakörök, szókinccs	Órakeret 27 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanulók más tárgyakban szerzett háttérismeretei. Saját személyes adatok ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység</p>	<p>A meglévő ismeretek elmélyítése, automatizálása.</p>	

nevelési-fejlesztési céljai	Nyelvtani ismeretek megerősítése a kommunikációs témakörökön keresztül.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Lexikai elemek elsajátíttatása. – Aktív és passzív szókincs felépítése, bővítése egyéni képességek függvényében. – Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása. – Önismeret fejlesztése, reális önkép kialakítása. – Egészséges életszemlélet formálása. – Nyelvi struktúrák és lexikai elemek integrálása. – Kommunikáció információt adó tulajdonságának erősítése. – Mozgásfejlesztés. – Térképismeret. – Testséma, térbeli tájékozódás, irányok. – Időbeliség, sorrendiség fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – MINDENNAPI ÉLETÜNK AZ ISKOLÁBAN: tárgyak, iskolai események, személyek, az iskola helyiségei, tantárgyak nevei. – Mindennapi tevékenységek, használati tárgyak megnevezése. – ÉTKEZÉS: élelmiszerek, ételek nevei, étkezési szokások, vendégvárás. – VÁSÁRLÁS: (üzletek nevei), néhány jellemző árucikk neve, pénznemek, vásárlás. – KÖRNYEZETÜNK: <ul style="list-style-type: none"> – időjárás, természeti jelenségek, – élővilág (a közvetlen környezet állatai, növényei), – tájékozódást segítő feliratok (exit, stop, free, station...). – ÉN ÉS A CSALÁDOM: Bemutatkozás ismétlése, bővítése: What do you collect? I collect stickers. What is your favourite food/sport/TV programme/number? Where do you live? I live at... Lakóhelyem: a tanuló saját városának rövid bemutatása, saját szobájának leírása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Aktív és passzív szókincs folyamatos bővítése egyéni képességek függvényében.</p> <p>Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása (néhány mondatos szöveg alkotása, megtanulása egy-egy témáról).</p> <p>Témakörökkel kapcsolatos dalok, játékok, mondókák, szituációs feladatok.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> élőlények, környezetünk tárgyai, a tanuló saját lakóhelye.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> párbeszéd, kommunikációs feladatok.</p> <p><i>Informatika:</i> internet használata, információ keresése, szövegszerkesztés.</p>

<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i>	
<ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Iskola, tárgy, élelmiszer, étkezés, üzlet, pénznem, vásárlás, gyűjtemény, lakóhely, szoba.

Tematikai egység	Olvasási készség	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé ismerete, folyamatos olvasás anyanyelven.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetni a tanulókat az idegen nyelvi írás alapjaiba.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az angol /német és a magyar ábécé összehasonlítása, hasonlóságok és különbségek felismertetése. – A kiejtés és az írás közötti különbség tudatosítása. – A tanult szavak és kifejezések megerősítése olvasással. – Személyes adatok megerősítése. – Az e-mail formai elemeinek felismerése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az angol / német ábécé megismertetése. – A tanult szavak, egyszerű mondatok és párbeszéddek utánmondása, majd egyéni olvasása. – Bemutatkozás leírása. – E-mail olvasása (fejléc, e-mail cím, subject, from, to / von, an Dear..., Please write soon / Lieber). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Az angol / német és a magyar ábécé gyakorlása, szavak sorba rendezése.</p> <p>A kiejtés és írás közötti eltérés, szabályszerűség keresése, az ismeretek rögzítése.</p> <p>Angol / német nyelvű e-mail küldése egymásnak, hibák javítása, válasz küldése.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, bátor megszólalás, – rövid- és hosszú távú emlékezet, olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – passzív és aktív szókincs. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, űrlapok, levélforma.</p> <p><i>Informatika:</i> levelezés, e-mail, szövegszerkesztés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, kiejtés, szó, mondat, párbeszéd, nagybetű, tulajdonnév,	

fogalmak	mondatvégi írásjel, dátum, aláírás, személyes adat, fejléc, téma, kitől, kinek, megszólítás, elbúcsúzás.	
Tematikai egység	Íráskészség	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé betűinek ismerete, folyamatos írás anyanyelven, nagy- és kisbetűk, írásjelek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetés az angol / német nyelv írásába, elemi írástudás kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Figyelemkoncentráció fejlesztése. – Pontosságra, önellenőrzésre nevelés. – Olvasható íráskép kialakítása. – Tájékozódás táblázatokban, űrlapokon, kérdőíveken. – Megfelelő válaszok beírása a kérdőívekre. – Levélforma/e-mail forma alkalmazása, formai és tartalmi elemek használata. – Sorrendiség. – Emlékezet fejlesztése. – A magyar és az angol / német nyelv közötti hasonlóságok és különbségek megfigyeltetése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanuló igyekezzon pontosan lemásolni a tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat. – Saját név leírása angolul / németül (fordított sorrend). – Rövid e-mail írása minta alapján. (Irányított fogalmazás, személyes adatok használata). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Rövid írásbeli munkák készítése (feladatlap, képalírás), különös tekintettel az írásképre, olvashatóságra.</p> <p>Levél, üdvözlőlap, e-mail írása, levélre válasz írása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – problémamegoldó képesség, – emlékezet tartóssága, mobilizálhatósága, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – pontos munkavégzés. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, másolás, levél.</p> <p><i>Informatika:</i> levelezés, e-mail írása, szövegszerkesztés, netikett.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, sor, oszlop, fejléc, hasáb, nyomtatott betű, kisbetű, írott alak, aláírás, megszólítás, bekezdés, sorkihagyás, sor eleje, mondatvégi írásjelek, mondatfajták, rövid levél, e-mail, képeslap, e-mail cím, lakcím.	

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>Olyan fokú beszédbátorság kialakulása, hogy a tanult szavakat, kifejezéseket a tanuló merje nemcsak önállóan megismételni, hanem szituációkban és a valós élethelyzetekben is alkalmazni.</p> <p>A tanuló felismeri, hogy angolul / németül máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért.</p> <p>Megpróbál nagyon rövid e-mailt írni.</p> <p>Próbál magáról 5-8 mondatban beszélni.</p> <p>Motiváltság az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre.</p> <p>Ismeri a helyes viselkedést a hétköznapi helyzetekben.</p> <p>Ismeri a szavak és a kifejezések kulturális jelentését.</p> <p>Próbálkozik alapfokon elsajátítani a kultúra adott elemeihez tartozó nyelvi elemeket.</p>
---	---

MATEMATIKA

A matematika tantárgy tanításának célja abban támogatni a tanulót, hogy alkalmazza a matematika eszköztárát a mindennapokban felmerülő feladatok, problémák megoldása során, saját élethelyzeteiben, kialakítani nyitottságát a matematika iránt, fejleszteni együttműködési hajlandóságát a sikeres közös munka érdekében társaival. A szükséges alapismeretek gyakorlása mellett, a gyakorlatias tudás megszerzése is előtérbe kerül.

A tantárgy feladata a gondolkodási funkciók fejlesztése, a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése, megszilárdítása, a mérések és számítások alkalmazása mindennapi élethelyzetekben, az alkalmazásképes matematikai gondolkodás, a gyakorlati élet problémái elvont szintű megoldásának megalapozása. A logikus gondolkodás, a racionális érvelés és az ok-okozati összefüggések eredményeinek felismerése és elfogadása, a logikai, matematikai következtetések megismerése, gyakorlása a pedagógus által megtervezett élethelyzetekhez kötötten történik, a matematikai becslések pontosságának növelése, a mennyiségi, térbeli és időbeli változások felismerése, a hatások következtetése is tanulói tevékenységeken keresztül alakul.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy jelentős szerepet kap a *pályaorientáció* területén a munkatevékenységekkel, szakmákkal összefüggő matematikai, logikai ismeretek megerősítésében, lehetőséget adva az egyéni képességek és érdeklődés megismerésére, a szakmaválasztási döntés előkészítésének támogatására.

A *gazdasági és pénzügyi nevelés* terén támogatja a minél önállóbb felnőtt életre történő felkészülést, a jövedelem és kiadások megismerésének függvényében felkészít a munkabér és más pénzeszközök célszerű felhasználására.

A *fenntarthatóság, környezettudatosság* terén segíti a mennyiségek, összehasonlítások megismerésével, megértésével a takarékos életvitel lehetőségét, a tudatos törekvést az anyagok, az energia és az idő praktikus és rugalmas beosztására.

Tematikai egység	Gondolkodási műveletek	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Állítás megfogalmazása. Vitakészség, érvelés, cáfolás, bizonyítás. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. – A logikai kifejezések alkalmazása. – Adatok ábrázolása, azok leolvasása. – Függvények jellemzése grafikon alapján. – Valószínűségi játékok, kísérletek kapcsán események összegyűjtése, rendszerezése, táblázat készítése, valószínűségi esemény becslése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gondolkodási műveletek: csoportosítás, osztályozás, konkretizálás, analógia, elvonatkoztatás, általánosítás, kritikai gondolkodás, következtetés, általánosítás, ítéletalkotás. – Nyitott mondatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Fogalmak értelmezése, rendszerezése. Egyszerű feladatok a gondolkodás fejlesztésére. Elemek elhelyezése adott halmazokba. Halmazok kapcsolatának az összes esetre vonatkozó használata (nincs közös elemük, van közös elemük, de egyik halmaz sem része a másiknak, illetve egyik halmaz része a másiknak). Szövegelemzés, szövegértelmezés. A logikai „és”, „vagy” alkalmazása. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egy sem” helyes alkalmazása. Összefüggések felismerése a matematika valamennyi területéről. Szöveges feladat lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldásának megkeresése adott alaphalmazon.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelőképesség, – irányított, tartós, tudatos figyelem, – emlékezet tartóssága, mobilizálása, – problémamegoldó képesség, – matematikai összefüggések. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom: szókincs, pontos fogalmazás.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Logikus indoklás, érvelés, magyarázat, elempár, egyenes arányosság. A „lehetetlen”, „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „véletlen”,	

	„valószínűbb” logikai megfogalmazások tartalma. A matematikai nyelv témához kapcsolódó szókincse.
--	--

Tematikai egység	Számтан. Műveletek	Órakeret 70 óra
Előzetes tudás	Alapműveletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. Biztos műveletfogalom és számolási készség az alapműveletek körében. A zsebszámológép használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A mindennapi életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismeretek biztos elsajátítása. – Biztos számfogalom a racionális számkörben. – A négy alapművelet biztonságos használata gyakorlati matematikai probléma megoldásában. – Pontos és gyors számolás. – Zsebszámológép használata. – Önmaga és mások munkáinak ellenőrzése, javítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetes számfogalom és mennyiségfogalom elmélyítése. – Számfogalom, számköri ismeretek. – Műveletek. – Szöveges feladatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Törtekkel kapcsolatos felismerések, átalakítások, összehasonlítások, átváltások, egyszerűsítés, bővítés, rendezés, műveletvégzés: közönséges törtek, tizedes törtek. Negatív számok értelmezése, elhelyezésének gyakorlása. Természetes és racionális számok csoportosítása, összehasonlítása, rendezése. Összeg-, különbség-, szorzatalakok felismerése. Műveletek végzése természetes számokkal. Kerek számok összeadása, kivonása, egyjegyű szorzóval szorzás, egyjegyű osztóval osztás szóban. Írásban: a 0-val való számolás eseteinek gyakorlása. Közönséges törtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása egész számmal, közönséges törttel. A százalék fogalma. Átlagszámítás több adatból (tanulmányi átlag, átlagéletkor). Egyszerű szövegezésű feladatok a tanult alapműveletek alkalmazásával a mindennapi gyakorlathoz kapcsolódóan.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> pontos fogalmazás és szövegértés.</p> <p><i>Szakmai alapozó ismeretek, pályaorientáció:</i> a szakmákkal kapcsolatos problémák megjelenése a feladatokban, szövegekben.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> pénzügyi és gazdasági kultúrával kapcsolatos problémák megjelenése a feladatok megfogalmazásában.</p>

<p>Szöveges feladatok megoldása és készítése (értelmezés, megoldási terv elkészítése, kivitelezése, válaszadás, ellenőrzés). A zsebszámológép biztos használata, elsősorban ellenőrzésre.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pontos munkavégzés, – szóbeli kifejezőképesség, – figyelem terjedelme, pontossága, – emlékezet mobilizálása, – szabályalkalmazás, szabálykövetés, – összefüggés-felismerés. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A pénzforgalommal kapcsolatos aktuális fogalmak (folyószámla, hitelszámla, kamat, csekk, részletfizetés), százalék (%).

Tematikai egység	Mérések	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	SI-alapmértékegységek ismerete, átváltása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. A mérés eredményeinek pontos lejegyzése. Arányos alaprajz készítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakmához és a hétköznaphoz kapcsolódó mérési rutinok kialakítása. – A pontos munkavégzés fontosságának tudatosítása és szem előtt tartása. – Geometriai alapismeretek, a tanult mérési és számítási eljárások alkalmazása gyakorlati példákban. – Síkidomok és testek tulajdonságainak ismerete, segítséggel terület és térfogat számítása. – Pontos, tiszta szerkesztésre törekvés megvalósítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérése. – Idő mérése. – Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások. – Szerkesztési feladatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i> Mérések végzése különböző mérőeszközökkel. Becslés. Összehasonlítás alkalmi és szabványos egységekkel. Foglalkozásokhoz, és a köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. Mértékegységek ismétlése, összefüggések elmélyítése, átváltások.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> takarékos, felelős életvezetés, pályaválasztással kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> a szükséges mérések pontos elvégzése, gyakorlati alkalmazások.</p> <p><i>Szakmai alapozó ismeretek;</i> <i>pályaorientáció:</i> a szükséges készségek célirányos alkalmazása, gyakorlása.</p>

<p>Szakmaorientált feladatvégzések szabványos mértékegységekkel. Testek, síkidomok tanult tulajdonságok alapján történő rendszerezése, tulajdonságok elmélyítése. Speciális négyszögek rendszerezése halmazábra segítségével, részhalmazok közötti kapcsolat bemutatása. A kör és alkotórészei.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuális észlelés, - figyelem, - auditív észlelés, - pontosság. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Méretarányos, felül-, elől-, oldalnézet. Testhálózat (gyakorlati alkalmazásokkal összefüggésben). A feladatvégzésekkel kapcsolatos fogalmak.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes alkalmazni a logikai kifejezéseket. Jártasság az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében. Képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát. Jártasság sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban. Képes egyenes arányosság ábrázolására. Képes adatokból átlagszámításra. Felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit milliós számkörben. Képes a négy alpműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében. Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, olvasható, áttekinthető írásbeli munkát végezni. Zsebszámológépet pontosan használ. Egyszerűbb összefüggéseket biztosan felismer számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között. Testek és síkidomok alkotórészeit felismeri.</p>
--	---

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

A tantárgy legfontosabb célja a tanulót felkészíteni a társadalom struktúrájában való eligazodásra, a közösségi környezet szervezeteinek, szabályainak megismerésére. A pedagógiai helyzetekben a tanuló tevékenység közben, szimulált helyzetekben ismeri meg a családi élethez, a munkavállaláshoz, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézmények szerepét, feladatait, az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a demokratikus társadalmi intézményrendszert, a legfontosabb társadalmi, gazdasági és politikai szervezeteket. Felismeri a felelősséget közösségi környezetének alakításában. Bővülnek ismeretei a mindennapi életvezetéshez kapcsolódó önérvényesítés lehetőségeiről, a segítségkérés formáiról.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy segítséget nyújt az *erkölcsi nevelés* terén a közösségi életben való aktív részvételre és véleménynyilvánításra ösztönzésben, a társadalmi igazságosság felismertetésében és az ehhez kapcsolódó intézményrendszer igénybevételének bemutatásában.

Erősíti a *nemzeti azonosságtudatot és a hazafias nevelést* az ország irányításában, védelmében, a társadalmi béke megőrzésében szerepet vállaló intézmények működésének megismertetésével, a társadalmi tevékenységekben való aktív részvétel támogatásával.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén segíti a közösség aktív tagjává válást, a környezet iránti figyelem fontosságának, a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségének felismerését.

A *gazdasági és pénzügyi nevelés* területén a tanuló felkészül a pénzkezeléssel és gazdálkodással összefüggő intézményrendszer igénybevételére.

A *Anyanyelvi kommunikáció* kompetenciaterületen a tantárgy segítséget nyújt a hivatalos szervekkel való kommunikációban, az ügyintézéseknél használatos nyelvezet megismerésében, a személyes adatok gyakorlásában.

A *digitális kompetencia* területet erősíti a társadalmi kommunikációban használatos weboldalak, online adatlapok megismerése, a társadalmi, gazdasági élet eseményeinek nyomkövetése az informatikai rendszereken keresztül.

A *szociális és állampolgári kompetencia* területet támogatja az állampolgári jogok és köteleességek gyakorlási lehetőségeinek bemutatása, a demokratikus intézményrendszer megismerése.

Tematikai egység	Társadalmi szabályok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető szabályok a környezetünkben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösségi együttélés szabályai, a szabálytudat erősítése. A szociális érzékenység, az együttműködés, a tolerancia megnyilvánulásai magatartásában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none">– Jogok és köteleességek a társadalomban – az emberek együtt éléséhez szükséges normák megismertetése.– Mindennapi ügyintéзések modellezése (a lebonyolításhoz		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kommunikáció, fogalmazási

<p>kötődő kommunikációs és illemtani szabályok).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az ügyintézés alapvető faktorainak számbavétele (ügyintézési technikák lépésről-lépésre). <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog. – A jog szerepe az emberek mindennapjaiban. – Az emberi alapjogok. – A gyermekek jogai, diákjogok. – Hivatalos ügyeink (ügyintézés). – Ügyintézés a világhálón. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Beszélgetés az iskola házirendjéről – a diákokat megillető jogok, a diákélethez kapcsolódó kötelességek.</p> <p>A gyermekek helyzete a világban – beszélgetés, adatgyűjtés különböző kontinensen élő gyermekek életéről, mindennapjairól.</p> <p>A mindennapi élethez kötődő ügyek intézéséhez szükséges információk gyűjtése (látogatás a megfelelő intézményben).</p> <p>Ügyintézési lehetőségek internetes felületről (egyszerűbb alkalmazások összegyűjtése).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – erkölcsi érzék, – kritikai gondolkodás, – tolerancia, elfogadás, – beleérző képesség. 	<p>ismeretek.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, ügyintézés a világhálón.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> illemszabályok, társadalmi normák, szolidaritás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, norma, normasértés, illemszabály, ügyintézés, internet.</p>

Tematikai egység	Állampolgári ismeretek	Órakeret 14 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Társadalmi szabályok.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Állampolgári felelősség (az állampolgársághoz kapcsolódó ismeretek). Az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége. Tájékozódási képesség helyi és országos társadalmi, közéleti szinten.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A törvényhozó- és végrehajtó hatalom feladatainak feltérképezése. – A tömegtájékoztatás jelentősége és eszközeinek megismerése. – Az információátadás torzulása a nyilvánosságban, a tény és a vélemény közötti különbségek meghatározása. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, fogalmazás.</p> <p><i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> a témához kapcsolódó képzőművészeti alkotások; építészeti:</p>

<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Demokratikus alapelvek. Állampolgári jogok és kötelességek. – Magyarország politikai intézményei. – Az állam feladatai (a belső rend, közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság, művelődésügy, közoktatás, egészségügyi ellátás). – A média és a nyilvánosság szerepe (televízió, rádió, internet). – A tömegtájékoztatáshoz kapcsolódó előnyök meghatározása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Információgyűjtés és csoportosítás az állampolgári jogok és kötelezettségek területén (jelölt, választás, pártok szerepe, képviselő).</p> <p>Látogatás a Parlamentben, polgármesteri hivatalban.</p> <p>Helyi önkormányzat, okmányiroda felkeresése, okmányok igénylésének gyakorlása, okmányok csoportosítása.</p> <p>Szituációs játék (ügyintézés, tárgyalás, vita, sajtókonferencia, riportkészítés).</p> <p>Híradó megtekintése – beszélgetés a tanulócsoport számára könnyen érthető hírekről.</p> <p>Napi újságcikkekhez kapcsolódó szövegértési feladatok megoldása.</p> <p>A közösségi portálokra való jelenlét – beszélgetés az alkalmazás előnyeiről és hátrányairól.</p> <p>Kérdőívek, kérvények kitöltése.</p> <p>Tablókészítés. Kooperatív technikák alkalmazása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kritikai gondolkodás, – kauzális gondolkodás, – értékazonosulás, értékválasztás. 	<p>az Országház.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, világháló, közösségi portál.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, jelölt, jelöltállítás, választás, párt, kormány, törvényszék, Parlament, híradó, média, vélemény, tény, közösségi portál, érzékeny adatok, állampolgári jogok és kötelezettségek, házasság, család, okmány, irat, úrlap, anyakönyv, igazolvány.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Pénzügyi és gazdasági kultúra</p>	<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Állampolgári ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tudatos pénzhasználat – a pénzügyi kultúra fejlesztése. Felelősségérzet a közvetlen környezet és a jövő iránt.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p>		<p><i>Magyar nyelv és</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> – A bevételek és kiadások modellezése havi lebontásban. – A pénz szerepe az emberek életében – historikus szemléletű tabló készítése. – Különböző fizetési módok modellezése. – A pénzromláshoz kapcsolódó adatok gyűjtése. – A hitel és a visszaadott kölcsön összegének összehasonlítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Állami bevételek (adók), állami kiadások (az állami intézmények fenntartása). – A jövedelem szerepe a családban (bevételek és kiadások, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz). – A pénz és formái (érme és bankjegy, virtuális pénz, bankkártya, árfolyam, infláció). – Pénzintézetek és tevékenységük (bank, biztosító, hitel, kamat, tőke). – Vállalkozói alapismeretek. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A bevételtípusok megkülönböztetése, példákon keresztül (naplóvezetés).</p> <p>A megtakarítás és hitel – egyszerű gyakorlati példákon keresztül. Családi költségvetés készítése, a rezsiköltségek összehasonlítása a háztartás kiadásainak tükrében (statisztikai adatok gyűjtése, felhasználása, elemzése, következtetések levonása).</p> <p>A magyar fizetőeszközhöz kötődő bankjegyek és érmék megkülönböztetése játékpénzek felhasználásával.</p> <p>A különböző pénzek átváltása – a legegyszerűbb számítások szintjén.</p> <p>A bankok szerepe az emberek életében – információgyűjtés a hitelről.</p> <p>Vállalkozói formák számbavétele, a vállalkozás működésének összetevői – elemi információk gyűjtése a témában.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – kritikai gondolkodás, – életvezetési képesség, – problémamegoldó gondolkodás. 	<p><i>irodalom:</i> kommunikáció.</p> <p><i>Matematika:</i> alpműveletek, mértékváltások.</p> <p><i>Informatika:</i> interaktív taneszközök használata, tájékozódás a világhálón.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> vállalt kötelesség teljesítése, felelős életvezetés.</p> <p><i>Szakmai alapozó ismeretek:</i> munka és jövedelem közötti összefüggés.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezsi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, biztosító, bank, bankkártya, hitel, részlet, törlesztés, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás.</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban.</p> <p>Tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről.</p> <p>Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében.</p> <p>Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.</p>

TERMÉSZETTUDOMÁNY

A természettudomány tanításának a célja fenntartani a tanulók természet iránti érdeklődését; olyan tanulókat nevelni, akik nyitottak a világra, a lehetőségeikhez képest felismerik a problémákat, keresik a jelenségek okait. A korábbi ismeretekre és tapasztalatokra építve fejleszti a természeti jelenségek megfigyelése iránti érdeklődést. Törekszik az elsődlegesen tapasztalati úton szerzett elemi ismeretek beépítésére, a tapasztalható jelenségek, folyamatok elemzésére.

A tantárgy célja hétköznapi példákkal, rávezetéssel, tudatosítással, gyakorlati alkalmazással kialakítani az egészség- és környezetvédelmi ismeretek megerősítését, a környezetvédő magatartást. Az érzelmi intelligencia mozgósításával formálni a természetbarát, ökológikus szemléletet, példák bemutatásán keresztül segíteni az összefüggések feltárását. A gondolkodás rugalmasságának, a mérlegelő, a problémamegoldó gondolkodásnak a fejlesztése sok életszerű példán, gyakorlaton át.

A megismert, megtapasztalt összefüggések felismerése, megfogalmazása segíti a tudományosan megalapozott ismeretek elsajátítását az emberi test működéséről, az egészséget megóvó életvezetési szabályok kialakítása érdekében. A felnőtté válással járó lehetőségek és kötelezettségek megismertetése, a felelősség tudatosítása a családdal és a tágabb környezettel kapcsolatban támogatja, megkönnyíti a felnőtt életben való sikeres helytállást, megteremti a nyitottságot az egészséget veszélyeztető szokások és az egészség megőrzését segítő lehetőségek gyakorlati megismeréséhez. A természetismeret tantárgy különösen fontos szerepet játszik a pozitív életvezetési stratégiák kialakításában, elfogadtatásában, az életvezetési készségek fejlesztésében.

A tantárgy érinti az elemi balesetvédelmi és munka-egészségügyi ismereteket, hazánk egészségügyi hálózatának, társadalombiztosítási rendszerének és a fontosabb betegjogoknak a megismertetését, az egészséges életmód előnyeinek tudatosítását, a megelőzés jelentőségének felismertetését. Az egészségmegóvás szabályainak, az egészségügyi intézmények szolgáltatásai igénybevételének, a gyógyszerfogyasztás és -kezelés szabályainak elsajátítását.

Kiemelten fontos a tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban, a környezetkímélő és -óvó magatartás tudatos vállalására nevelés. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. A gyakorlati élet szempontjából fontos ismeretek adása a hang- és a fénytán körében. Az ember életvitele szempontjából elengedhetetlenül fontos fizikai ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (hallás, látás).

A hangtan eredményeit felhasználó – a mindennapi gyakorlatban alkalmazott – eszközök működési elvének és kezelési módjának megismertetése, az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében történik.

A tudományosan megalapozott alapismeretek nyújtása a kémia tárgyköréből az elsajátított környezetvédelmi ismeretek aktivizálását, a környezettudatos magatartás kialakítását segíti. A mindennapi kémiai jellegű problémák támogatják az önálló véleményalkotást, annak tudatosítását, hogy környezetünk számos energiaforrása nem megújuló, szükség van a gazdaságosságra, a takarékoságra. Kiemelt szerepet kap a baleset-megelőző cselekvési eljárások elsajátítása a kémiai anyagok felhasználása során.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik a testi és lelki egészségre nevelés területén a környezet biológiai, fizikai, kémiai hatásainak felismerésével, a veszélyek elkerülésének bemutatásával és az anyagok biztonságos felhasználásának megismertetésével. Fontos szerepet tölt be a mindennapi gyakorlatban előforduló tevékenységekhez alkalmazott eljárások természettudományos hátterének megismertetésével, a nem látható és nem érzékelhető veszélyforrásokra történő figyelemfelhívással. Segíti a biztonságos önálló életvitelt, a felelős viselkedést a környezet megismertetésével. A *fenntarthatóság, környezettudatosság* területén a környezetbarát szemlélet alakításával, a természet megővésére és az anyagokkal való takarékosagra neveléssel jelenik meg.

Tematikai egység	Környezetvédelem – Élő természet, növény, állat	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek növényekről, állatokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A meglévő ismeretek több szempontú rendszerezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanulmányok során megismert növények és állatok tulajdonságainak és hasznosságának számbavétele. – Az állattartás és növénygondozás felelősségének átérzése. – A természet szépségének, célszerűségének megélése. – Szöveges és képi információk értelmezése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Élőlények és környezetük. – Ökológiai alapismeretek. – A globalizáció és modernizáció hatásai az élő természetre. – Személyes tapasztalatok növényekről, állatokról. – Szűkebb- és tágabb környezet bejárása, felmérése. – Környezetszennyezés. Környezeti ártalmak feltérképezése. – Környezetvédelem – környezetmegóvás. – Háztartási hulladék, szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás. – Szennyezőanyagok. Szennyezésmegelőzés. Szennyezésmentesítés. – Vegyi anyagok: talajszennyezés, vízszennyezés, légszennyezés. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Gyűjtőmunka, megfigyelés, összehasonlítások. Csoportosítás. Beszámoló. Egyéni és csoportos tananyag-feldolgozás.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs, szóbeli és írásbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> takarékoság.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> közösségi érdekek.</p> <p><i>Informatika:</i> gyűjtőmunka a világhálón.</p> <p><i>Pályaorientáció; szakmai alapozó ismeretek:</i> környezetvédelem, takarékoság.</p>

Tanulmányi kirándulás. Szelektív hulladékgyűjtés. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – önállóság, – praktikus készség, – passzív- aktív szókincs. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természetes és mesterséges környezet, civilizációs ártalom, környezetvédelem, ökoszemlélet, evolúció, törzsfjlődés, mutáció, genetika, környezetszennyezés.

Tematikai egység	Egészségvédelem. Élő természet – az ember	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az emberi testről tanult ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések keresése az életmód és az egészségi állapot között.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Az emberi test működéséről eddig tanult ismeretek bővítése. – A tanuló saját egészségi állapotának reális ismerete. – Saját és a környezete egészségének védelmében szükséges teendők megismerése. – Az egészségügyi dokumentumok, a gyógyszerek megfelelő elhelyezésének, tárolásának fontossága, az ezzel kapcsolatos teendők ismerete. – Az orvosi utasítások betartásának fontossága, teendői egészsége védelmében. – Önálló életvitelre alkalmas, praktikus készségű fiatal elméleti felkészítése. <i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Az emberi test felépítése. – Szervek, érzékszervek funkciója és működése. – Egészség – betegség. – Általános orvosi vizsgálatok: vérnyomásmérés, vércukorszint-mérés, pulzusvizsgálat. – Kórelőzmény ismerete, számon tartása, dokumentálása, ezek szerepe a gyógyulás sikerességében. – Egészségvédelem és rehabilitáció. – Vitaminok, sport és mozgás szerepe az egészséges életmódban. – Felkészülés a családi életre, szex, szerelem, testiség. – Családtervezés, fogamzásgátlás. 		<i>Erkölcstan:</i> életvezetési és életmódbeli ismeretek. <i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot. <i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség. <i>Testnevelés és sport:</i> egészségmegőrző mozgások, testi higiéné. <i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer.

<ul style="list-style-type: none"> – Nemi betegségek. – Káros szenvedélyek, függőség. (Dohányzás, alkoholfogyasztás, droghasználat veszélyei). <p><i>Tanulói tevékenység</i> Intézménylátogatások (szakorvosi rendelő, laboratórium). Megfigyelés, önmegfigyelés. Egyszerűbb vizsgálatok (vérnyomás mérése, vércukor, vizeletvizsgálat, hallásvizsgálat) elvégzése, a kapott eredmény megbeszélése. Beszélgetés (meghívott előadó, konzulens) közösen választott témáról. Kutatómunka és csoportos kutatómunka. Egyéni esetmegbeszélés.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – önállóság, – komplex gondolkodás, – praktikus ismeretek, – verbális készség, – empátia, – önfegyelem. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Öröklés, anamnézis, oltási könyv, védőoltás, ismétlő oltás, gyógyítható – gyógyíthatatlan betegség, gyógyszerkísérlet, cseppfertőzés, szexuális úton terjedő fertőzés, kábító- és tudatmódosító szer, diszkréció.

Tematikai egység	Egészségtan – Környezet-egészségtani és munka-egészségtani ismeretek	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Előzetes általános biológiai, fizikai és földrajzi ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az emberi test és az egészséges környezet jellemzőinek megismerése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egészségtan. Az egészség megóvása. – Hazánk egészségügyi ellátórendszere, társadalombiztosítás (feltételei). – Járóbeteg-ellátás: háziorvosi ellátás, szakrendelések. – Szűrővizsgálatok és akut egészségügyi ellátások. – Bejelentkezés szakrendelésre, beutaló, időpont kérése 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer, egészségmegőrző és korrigáló segédeszközök.</p>

<p>telefonon, személyesen.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkaalkalmassági vizsgálat. – Környezet-egészségtani, munka-egészségtani ismeretek. – A környezet testi-lelki hatása az egészségre. – A lakás, az iskola, a munkahely, a szórakozóhelyek és a közlekedési eszközök higiéniéje. – Gyógyszerfogyasztás és annak veszélyei (gyógyszerek tájékoztatójának elolvasása, megértése), az utasítás betartásának fontossága. – Fertőzések és járványok. – Mentálhigiénié. – Egészséges életmód fontossága, egészségkárosító hatások. – Prevenációs tevékenységek. – Baleseti sérülések és azok ellátása otthon és a munkahelyen. – Elsősegélynyújtás. <p><i>Tanulói tevékenység</i> Intézménylátogatás. Kutatómunka. Egyéni és csoportos témafeldolgozás. Órai csoportos és egyéni megfigyelések. Család egészségi állapotának feltérképezése. Elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és gyakorlatok, mentőláda használata. Egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek összefoglalása, gyűjtőmunka, tablóképzítés. Egészségvédelmi ismeretek összegyűjtése, tablóképzítés a közösségi szintereken alkalmazott helyes viselkedésről (köhögés – zsebkendőbe, kézmosás fontossága, fertőzések elkerülése – higiénia).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – önállóság, – verbális kommunikáció, – passzív- aktív szókincs, – komplex gondolkodás, – praktikus készség. 	<p><i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészségmegőrző mozgások, testi higiénié.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Immunitás, genetika, mentálhigiénié, prevenció, vércsoport, magas vérnyomás, cukorbetegség, recept, beteg-tájékoztató, járóbeteg-ellátás, szakrendelés, elsősegélynyújtás, vészhívás, prevenció, mentálhigiénié, közösségi szemlélet.</p>

Tematikai egység	Kémiai alapismeretek	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Átfogó ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Új, alapvető ismeretek beépítése, tantárgyi alapozás. A természetben előforduló fontos anyagok és vegyületek megismertetése. Praktikus ismeretek nyújtása a háztartási és egyszerű munkafolyamatokban használt vegyi anyagokkal kapcsolatosan.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tudományosan megalapozott ismeretek nyújtása. – Elemek és vegyületek összekapcsolódása, összefüggései. – Egészséges veszélyérzet és óvatosság kialakítása a kémiai anyagokkal szemben. – Tudatosság és meggondoltság a mindennapi tevékenységekben. – Praktikus helyzetekben az elméleti tudásanyag beazonosítása és adaptációja. – Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A legfontosabb elemek és vegyületek nevének és kémiai jelének megismerése (oxigén, víz, szénvegyületek). – Anyagszerkezeti ismeretek (az anyag tulajdonságai érzékenyen reagálnak a szerkezeti változásokra). – Halmazállapot-változások. – Folyékony, gáz és szilárd elemek és vegyületek. – A háztartásban előforduló kémiai anyagok ismerete. – Háztartásban alkalmazott oldatok hígítási arányai, háztartásban alkalmazott keverékek komponenseinek aránya. – Mérgező anyagok. – Szerves vegyületek, anyagok és felhasználásuk: szén, szénvegyületek, kőolaj, alkohol. – Fontosabb természetes szénvegyületek: szénhidrát, szőlőcukor, répacukor. – Tápanyagok: olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok. – Természetes anyagok a háztartásban és a munkakörnyezetben. – Szerves vegyületek és anyagok fontosságának megértése, életünkben betöltött szerepe, gazdaságos felhasználása. – Reakciósebesség, reakcióhő. – Környezeti és háztartási anyagok. – Építkezésnél használt anyagok: mészkő, égetett mész, oltott mész, gipsz, cement, festékek és oldószereik, üveg. – Műanyagok, műanyag hulladék-kezelés, újrahasznosítás. 		<p><i>Matematika:</i> a gondolkodás fejlesztése.</p>

<p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése. Anyaggyűjtés, rendszerezés, tulajdonságok megfigyelése. Meglévő ismeretek rendszerezése, csoportosítása. Gyűjtőmunka, rendszerezés. Összefüggések felfedezése, tapasztalatok megfogalmazása. A használt anyagok számbavétele, csoportosítása az alkalmazás területei szerint (háztartás, ipar). A használt anyagok rendszerezése a környezetre gyakorolt hatások alapján (környezetbarát, káros). A használt anyagok elemzése jellegzetes tulajdonságaik alapján (párolog, erős, jellegzetes szagú, szagtalan, megkeményedik, cseppfolyósodik levegő hatására). A használt anyagok rendszerezése az egészségre kifejtett hatás alapján (káros az egészségre, életveszélyes!, ártalmatlan). A természetes anyagok és a mesterségesen előállított anyagok rendszerezése tulajdonságaik, használatuk, hasznosságuk alapján.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – irányított, tartós, tudatos figyelem, – verbális és vizuális emlékezet, – differenciáló készség, – verbális kommunikáció, – passzív-aktív szókincs, – matematikai összefüggések, – önállóság, – precizitás, – komplex gondolkodás. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Oldat, oldhatóság, keverék, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, környezettudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).

Tematikai egység	Hétköznapi kémia – kísérletezés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető kémiai ismeretek. Kísérletezés szabályai, megfigyelések szóbeli megfogalmazása, konklúzió felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggések felfedezése. Tapasztalatok felhasználása a mindennapi életben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A kísérletekben realizált elméleti ismeretek és a mindennapi gyakorlat összekapcsolása. <p><i>Ismeretek</i></p>		<p><i>Matematika:</i> gondolkodás fejlesztése.</p> <p><i>Informatika:</i></p>

- Verbális fejlesztés, szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata.
- Vízkeménység, vízkő.
- Levegő, szén-monoxid, kén-monoxid.
- Savak és lúgok a háztartásban, sav-bázis reakciók.
- Szóda, szódabikarbóna, szappan, sósav, mosó- és mosogatószer.
- Fertőtlenítőszer.
- Penész.
- Rozsdásodás.
- Alkoholok.
- A konyhai munkák higiénikus és szakszerű elvégzése, a veszélyforrásokra figyelemmel (romlandó, szavatosság, tápérték elvesztése).
- Elővigyázatossági szabályok megismerése a kísérletekkel és a háztartásban előforduló szerekkel kapcsolatosan.
- Alapvető baleset-megelőzési szabályok ismerete és betartása.
- Kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémák felismerése.
- Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás.

Tanulói tevékenység

Szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése.

Célirányos megfigyelések, eredmények elemzése (szag, állag, szín megváltozása).

Megfigyelések, mérések csoportmunkában és önállóan.

A tanuló fejlettségi szintjének megfelelően a jelenségek, folyamatok közötti hasonlóság, különbség észrevétele, megfogalmazása szóban és írásban.

Tanulmányi séta üzletekben, a feltüntetett adatok elemzése (összetétel, szavatosság, tárolhatóság).

Konklúziók verbális kifejezése.

Elővigyázatossági szabályok megismerése az élelmiszerek, a háztartási szerek használatánál, tárolásánál, a hulladékkezelésnél.

Verbális fejlesztés, szakmai kifejezések használata.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- motiváció,
- megfigyelőképesség,
- elemzés,
- irányított, tartós, tudatos figyelem,
- összefüggés-felismerés – komplex gondolkodás,
- kooperációs készség,
- precizitás,
- motiváció,
- praktikus készség,
- kreativitás,
- óvatosság.

anyaggyűjtés a világhálón.

Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:
környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, munkafolyamatokkal kapcsolatos ismeretek.

Állampolgári ismeretek:
takarékoság.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Oldat, oldhatóság, reakciósebesség, reakcióhő, keverék, képlet, arány, sav, erózió, korrózió, mérgező anyag, vegyület, veszélyes hulladék, környezettudatosság, lúg, balesetvédelem, műanyag, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. Tápanyag (olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok).
------------------------------------	---

Tematikai egység	Fizikai alapismeretek	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Érdeklődés a környezet jelenségei iránt.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. A napi problémák megoldásához szükséges a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése. A gyakorlati életben fontos ismeretek átadása a hang- és fénytan körében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés anyagokról. – A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A fény tulajdonságai. Fényforrások. A fény egyenes vonalú terjedése. – Tükrök: sík, domború, homorú. – A szemüveg. – Az emberi szem és a látás. – Színek. A fehér fény színeire bontása. Szivárvány. – A hang, mint hullám. Rezonancia. – Hangszerek. Visszhang. – Mágneses hatás megfigyelése. – Az elektromos töltés kísérleti megfigyelése. – A testek elektromos állapota. – Az elektromos áram, áramkör praktikus ismeretei. – Áramforrások: elem, akkumulátor. – Az áram mágneses hatása (elektromos motorok). – Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. – Elektromágneses indukció (dinamó, generátor, transzformátor). – Soros és párhuzamos kapcsolás mindennapi háztartási példákkal. – Az elektromos feszültség. – Az elektromos munka, teljesítmény, ellenállás. – Élettani hatások. – Sugárzás, és annak veszélyei, hasznos és káros sugárzás, sugárvédelem. 		<p><i>Matematika:</i> összefüggések felismerése.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségmegőrzés.</p> <p><i>Műszaki rajz, vizuális nevelés:</i> a színek természete.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Megújuló energiaforrásaink: víz-, szél-, nap-, geotermikus energia. <p><i>Tanulói tevékenység</i> Megfigyelések. Mérések, méréseredmények leolvasása. Köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok csoportos és egyéni megoldása. Mérések, becslések. Egyszerű kísérletek végzése (áramkör, elemek töltése, akkumulátorok működésének megfigyelése). Kutatás egyénileg és csoportmunkában. Példák gyűjtése a fizikai jelenségekről (mágnes, sugárzás: röntgen, egészségügyi terápiák, atomhulladék). Mágneses vonzás megfigyelése, próbálgatása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelőképesség, – precizitás, – vizuális és auditív figyelem, – verbális memória és praktikus ismeretek kooperálása. 		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fény, fényforrás, természetes és mesterséges fény, tükrök, tükröződés, fényvisszaverődés, elektromos töltés, anód, katód, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos és mágneses mező, atomenergia, sugárzás, sugárzásvédelem.	
Tematikai egység	Mindennapok fizikája – kísérletezés	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Fizikai alapismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók érdeklődésének fenntartása a mindennapi életben felfedezhető fizikai jelenségekkel kapcsolatban. A napi problémák megoldásához szükséges, a fizika tudománya által nyújtott ismeretek hasznosságának felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tapasztalatok a fizikai folyamatokról: tapasztalatokon alapuló tudásbővítés az anyagokról. – A fizika mindennapi hasznosságának felismertetése. – Kísérletek és mérések segítségével tapasztalatszerzés a környezetünkben lezajló kölcsönhatásokról. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A fény- és hangtani ismeretek összekapcsolása az emberi érzékszervek működésével (látás, hallás). – A hang terjedése, vezető közegek összehasonlítása. – Elektromosság a mindennapi élethelyzetekben: egyszerű háztartási és munkahelyi berendezések működése. – Az elektromos jelenségek és az elektromos áram hatásainak megismerése a háztartásban és a munkahelyen előforduló 		<p><i>Pályaorientáció, szakmai alapozó ismeretek:</i> balesetvédelem, környezetvédelem, takarékoság, tűzvédelem, egészségi alkalmasság, megfelelő egészségi állapot.</p> <p><i>Állampolgári ismeretek:</i> egészségügyi intézményrendszer,</p>

<p>elektromos gépek, berendezések biztonságos használatának érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az égés feltételei, tűzoltás. - A hullámmozgás, a hullámok terjedése. - Az elektromos és a mágneses mező kölcsönhatásai. - Sugárzás. Fizikai és vegyi anyagok káros hatásai. Sugárzás elleni védekezés. - Víz-, szél-, nap- és geotermikus energia. <p><i>Tanulói tevékenység</i> Kísérletek megfigyelése, egyszerű kísérletek önálló végzése. Mérések, méréseredmények leolvasása. Megfigyelések, ismeretek a háztartásban meglévő elektromos eszközök használatának, kezelésének, és a fogyasztás nagyságának összefüggéseiről, valamint a takarékos használat módjáról.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - motiváció, - irányított, tartós, tudatos figyelem, - kreativitás, - megfigyelőképesség, - praktikus készség. 	<p>egészségmegőrző és - korrigáló segédeszközök.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, testi és lelki egészség.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elektromosság, áramerősség, feszültség, munka, terhelés, ellenállás, fénytörés, fénysebesség, hangsebesség, hullám, hullámmozgás, rezonancia, mágneses tér, sugárzás, megújuló energia.</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>Jó rendszerezőképesség, gyakorlatiasság. Egészségtudatos életszemlélet kialakítása, követése. Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakulása. A tanuló általános és egyéni egészségi állapotát ismeri, azt felelősségteljesen kifejezi és megóvja. A kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri. A mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik. A mindennapi élet gyakorlati problémáinak megoldásához nyújtott segítséggel az aktív környezetvédő magatartás kialakítását segíti a tantárgy. Baleset-megelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmaz a kémiai anyagok felhasználása során. Ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit. A választott szakma tanulásához elegendő általános fizikai tájékozottság kialakítása. Ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben. Az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat. Megismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében. A fizikában tanultak széles körű kiterjesztése az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők, hatások megelőzésére.</p>

VIZUÁLIS KULTÚRA

A rajzolás a vizuális megismerés és közlés lényegmegragadó alapeszköze. A rajzitanítás célja, hogy fejlessze a gyermekek látáskultúráját, finommotorikáját; érzelmeikre és értelmükre hatva hozzájáruljon személyiségük fejlődéséhez. Az ábrázolás célja, hogy megfelelő térszemléletet alakítson ki a tárgyak és azok síkbeli ábrázolásának összekapcsolásával, fokozatosan fejlessze a látvány megfigyelésén alapuló, komoly koncentrációt igénylő rajzolást, festést.

A rajzitanítás feladata a vizuális kultúra alapértékeinek közvetítése, a vizuális kulturáltság megszerzéséhez szükséges ábrázoló-alakító, eszközhasználati, technikai képességek fejlesztése, alkotó, cselekvő magatartás és szemléletmód kialakítása.

A tantárgy segít megérteni az arányok jelentőségét, meghatározni a tárgyak formai karakterét. A tanuló megérti és megpróbálja megjeleníteni a téri helyzeteket, képessé válik a vizuális kommunikáció dekódolására, értelmezni próbálja a vizuálisan rögzített közléseket. A rajzitanítás során fejlődik a tanuló finommotorikai képessége, a szem-kéz koordináció és a megfigyelő képesség, amely mind megalapozza a szakmai gyakorlatban alkalmazott technikákat.

A tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, mérlegelve feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni.

A tanuló a képek, látványok nézegetése során tapasztalatokat gyűjthet, azokat megfogalmazza, választ témához illő képeket, anyagokat, fejlődik a kreativitása.

Felismeri és értelmezi a környezetben, lakásban, öltözékben megjelenő üzenethordozó tárgyak, formák, színek jelentőségét.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *önismeret és a társas kultúra* területén a vizuálisan megjelenő ismertetőjegyek, megkülönböztető jelzések megismerésével, az önálló ízlésvilág kialakításának segítségével. A *médiatudatosságra nevelést* a tömegkommunikációs eszközök divatformáló hatásának felismerésével és az irányzatok közötti választás támogatásával alakítja. Segíti az önálló, tudatos stílus kialakítását.

Az *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség* kompetenciaterületet fejleszti a kreativitás, az alkotókedv folyamatos fenntartásával, a tevékenységekkel szerzett vizuális tapasztalatokra biztatással, a környezet és az alakító tevékenység eredményeinek megfigyelésével.

Témakör	1. Vizuális kommunikáció – az alkotó és a befogadó tevékenységben	Javasolt óraszám: 22 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapi élet vizuális jelzéseinek értelmezése és orientációs felhasználása. Testek látványszerű ábrázolása.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A rajzolás területeinek áttekintése (szabadkézi rajz, vázlatrajz, műszaki rajz helye és szerepe). – Vizuális közlések – szöveg és kép együttes hatásának tanulmányozása. – A színhasználat (a színek hatása, jellemzői) jelentőségének tudatosítása. <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Művészi alkotásokkal kapcsolatos fogalmak (stílusok, megjelenési formák). – Hétköznapi vizuális megjelenési területei, esztétikai hatása (öltözködés, tárgyi kultúra, lakberendezés, utcai látvány, reklám, plakát, felirat, graffiti, média felületei). – Színek szerepe és hatásának tudatos alkalmazása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A művészi alkotásokról szerzett ismeretek áttekintése (kiállítás, albumok).</p> <p>Anyaggyűjtés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében (üzletek kínálata, saját ruhatár, utcakép, plakát, reklám, szórólap), a gyűjtött anyag elemzése, adott témára anyag készítése (plakát, meghívó, tábló), versenyztetése, és értékelése.</p> <p>Logó tervezése szabadon választott technikával.</p> <p>Reklámok – realitások és marketingfogások elemzése.</p> <p>A használati tárgyak esztétikai értékeinek (használhatóság, szépség) megvitatása.</p> <p>Egyszerűbb tárgyak ábrázolása (szabad rajz, festmény, kollázs, makett).</p> <p>Színhasználattal kapcsolatos tanulmányok készítése (főszín, kiegészítő szín, színekör).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – formamegfigyelés képessége, – térlátás képessége, – színlátás és harmónia, – vizuális kommunikációs képesség. 		
Fogalmak	Vázlatrajz, makett, színdinamika, színekör, kiegészítő szín, főszín, logó, harmónia, kollázs, graffiti, prezentáció, marketing.	

Témakör	2. Műszaki rajz készítésének alapjai	Javasolt óraszám: 50 óra
A témakör nevelési- fejlesztési céljai	<p>A térlátás alakítása és erősítése.</p> <p>Képkalkotási képesség fejlesztése, testek látványszerű ábrázolása.</p> <p>Műszaki rajz készítése változatos témákban (testek felülete, alaprajz, szabásminta).</p> <p>A célnak megfelelő mérőeszközök, mértékegységek és rajzeszközök megválasztása.</p>	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A szabadkézi rajz és az ábrázoló geometria alapelemeinek megismerése. – A szabványos vonalfajták, vonalvastagságok, szabványírás megismerése. – Különös formájú tárgyak látványszerű ábrázolása, eltérő célú műszaki rajz készítése. <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Térhatások, téri elemek. – Kísérlet a látvány ábrázolására. – Nézetábrázolás képsík rendszerben. – Szabványok. – Mérési alapismeretek (méretmegadás, méretarány). – Szerkesztések. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Mérések (mérési gyakorlatok, hosszúságmérés, eszköz kiválasztás, mérési pontosság), becslés.</p> <p>Szabványos vonalfajták, szabványírás gyakorlása.</p> <p>Testek axonometrikus ábrázolása (kocka, téglatest, hasáb, gúla, henger), alaprajz, egyszerű szabásminta megszerkesztése (feladatnak megfelelően).</p> <p>Makett, modell készítése változatos anyaghasználattal (méretarányra figyelemmel).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – formaészlelés-formareprodukció, – térészlelés és térrendezés képessége, – lényegkiemelés képessége, – formamegfigyelés képessége,

	<ul style="list-style-type: none"> - térlátás és differenciált térrendezés képessége, - tárgytervezés és tárgyalakítás képessége, - környezettudatosság, a természeti és épített környezet védelme.
Fogalmak	Mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria, szabványosítás, SI mértékrendszer, axonometria, méretmegadás, méretarány.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	<p>Műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelése, tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel.</p> <p>Igényesség a személyes tárgyak és környezet esztétikus alakítására.</p> <p>Ismeretek tapasztalati úton a mértani testekről, formaábrázolás (megközelítő hasonlósággal), vázlatszerű ábra készítése, tárgy, egyszerű makett készítése a tanuló által választott technikával.</p> <p>Ismeretek a szabványokkal, szerkesztésekkel kapcsolatban.</p> <p>Mérés, mértékegység és mérőeszköz megválasztásával, a mérési pontosság jelentőségét ismeri a tanuló.</p> <p>Egyszerű szakrajz (alaprajz, szabásminta) értelmezése, elkészítése.</p> <p>Törekvés munkája igényes kivitelezésére.</p>
---	---

DIGITÁLIS KULTÚRA

Az információs kultúra alapjainak gyakorlatorientált megismerése a tanulókat hozzásegíti a munkájukhoz, az életvitelük alakításához szükséges információk korszerű, gyors megszerzéséhez, feldolgozásához és alkalmazásához. A digitális kultúra tantárgy célja tudatosítani a technológiai eszközök szerepét, fontosságát az élet különböző területein. Az önálló számítástechnikai produktum (pl.: rajz, levél, névjegy stb.) létrehozásának élménye, az alkotás élményének biztosítása motiválja a tanulókat, a gyakorlat során egyre tudatosabban használják a digitális eszközöket.

A tantárgy a szakmai ismeretekhez kapcsolódó internetes és más tömegkommunikációs technikák alkalmazásának tudatos megismertetésével, új tartalmak felkutatására nevel. Ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. A digitális eszközök használata olyan eszöztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, –feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló technológiai eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való mérlegelő, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az ismeretek elsajátítása során a tanulók megismerik és gyakorolják a digitális eszközök tudatos használatát, rajzos-szöveges dokumentumok létrehozását, átalakítását, formázását. Megismerik a hatékony, céltudatos információszerezést az internetről, információ küldését és fogadását csoportos kommunikációs eszközök segítségével, internetes portálok, szöveges és képi információforrások használatát, tanulmányi feladatokhoz kereső kérdések megfogalmazását. A tanulók képessé válnak adatgyűjtésekre – játék az adatokkal, csoportosítások, rendezések, összehasonlítások.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *önismeret és társas kultúra fejlesztésében* az internethasználattal összefüggő magatartási és etikai szabályok betartásával, a társadalmi kapcsolattartás elektronikus formáinak megismerésével. A *médiatudatosság* területén a digitális eszközök használati szabályozásának, a függőség elkerülésének tudatos irányításával, az internetes tartalmak valóságtartalmának szűrésével kap eszközöket a tanuló a függőség elkerülésére.

Tematikai egység	Számítógép alkalmazása	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség. Érdeklődés az elektronikus információhordozók iránt.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. A számítógép-használat nyújtotta lehetőségek felismerése és alkalmazása a mindennapi tevékenységekben. Az etikai szabályok ismerete és szem előtt tartása a világháló használatakor.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A baleset-megelőzés szabályainak betartása. – Számítástechnikai eszközök kezelése. – Az iskolában használatos operációs rendszer ismerete, segédprogramok használata. – A számítógép használata a tanulásban, az ismeretszerzésben. – Szövegszerkesztési ismeretek. – Hardver eszközök fajtái, jellemzői. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Dokumentumkészítés. – Számítógéphez kapcsolódó eszközök használata (nyomtató, szkennel, digitális fényképezőgép, modem, CD, DVD-lejátszó). – Könyvtárhasználat, dokumentumismeret. – A számítógép alkalmazása során felmerülő etikai és egészségügyi fenntartások. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A géphasználat során felmerülő fogalmak értelmezése, rendszerezése.</p> <p>Az általában használatos dokumentumformák, szoftverek alkalmazása.</p> <p>Ikonok használata, egyszerű szöveg és rajzkészítés.</p> <p>Hálózatra kapcsolódás, kapcsolat bontása.</p> <p>Keresés kijelölt feladatra, dokumentum választása adott tantárgyi feladathoz, adott tartalmak, képek megkeresése keresőprogram segítségével, adatok értelmezése, felhasználása (menetrend, térkép).</p> <p>Nyers szöveg formázása: önéletrajz, rövid hivatalos levél elkészítése (nyomtatása).</p> <p>Levelezőprogram használata, levél küldése, fogadása, az udvariassági formulák ismerete és használata.</p> <p>A számítógéphez csatlakozható eszközök használata.</p> <p>Ismerkedés a könyvtári nyilvántartás számítógépes adatbázisaival.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – érzékszervi megismerések, – térbeli és időbeli tájékozódás, – irányított, tartós, tudatos figyelem, emlékezet tartóssága, mobilizálása, – problémamegoldó képesség, – finommotorika, gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> pontos szövegírás jelentősége, helyesírás.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (szakkifejezések).</p>	
<p>Tematikai egység</p>	<p>A számítógép használata során felmerülő etikai és technikai kérdések</p>	<p>Órakeret 22 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A számítógép használata során fellépő problémák feltérképezése.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A számítógépet és tartozékait kíméletesen, szakszerűen használni. Balesetmentes, költségkímélő alkalmazás. A világhálóról szerzett és az általa feltett információt kritikával, fenntartással, felelősséggel kezelni.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakszerű eszközhasználat. – Egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek. – A világháló használata a káros oldalak mellőzésével. – Önkorlátozás a számítógép használatának időtartamában. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A használt eszköz értéke és kíméletes alkalmazása. – Az alkalmazás során felmerülő etikai kérdések áttekintése. – A számítógép használata során szükséges egészségvédelmi feladatok. – Káros szokások kialakulásának megelőzése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A gép és a perifériák megfelelő használata. Az egészségkímélő géphasználat feltételeit számba venni, és alkalmazni. Etikai kódex közös összeállítása. A tilalmak számbavétele, indoklása. A számítógép-függőség kialakulásának megelőzése. Az agresszivitást erősítő játékok kerülése.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szóbeli és írásbeli kifejezőképesség, – figyelem terjedelme, pontossága, – emlékezet mobilizálása, – szabályalkalmazás, szabálykövetés, – összefüggés-felismerés, algoritmikus, problémamegoldó gondolkodás. 	<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> káros hatások kivédése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> adatvédelem, intimitás, tartózkodó viselkedés a virtuális térben is.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészségvédelem, állóképesség megőrzése, finommotorika.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> helyesírás, szókincs.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatos fogalmak (közösségi oldal, blog, csetelés, illegális letöltés, jogdíj).</p>
<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes a számítógépet biztonságosan, megfelelően működtetni. Képes a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni. Képes célnak megfelelő produktumokat készíteni. Értékeli a szövegszerkesztő program előnyeit, érzékeli a szerkesztőprogramok gyakorlati hasznosságát. Képes saját és mások személyiségi, intim szféráját megvédeni. Képes önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére. Ismeri és képes használni az iskolai és a lakóhelyi könyvtár állományait, és egyéb szolgáltatásait. Ismer és tudatosan használ a számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatokat.</p>

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A tantárgy fontos szerepet játszik a tanulók reális önismeretének és önbizalmának kialakításában, a tanulók aktív részvételével a munkavállalói kompetenciák és a munkavégzéssel kapcsolatos motiváció fejlesztésében.

A tantárgy kiemelt célja a sikeres pályaválasztáshoz és életpálya-építéshez szükséges személyes aktivitások megtervezése, a motivációban szerepet játszó egyéni képességek és készségek felismerése, tudatosítása, a tanulásból a munka világába való átmenet előkészítése.

A tantárgy célja, hogy a tanulóban felkeltse az érdeklődésének, fizikai és értelmi képességének megfelelő, lakóhelyén reálisan elérhető munkakör és munkavégzés iránti érdeklődést, segítse a választott munkaterülethez szükséges kompetenciák megismerését, igényelje ezek fejlesztését.

A pályorientáció során a tanuló megismeri a betölthető foglalkozásokat, a tanulható szakmákat és összeegyezteti azokat személyiségével, ambícióival.

A pályorientáció támogatja a tanulót abban, hogy megismerje a betölthető foglalkozásokat, tanulható szakmákat, és megpróbálja azokat összeegyeztetni saját személyiségével, ambícióival, lehetőségeivel. Megismeri és elsajátítja a munkavállalással és munkavégzéssel kapcsolatos ügyintézők, adminisztrációs teendők alapjait, felismeri ezek fontosságát.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *állampolgárságra és demokráciára nevelés* területén a munkahelyi demokrácia és munkavállalói lehetőségek bemutatásával, az *önismeret és társas kultúra* területén az egyéni képességekhez mért pályaválasztás és szakmatanulási lehetőségeinek felismertetésében.

A pályorientáció feladata a munka világának bemutatása a lehető legszélesebb körben és az egyéni lehetőségek, a választott szakmai képzés megismertetése, megszerettetése. Fontos a munka fontosságának és a megtermelt értékeknek a felismerése, a munkavégzés megbecsülésére nevelés. *Gazdasági és pénzügyi nevelés* területén lényeges a munkavállalás és a munkavégzés szerepének felismerése a megélhetés megalapozásában, a munkahelyi feladatok ellátása és a munkahely megtartásának fontosságára nevelés. A tanulók megismerik a munka világának hazai és európai sajátosságait, jellemzőit, értékeit, a munkaerőpiac lehetőségeit, a különböző kultúrák munkavállalást, egyéni életutat befolyásoló hatását.

A tantárgy az *anyanyelvi kompetenciaterületet* a munka világával kapcsolatos ismeretek körével, a szakmai nyelv megismertetésével segíti. Támogatja a munkahelyi kommunikáció megismerését, az önkifejezést a vállalt és ellátott feladatokkal kapcsolatban. A *szociális és állampolgári kompetenciaterület* fejlődését segíti a társadalmi munkamegosztás szerkezetének és okainak megismertetésével, a munkakörök egymásra utaltságának bemutatásával és az egyéni munkavállalói fontosság érzésének kialakításával. Fejleszti az önismeretet a munkaképesség, pályaalakalmasság és egyéni életpálya lehetőségének feltárásával. A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás formáit bővíti a munkahelyi kommunikáció elvárt szabályainak és lehetőségeinek gyakorlásával.

Tematikai egység	Munkavállalói ismeretek	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Munkavállalás iránti igény.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Munkahely-kereséssel, munkavállalással, munkavégzéssel összefüggő ismeretek rendszerezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkaerőpiacon való érvényesüléséhez szükséges viselkedési formák, technikák, adminisztratív teendők. – Munkával kapcsolatos jogok és kötelességek, a munkaerőpiaci szervezetek nyújtotta lehetőségek, támogatási formák, juttatások, szolgáltatások. – A munka világának hazai és európai sajátosságai, jellemzői, értékei, a munkaerőpiac lehetőségei. – Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés. – Életpálya tudatos tervezése, az álláskeresési technikák megismertetése, gyakoroltatása, elsajátítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkahely-keresési ismeretek, munkafelvétel, – Munkavállalással kapcsolatos ügyintézési ismeretek, – Munkaegészségügyi ismeretek, – A munkahelyek szerkezete, felépítése, – Munkahelyi viselkedés, munkahelyi kapcsolatok, – A munkavégzés szervezése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Látogatás munkaügyi központba, ismerkedés az ügyintézővel. Munkafelvételi adatlapok kitöltése, hivatalos adatok, iratok, erkölcsi bizonyítvány (TAJ-szám, adószám, bankszámlaszám, képzettség adatai).</p> <p>Önéletrajz készítése, állásinterjú gyakorlása.</p> <p>Munkaegészségügyi vizsgálaton történő részvétel. Munkaruha, védőruha, védőeszközök fontosságának megbeszélése.</p> <p>Munkavállalói jogok és kötelességek megbeszélése.</p> <p>Munkahelyi adminisztráció (jelenléti ív, fizetési jegyzék, munkahelyi igazolás, szabadságkérés, betegállomány igazolása).</p> <p>Munkahelyi kapcsolatok, problémakezelés gyakorlása (munkavezető, munkatársak, beosztottak szerepe).</p> <p>Iskolai időbeosztás és munkahelyi időbeosztás különbözőségének megbeszélése (szabadság, munkaidő, szünet, ebédidő, táppénz, túlóra, helyettesítés).</p> <p>Munkahelyváltással, munkakörváltással kapcsolatos ismeretek megbeszélése (felmondás, munkanélküliség, munkanélküli segély, álláskeresési lehetőségek, közmunka).</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>

<p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazkodás, szociabilitás, – önállóság, – motiváció, – szabálykövetés. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munkahely, munkaidő, szabadság, betegállomány, táppénz, segély, munkabér, bérjegyzék, felmondás és más, a munkavállalással kapcsolatos fogalmak, kifejezések.

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Szakmaválasztás és szakmaelsajátítás iránti érdeklődés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A választható szakmák, munkatevékenységek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Reális önismeret és személyes jellemzők megismerése. – Személyes pályaalkalmasság feltárása. – Társas képességek megismerése. – Egyéni képesség és érdeklődés összehangolása. – Szakmák rendszerének, sajátosságainak megismerése. – Munkakedv felkeltése a reálisan választható szakmák és a képzési kínálat függvényében. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az egyes szakterületeken dolgozók tevékenységének, a pályák, munkakörök sajátosságainak, a különböző szakmacsoportok tevékenységformáinak megismerése. – Különböző életpálya-lehetőségek bemutatása, pályatükrök megismerése, az egyéni alkalmasság és a munkatevékenység közötti megfelelés bemutatása. – Szakmai szerep kiválasztása, megfogalmazása, egyéni életpálya reális megtervezése. – Munkahelyi körülmények, munkafeltételek, saját alkalmasság mérlegelésének szempontjai. – Munkahelyi egészségvédelem szempontjai. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Jól ismert szakmák jellemzőinek gyűjtése, szülők munkájának és a környék munkalehetőségeinek bemutatása.</p> <p>Információk gyűjtése a szakmákról, a munka világról, hazai és európai sajátosságokról.</p> <p>Egyéni pályaalkalmasságról, fizikai erőnlétről, terhelhetőségről, ügyességről tapasztalatok gyűjtése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészségügyi alkalmasság (látás, hallás, állóképesség).</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban.</p>

<p>Munkaerő-piaci lehetőségek, munkavállalást és egyéni életutat befolyásoló hatások gyűjtése, megbeszélése.</p> <p>Az egészséges munkahelyi környezet kritériumainak gyűjtése.</p> <p>Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés érdekében az életpálya tudatos tervezésének, az álláskeresési technikák elsajátításának megismerése, gyakorlása.</p> <p>Elvégzett munka eredményeinek megtekintése, a munka értékének és szépségének felismerése (elkészült eszközök, megművelt kertek stb.).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – esztétikai érzék, – önismeret, – motiváció, – precizitás, – önállóság. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szakmák és munkakörök megnevezései, a fizikai és mentális alkalmasság kifejezései.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló képes kiválasztani a szakmák és munkakörök rendszeréből a képességeinek és érdeklődésének megfelelő tevékenységet, motiválttá válik a szakma ismereteinek elsajátítása és a felnőttkori munkavégzés iránt.</p>
--	--

SZAKMAI ALAPOZÓ ISMERETEK

A tantárgy célja az egyéni életpálya-elképzelések, az egészségügyi, fizikai és pszichikai tényezők alapján – a pályaválasztási döntés segítése. Megismerteti a választott szakmák munkakörülményeit, a munkahelyek szerkezetét, az álláslehetőségeket, a különböző szakmacsoportokat, foglalkozásokat, tevékenységformákat. A feltételek függvényében egy vagy több szakterületen gyakorlatorientált, általános szakmai ismereteket nyújt.

A szakiskolában a szakmai alapozó oktatás keretében a tanulók az általános szakmai elméleti ismeretek elsajátítása mellett a gyakorlatban is megismerkednek a kiválasztott szakmacsoport jellemző technológiáival, a felhasznált anyagokkal, megismerik a szakmacsoportba tartozó szakképesítéseket és felkészülnek az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés vagy rész-szakképesítés kiválasztására.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *erkölcsi nevelés* területén a munkahelyeken, műhelyekben elvárt viselkedés megismertetésével, az *önismeret és társas kapcsolati kultúra* területén a munkatársi kapcsolatokban szokásos együttműködési képességek kialakításával, a munkavezetővel és a kollégákkal történő kapcsolattartás gyakorlásával.

A *testi és lelki egészségre nevelés* területén a munkaképesség és állóképesség fejlesztése és megtartása érdekében a saját személyre vonatkozó ismeretek nyújtásával segíti a tanulókat. Megismerteti az egyes foglalkozások egészségügyi, fizikai és pszichikai kockázatait, ezek elkerülésének lehetőségeit és a sérülések, károsodások megelőzésének fontosságát.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén segíti felismerni a munkavégzéssel összefüggő veszélyek elkerülését segítő technikákat, megalapozza a műhelyekben szükséges, szerszámokkal, tevékenységekkel kapcsolatos óvatosságot, odafigyelést a saját és a munkatársak épségét veszélyeztető tényezők és folyamatok elkerülésére. Az *anyanyelvi kommunikáció* fejlődését a tantárgy a szakmai nyelv gyakorlásával, a munkatársakkal és munkavezetővel szükséges önkifejezés segítségével és a munkafeladatok és utasítások megértésének támogatásával segíti. Elősegíti helyzethez illő szóhasználatlalt az információ kérését szóban és írásban, segít a vélemény, kritika, vita kulturált nyelvi formában történő megfogalmazásában.

A *szociális és állampolgári kompetencia* területén erősíti az együttműködést, a munkafegyelem kialakulását, a felelősségvállalást, a társadalmi cselekvőképesség növelését, a szabálykövető magatartás elfogadását, az erőfeszítést, a monotoniatűrést a munkafolyamatokban, élethelyzetekben. Fizikai és szociális helyzetekben eredményes alkalmazkodást biztosító, szilárd szokásrendszert alakít ki.

Tematikai egység	Általános munkahelyi tűz- és balesetvédelem	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Óvatos magatartás kialakulása a nem ismert tárgyakkal és gépekkel kapcsolatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A munkahelyek és műhelyek használata rendjének és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tűz- és balesetvédelmi előírások, műhelyhasználat rendjének megismerése. – Alapvető óvatosság kialakulása. – Műhelyben elvárt viselkedés szabályozása. – Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek. – Veszélyes alapanyagok, energiaforrások. – Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök. – Elsősegélynyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye a műhelyben, tartalma. – Egészségvédelem a műhelyben, munkahelyen. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Beszélgetés a tűz veszélyeiről, a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeiről.</p> <p>Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>Tűzvédelmi gyakorlat.</p> <p>Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal.</p> <p>Különböző típusú munkavégzéshez alkalmas és nem alkalmas munkaruha, védőruha válogatása.</p> <p>Munkatevékenységekhez védő és óvó felszerelések kiválasztása.</p> <p>Védőfelszerelés helyes használatának bemutatása, kipróbálása.</p> <p>Munkaeszközök helyes megfogásának, átadásának gyakorlása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelőképesség, – óvatosság, – kooperációs készség. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, műhelyben használt eszközök, anyagok neve.	

Tematikai egység	Közlekedési ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Tömegközlekedési eszközök önálló, magabiztos igénybevétele.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A műhelyek és munkahelyek tömegközlekedéssel történő megközelítése lehetőségeinek megismerése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A munkahely és lakóhely közötti önálló közlekedés biztonságosan és célszerűen. – Tömegközlekedési eszközök biztonságos és célszerű igénybevétele. – Menetrend alapján menetidő, átszállások ismerete. – Közlekedéshez szükséges menetidő és útvonal tartása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Menetrend. – Átszállási lehetőségek. – Tömegközlekedési eszközök útvonala. – Lakóhely közlekedése. – Lakcím és munkahely, műhely címének pontos ismerete. – Bérletek, jegyek időbeli és térbeli hatályosságának ismerete. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Útvonalak tervezése, baleset esetén kerülőutak tervezése. Közlekedési igazolványok, bérletek és jegyek szükség szerinti beszerzése. Menetidő kipróbálása, pontos érkezés a munkahelyre.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – figyelem, – önállóság, – együttműködési készség, – pontosság, – óvatosság. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közlekedési eszközök neve, menetrend, menetidő, átszállás, jegyek, bérletek elnevezése, útvonal.	

Tematikai egység	Műhelygyakorlatok	Órakeret 216 óra
Előzetes tudás	Tűz- és balesetvédelmi ismeretek, motiváltság a munkavégzésre.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Munkahelyen, műhelyben végezhető segítő feladatok, részmunkák végzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása. – Egy szakmacsoport közös szakmai gyakorlati ismereteinek, készségeinek, képességeinek fejlesztése. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolás. – A műhelyben szokásos és elvárt higiénés szokások elsajátítása. – A képzés céljától függően felkészítés az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés, részszakképesítés vagy munkábaállást, életkezdést segítő ismeretek elsajátítására. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A műhely helységeinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése, megnevezése. – A munkahely és műhely elvárt higiénés rendjének megismerése. – Jellemző technológiák, a felhasznált anyagok megismerése, megnevezése. – Munkafolyamat menetének megismerése. – A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A műhely elvárt és szükséges higiénés rendjének betartása. Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása. Szükséges munkaruha, védőruha, munkacipő helyes viselésének gyakorlása, gondoskodás a tisztántartásról. A munkaműveletek kipróbálása, a helyes munkavégzési szokások kialakulásának megalapozása. Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása. Munkavégzés közben a szükséges pihenőidő betartása. Helyes testtartás és fogások gyakorlása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – praktikus készség, – kooperációs készség, – pontosság, precizitás, – irányított figyelem, óvatosság, – önállóság, önismeret. 	<p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Műhelyben használt helyiségek, eszközök, anyagok nevei.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>A tanuló az intézmény szakmai képzésének megfelelő területen jártas lesz a gyakorlati műhelyekben és munkahelyeken, elsajátítja a képzés során használatos alapvető segítő munkák és részfeladatok elemeit. Tájékozott lesz a munkavégzés során elvárt teljesítménnyel és saját képességeivel kapcsolatban.</p>
--	--

TESTNEVELÉS

A testnevelés az egyik legösszetettebb tanulási terület, meglehetősen komplex célkitűzéssel. Egyik legfontosabb feladata a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása, mely kiemelten a Nemzeti alaptanterv testi-lelki egészségre nevelés célját valósítja meg, miközben az alapkompenciák és az ezekre épülő Nat kompetencia-összetevők fejlesztése is megtörténik.

Az enyhe értelmi fogyatékos fiatalok középfokú nevelésében-oktatásában jellemző a tudatos és rendszeres öntevékenység, önképzési igény valamennyi műveltségi terület, így a testnevelés és sport esetében is. Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészsz tudatosság beépülése a személyiségvonások rendszerébe, a motoros aktivitásban vezető szerephez jut a rekreativitás, a szabadidős fizikai tevékenység. Középfokú oktatásban részesülő enyhén értelmi fogyatékos fiatalok tehetséggondozásának egyik fő terepe a versenysport.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi, az önismereti, a másokért való felelősségvállalás valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési célnak megfeleltethető a tantárgy.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. További cél a helyzetfelismerő képesség fejlesztése, a komplex személyiségfejlesztés, a szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. Fontos a motiváció felkeltése a szabadidő- és diáksportokra, a testnevelés és sportági ismeretek bővítésére, a preventív és egészségtudatos szokások kialakítására a tanulóknál. A testnevelés és egészségfejlesztés kiemelten támogatja a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását, szükség szerint a tartás javítását, korrekcióját.

A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjék, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

Tematikai egység	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Bemelegítési technikák alkalmazása. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végrehajtása. Függeszkedés bordásfalán, kötélén, gyűrűn.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. Testépítés természetes eszközökkel, egészségvédelemmel. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Minőségelvű motoros tevékenységek tökéletesítése. – Sportági tevékenységre épülő kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. – Vízi biztonság megteremtése, a víz, mint az egyik őselem gyógyhatásainak tudatosítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A fitness és az edzettség kritériumai. – A terhelés élettani és pszichés értelmezése. – A nyolc évfolyamon tanultak elmélyítése, készségi szintre emelése. – Gimnasztika. – Egyensúlygyakorlatok. – Küzdőgyakorlatok. – Zenére végzett gyakorlatok. – Légzőgyakorlatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Differenciált, egyéni edzésterv készítése – segítséggel.</p> <p>Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok szer nélkül és tornaszerekkel (labda, kötél, gyűrű, zsámoly, tornapad).</p> <p>Szereken történő célirányos mozgások: függeszkedések, mászások.</p> <p>Önállóan végzett bemelegítés (8-10 gyakorlatnyi).</p> <p>Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése.</p> <p>Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.</p> <p>Testépítés – minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével.</p> <p>Tesztek, felmérések kizárólag diagnosztikus céllal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motoros (Cooper), – kardio-respiratorikus, – állóképesség, – erő, – izomerő, – állóképesség, – testösszetétel. <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – döntési képesség, – térkihasználási képesség, – transzferhatások. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> emberi test, egészséges életmód.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Speciális kifejezések az edzésekkel kapcsolatban.</p>

Tematikai egység	Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Alakzatváltozásokban való együttműködés. Egyensúlygyakorlatok végrehajtása egyensúlyvesztés nélkül. Erőfeszítésre és kitartásra való képesség fejlesztése. A tanult mozgáselemek önálló végrehajtására.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Természetes mozgásformák továbbfejlesztése. Sportágak technikai elemeinek megismerése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Térbeli és energiabefektetésre vonatkozó tudatosság fejlesztése. – Tudatos helyzetfelismerő és feladatmegoldó képességek fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Új sportági ismeretek és rendszerek alapjai. – Mozdogásos tapasztalatszerzés a néptánc, a történelmi táncok, társastánc és modern mozgáselemek tárából. – Rendgyakorlatok. – Torna. – Támaszgyakorlatok. – Mászás, vándormászás. – Függeszkedés, lendülés. – Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc. – Atlétikai elemek: <ul style="list-style-type: none"> – Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. – Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal. – Tánc: népi és régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok megismerése. – Úszás. – A vízből mentés elemi szabályai. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Természetes mozgások végrehajtása (sportág-specifikus jelleggel). Technikai és taktikai elemek véghezvitele (egyéni szintű) cselekvési biztonsággal Szervezést elősegítő gyakorlatok: rendgyakorlatok, alakzatok felvétele, menetelések, ellenvonulások, nyitódások, zárkózás, szakadozások. Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Emberi test. Helyes higiénés szokások. Balesetvédelem.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> versenysszellem, nyertes elismerése, szabályok betartása.</p>

<p>Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban menetelés alakzatfelvétellel.</p> <p>Támaszgyakorlatok, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalán.</p> <p>Mászás kötélben, vándormászás bordásfalán.</p> <p>Függeszkedés, lendülés, lengés, hintázás szerekben.</p> <p>Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc gyakorlása.</p> <p>Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások.</p> <p>Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal, verseny, időmérés.</p> <p>Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből.</p> <p>Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében.</p> <p>Táncitanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban.</p> <p>Úszás: gyors, mell, hátúszás saját tempóban, a pillangóúszás elemei, indulási és beérkezési technikák, vízi sportjátékok.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége, - imitációs és elemző képesség, - alkalmazkodási képesség, - a mozgás örömeinek átélése. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Balesetvédelemmel és baleset-megelőzéssel kapcsolatos fogalmak, támasz, átfordulás, tigrisbukfenc, ugróerő, lendület, gyorsítás, lassítás, rajtolás, átlépő technika, hajítás, dobás, lökés, vetés, start, fejes, forduló, a vízből mentés fogalomtára.</p>

Tematikai egység	Játék	Órakeret 52 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A játékok, feladatok szakszavainak értelmezése és azoknak megfelelő cselekvés.</p> <p>A labda céltudatos irányítása.</p> <p>A sportjátékok szabályainak betartása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Együttműködés, kooperáció elősegítése.</p> <p>Versenyszellem és a sportszerűség kialakítása és fenntartása.</p> <p>Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Személyes és társas folyamatok pozitív alakítása a megismerésben, az értékelésben, az asszertivitásban, a sportszerűségben és a sikerorientáltságban. - Testnevelési és sport játékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés és kritikai értelmezés. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés,</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> – Csapatépítés. – Sportági előkészítő kreativitás és kooperativitás fejlesztése. – Inklúzióra, társadalmi integrációra előkészítés, érzékenyítés. – Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. – Játékszabályok által döntésképeség és szabálytudat kialakítása. – Éléményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. – Személyes és társas folyamatok megélése. – A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlata. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Dobó- és elfogójátékok. – Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel. – Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. – Átadások helyben és mozgás közben. – Célba rúgó és célba dobó játékok. – Kosárlabda. – Labdarúgás. – Röplabda. – Kézlabda. – Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel. – Szabadidős teremjátékok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Dobó és elfogó játékok játszása.</p> <p>Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel (kidobós).</p> <p>Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok.</p> <p>Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel (esések, gurulások, szabadulások).</p> <p>Szabadidős teremjátékok: gombfoci, asztali foci, darts, asztalitenisz, asztali hoki.</p> <p>Preventív játékok és tevékenységek vízben.</p> <p>Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értéke és reprodukciója.</p> <p>Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szabálytudat, – kooperativitás, – asszertivitás, – kudarc és győzelem sportszerű megélése. 	<p>rábeszélés formáiban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Játékok neve és szabályai, büntetődobás, büntetőrúgás, oldal-bedobás, sarokrúgás, szerelés, becsúztatás, ívelés, feladás, sáncolás, csatár, középpályás, védő, kapus, kapáslövés, önvédelem, esés, gurulás, szabadulás.</p>

Tematikai egység	Versenyzés	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Együttműködés a csapattársakkal, versenytárrsal. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. A labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor-és váltóversenyek és egyszerűsített sportági versenyek esetében. Olimpikonok, paralimpikonok tiszteletére nevelés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Sportági versenyek, versenytapasztalatok megszerzése a diáksport, élsport és szabadidősport terén. – Sportszerűség fogalmi jelentésének ismerete. – Az olimpia és sporttörténet nagy alakjai, emblematikus személyiségei, híres magyar és nemzetközi sportolók megismertetése a múltból és a jelenből. – Példakép (választás, a választás megindokolása). <p><i>Ismeretek, indoklások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok, a sportági versenyek szabályainak, technikájának és taktikájának elemei. – Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola. Ugróiskola. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályainak megismerése. – Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok. – Küzdősportok elemei. – Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Sportági versenyek – szükség szerinti egyszerűsített szabályokkal – gyakorlása. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta). Ugróiskola – magasugrás, távolugrás. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Sorversenyek. Váltóversenyek. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályszerű, csapatok közötti játéka. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok (bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló). Úszóverseny egyszerűsített szabályokkal. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása. Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonyszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincs bővítés.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> képek, eredmények keresése honlapokon.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret – testi és lelki egészség.</p>

<p>és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. Példakép keresése híres magyar és nemzetközi sportolók és csapatok közül (képek, eredmények, versenyek látogatása, kulturált szurkolás).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szabálykövetés, szabálytartás, – egészséges versenyszellem, – kooperáció, – koordináció, – döntési és reagáló képesség. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A játékok neve és szabályai; erőszakos, kíméletes, sportszerű, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény, olimpikon, paralimpia.

Tematikai egység	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. Egyszerű relaxáció gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra, egészségtudatosságra nevelés. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénis ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepe.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Igénykeltés a mozgásban gazdag életformára, a terhelés alakítására és kontrolljára való képesség kialakítása. – Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása és/vagy fenntartása. – A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze. – Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre. – Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság. – Egyéni felelősség és döntés az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. – Biztonság és környezettudatosság. – Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatása. – Önkontroll, önuralom. – Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtásának képessége –a védő-óvó intézkedések ismerete és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat). 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>

- A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése.
- A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatásával.

Ismeretek

- Otthon is végezhető testgyakorlatok.
- Táncok különféle műfajai.
- Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata.
- Relaxációs gyakorlatok.
- Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások szerepe.
- Természetben űzhető sportok (balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem elsajátítása).
- Kerékpározás, görkorcsolyázás.
- Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.
- Könnyített testnevelés.

Tanulói tevékenység

Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák – egyénileg, párban, csapatban.

Otthon is végezhető testgyakorlatok (aerobic, talajtorna).

Relaxációs gyakorlatok: légzőgyakorlatok, figyelemösszpontosító és lazító testtartások.

Természetben űzhető sportok: labdajátékok, futóversenyek, túra, kocogás, tájfutás – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem rendszeres elvégzése (krémezés, ruházat, ellenőrzés).

Kerékpározás, görkorcsolyázás.

Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.

Könnyített testnevelés: a tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok (a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint, a tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása).

Testtartás-javító gyakorlatok: preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- egészségtudatosság,
- mozgásigény,
- a körülményekhez való alkalmazkodás,
- a természet szeretete, fenntartható fejlődés.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, testtartás, tájfutás, tájoló, térkép, terep, önkarbantartás, tréning, örömréning.

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>Menet- és ütemtartás, hosszabb távú egyenletes, lassú futás. Hatékony mozgásszabályozás, két-három mozgáselem összekapcsolása a gyakorlatok során, a gyakorolt mozgáselemeket, sportágakat szabad térben, más körülmények között is alkalmazni. A szergyakorlatok teljesítése, önálló végrehajtása a tanuló képessége szerint. Az ugróerő és súlypontemelkedés tudatos szabályozása. A tánc és a közös mozgás élményének élvezete. A tanuló képes: önállóan bemelegíteni; a sportot életritmusába beépíteni; legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni; versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és azoknak megfelelően cselekedni; labdát céltudatosan irányítani; labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni; a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben; higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében; a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.</p>
--	---

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

Az osztályfőnöki óra sajátos szerepet tölt be a tantárgyak rendszerében. Tartalmi, tevékenységei közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagok értékmozzanatokkal történő felruházására.

Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, tematizáltan segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést.

Célja fejleszteni – a konkrét tapasztalatok és élmények feldolgozásával, értelmezésével – a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatait, a szabálytudat erősítését. Fontos, hogy hozzájáruljon – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához.

Feladata erősíteni – a terápiás eljárások alkalmazásával – az önismeretet, az önfogadást és az önfejlesztést, biztosítani a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldását helyzetgyakorlatokon, megélt, átélt élményeken keresztül.

A tantárgy tudatosítja az értékek védelmével kapcsolatos felelősséget, bemutatja a közvetlen környezet humán értékeit.

Az osztályfőnöki óra feladata, hogy kapaszkodókat adjon a serdülőkor testi-lelki változásaihoz – a tanuló számára lehetőséget adjon a saját élmények, vélemények megvitatására.

Riportok, filmek, cikkek, tanulmányok értelmezésével, megvitatásával – saját élmény eseti bekapcsolásával – adjon pontos képet és iránymutatást az élvezeti szerek veszélyeiről, a deviáns magatartás következményeiről.

A tanulók saját tapasztalatokat szereznek – események, történések közös elemzésével, egyéni gyűjtőmunkával – a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Felkészíti a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására, a tanuló tapasztalatokat gyűjt a munka világáról, a szakmákról.

A tantárgy feladata továbbá a vonzódások, lehetőségek mérlegelése – szakmatanulási lehetőségek a képességnek megfelelően –, a képességfejlesztés útjainak, módjainak számbavétele az életcélok elérése érdekében.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy az *erkölcsi nevelés* terén, irodalmi művek, irodalmi szereplők megismerésén keresztül támogatást nyújt pozitív és negatív példák felismerésére, pozitív mintakövetésre; *nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés* területén hazánk múltjának, jelenének megismerésére az írók, költők szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés terén szerepet játszik az olvasott szövegekben a közéletiség felismerésében, a múlt irodalmában a demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követésében.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése területen fontos szerepet tölt be a tantárgy, a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíti a társas érintkezést. Az önismeretet fejleszti a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel, segíti a saját személyiség megismerését az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek megismerésével ismeretterjesztő és irodalmi szövegekben, ezek felismerésével, saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazásával vesz részt.

A családi életre nevelést az irodalmi művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása erősíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet támogatja a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán, illetve ezek gyakoroltatása szituációs játékokban, szerepjátékokban.

A fenntarthatóság, környezettudatosság terület egyre tudatosabbá válik a helyes szokásrend következetes alakítása során különböző életterekben (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.).

A pályaaorientáció területét támogatja a munka világról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek elemzésével, megbeszélésével, saját lehetőségek és motivációk összevetésével.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területen komplex ismereteket nyújt az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek bemutatásával a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, családi élet, hivatalos ügyintézés, gazdálkodás stb. témakörökben.

A médiatudatosságra nevelést segíti az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek, infokommunikációs eszközök igénybevételének gyakorlásával.

A tanulás tanítása területet támogatja az egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárásával, egyénre szabott értékeléssel, az önálló ismeretszerzési képességek fejlesztésével.

A kulcskompetenciák közül az anyanyelvi kommunikáció hangsúlyos, a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve kell szerepet kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésének.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlődését, a társadalmi beilleszkedést a kellő önismeret alakításával tudja a tantárgy segíteni.

Tematikai egység	Beilleszkedés – Alkalmazkodás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Helyes értékválasztás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Reális pályatervezés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – A szabályok elfogadása. – Helyes napirend kialakítása. – Az önálló tanulás egyre nagyobb aránya. – Felkészülés a szakmatanulásra. – Érzelmi azonosulás, megértés az elődök tettei iránt. – Szolidaritás a rászorulókkal szemben. – Aktív részvétel a lakóközösség és iskolaközösség életében. 		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód. <i>Szakmai alapozó</i>

<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanulói jogok és kötelezettségek. Házirend. – Tűz- és balesetvédelem. – Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. – Tanulás és tudás. – Új tantárgyak megismerése. – Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). – Helyismeret. – Közvetlen lakókörnyezetben, iskola szervezésében végezhető önkéntes munka végzése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása).</p> <p>A szabályok megvitatása.</p> <p>Időbeosztás, órarend. Hatékonyság ellenőrzése.</p> <p>Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével.</p> <p>Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban (pályaorientáció, alkalmasság).</p> <p>Beszámoló az önálló tanulásról és a tanuló párok együttműködésének tapasztalatairól.</p> <p>Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.</p> <p>A lehetőségek és képességek felmérése, saját képességek tudatosítása a pályaválasztás érdekében (tesztek, pályaválasztási tanácsadó).</p> <p>Kutatómunka a közvetlen környezet múltjáról (könyvtári kutatómunka, Helytörténeti Múzeum, kiállítás megtekintése).</p> <p>Tanulmányi kirándulás, intézménylátogatás, kapcsolatfelvétel a rászorulóknak megsegítése érdekében (gyermekintézmény, idősgondozás, állatgondozás, parkgondozás, ünnepi műsor előadása stb.).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – akusztikus figyelem, – szerialitás. 	<p><i>ismeretek:</i> pályaválasztással kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Pályaorientáció:</i> pályaválasztással kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás a világhálón.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység, hatékony tanulás, önellenőrzés, rátermettség, viszonzás nélkül, szívesen.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Önismeret – Testi és lelki egészség</p>	<p>Órakeret 14 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló saját jó és rossz tulajdonságainak ismerete.</p>	

	Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Törekvés a káros szokások kijavítására.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Reális önismeret. – Sérelmeiről beszél a tanuló. – A kritika elviselése, kiállás a saját vélemény mellett. – Hatékony és konstruktív részvétel a szűkebb környezet életében. – A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése. – Segítségkérés módjának és helyének megismerése. – Segélykérő telefonszámok ismerete. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Önjellemzés, reális önértékelés. – Lelki bántalmak, sérelmek következményei. – Milyenek látom társaimat, ők hogy látnak engem? – Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása. – Negatív tulajdonságok számbavétele. – Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése. – Dohányzás (aktív – passzív). – Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galéri, szekta). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése (külső- és belső tulajdonságok), fénykép nézegetése: régi – új, mi változott? Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önkritika). Javaslatok és tervkészítés a hibajavításra. Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn bemutatása helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése. Ellenszenv, rokonszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása. Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása. Saját élmények a felmerülő témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók). Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni a fenti helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – akusztikus figyelem, – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Természetismeret:</i> egészséges életmód.</p>

alkalmazása, – emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás, – szerialitás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvedély, függőségkerülés, elhárítás, önjellemzés, önkritika, tervekészítés, feszültségoldás, megelőzés, realitás.

Tematikai egység	Aktuális témák	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját környezetének ismerete, az események számontartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyéni és társadalmi ünnepek ismerete, számontartása. Mások ünnepeinek megismerése, elfogadása (tolerancia), ünneplésének a tisztelet megadása. Aktív részvétel az intézmény és lakóhely életében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szűkebb és tágabb közösségének ismerete. – Aktivitás, együttműködés. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. – A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. A választott szakma története, hagyományai, alkotásai, eszközei körében tájékozódás. Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – akusztikus figyelem, – emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása, – emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás, – szerialitás. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése, plakát, meghívó az ünnepekre.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel kapcsolatos fogalmak köre.
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>A tanuló képes iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni.</p> <p>Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.</p> <p>Képes meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével.</p> <p>Képes iskolai munkáit a tanult szabályok szerint végezni.</p> <p>Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.</p> <p>Képes meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével.</p> <p>A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás és szolidaritás az aktuális helyzetekben.</p> <p>Képes felismerni az ünnepek és ünneplés helyét és értékét az egyén és a közösség életében.</p> <p>Képes megismerni az aktív közreműködés és részvétel élményét, emlékeket gyűjteni, dokumentálni.</p>
---	--

AZ ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁJÁT ELLÁTÓ SZAKISKOLA 9-10. ÉVFOLYAMÁNAK TANTERVE

TANTERVI BEVEZETŐ

A szakiskolai iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a speciális szakiskolai képzésben kiemelt célja támogatni a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását és a sikeres szakmai vizsgára való felkészülést, gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adni a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására. A szakiskolai képzés gyakorlási-kipróbálási lehetőséget teremt a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezéséhez, vezetéséhez. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatok, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült közismereti tanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. A helyi tantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti alaptanterven (Nat) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A Nat témakörei a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő módon adaptálva, horizontálisan érvényesülnek a helyi tantantervben. A témakörök egy adott tantárgyon belül a Nat-tól esetenként eltérő megnevezéssel és más belső elrendezéssel

jelennek meg, hogy igazodjanak a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tanulási igényeihez, de összességükben lefedik a Nat által az adott tantárgyra meghatározott témakörök tartalmi egészét.

1. Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerőpiaci és társadalmi integrációra. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a készségfejlesztő iskolai képzésben kiemelt célja támogatni a gyakorlati ismeretek elsajátítását, gyakorlási- kipróbálási lehetőséget adni a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatokat, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés terén a tanulók erkölcsi érzékének továbbfejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése zajlik. A szabálykövető magatartás érvényesítése a mindennapi gyakorlatban, az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. Segíti az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítását a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítésével, az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi étellel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a

képzőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyállásukat a munka világában is.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés segíti a magyar történelemre és hagyományokra, hazájára való büszkeség kialakulását, a más népek, azok kultúrája iránti érdeklődés és tisztelet megnyilvánulását azzal, hogy támogatja a tanuló aktív részvételét szűkebb környezetének megemlékezéseiben, a történelmi múlttal kapcsolódó ünnepeken. A társadalom, a társadalmi jelenségek megítélése fókuszba kerül, a tanulót a pályaválasztási és önálló életkezdesi ismeretei, motivációja segíti abban, hogy reális képet kapjon a társadalomban elfoglalt, elfoglalható helyéről.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit. Iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus jogokat és megismeri a demokrácia szabályait. Az iskola az egyéni adottságokhoz és lehetőségekhez mérten biztosítja a tanuló részvételét a helyi civil társadalom életében azért, hogy fogékony legyen a társadalom jelenségei, problémái iránt.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztlet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt életre kötődő reális énkép, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya. A serdülőkorban, mint a személyiség kialakulásának döntő szakaszában, az életkorból adódó problémák kezelése érdekében kiemelt szerepet kapnak a feszültség, a szorongás, a stressz, a fáradtság oldásának technikái, annak felismerése

és leírása, hogy a tanuló önmaga hogyan változik, alakul. Az elképzelések, vágyak, tervek a felnőtt szerepekről – a felnőttkori önmaga megvalósításáról – akkor lesznek reálisak, ha a tanuló képes a kudarcok tűrésére, tanulságaik feldolgozására, hasznosítására.

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelést segíti, hogy a tanuló a középfokú oktatás időszakában megismeri a harmonikus családi mintákat és a családi együttélés szabályait. A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

A támogatást nyújtó társadalmi, egészségügyi rendszerek megismerése, a konfliktusok kezelési lehetőségeinek, az érzelmi bizonytalanságoknak, a magánéleti krízishelyzeteknek a felismerése a felnőttkorba lépő fiatalok számára támpontokat nyújt az érzelmi élet válságaiban.

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásra utaltságot. A szociális attitűd, az együttműködés, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és a megoldás képességének kialakulása, az alkalmazás általánossá válása a mindennapi életben, a munka világában is támogatja a beilleszkedést.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

A fenntarthatóságot, környezettudatosságot segítik azok a helyzetek, amelyekben a tanuló felismerheti, hogy az emberiség összefogása szükséges a környezet épségének megóvása, a természet védelme érdekében.

A pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelelességek és jogok

gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A pályaorientáció területén a tanuló reális önértékeléssel megismeri munkaerőpiaci lehetőségeit, a társadalmi munkamegosztás alapjait. Képességeinek, lehetőségeinek és érdeklődésének figyelembevételével pályát választ, megismeri és motiválttá válik a céljai elérése érdekében szükséges képességek fejlesztésében.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló felkészül a változó gazdasági környezet lehetőségeihez történő alkalmazkodásra, megismeri a családi munkamegosztást, gazdálkodást, felismeri, hogy milyen az ésszerű, beosztó felhasználás, takarékoság. A folyamatban kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A tanuló a pedagógiai folyamatban és a valóságban is kipróbálhatja az ügyintézés útjait, a segítségkérés lehetőségeit a lakhatás, a munkavállalás, a lakóhelyi, közösségi ügyintézés terén, tapasztalatokat szerezhet a döntései közvetlen és közvetett következményeinek és kockázatainak mérlegelésében.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

A médiatudatosságra nevelés különös jelentőséget kap a médiumok használatának előtérbe kerülése, a tanulás, az önművelés területein történő felhasználása miatt. A médiatudatos magatartás a mindennapokban, a munka világában való tájékozódás szolgálatában azt jelenti, hogy a tanulónak megfelelő gyakorlata alakul ki az információhordozók megválasztásában, használatában, megismeri a hétköznapi élet során szerepüket az ismeretek, a fontos információk megszerzésében, fejlődik képessége az óvatosság területén és az információk hitelességének ellenőrzésében, vigyáz személyes adatainak védelmére, mértéktartó az

eszközök használatában.

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása terület a tanuló számára lehetőséget ad az egyénre szabott, képességeknek megfelelő motivációra és a folyamatos fenntartásra az ismeretszerzésben. Segít elfogadni és megismerni a környezet folyamatos változását, fenntartani az igényt és képességet a tevékenységekkel és munkavégzéssel kapcsolatos ismeretek bővítésére a munkaerőpiaci és a társadalmi integráció elérése érdekében.

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak is fel kell készülniük a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerőpiaci helytállás érdekében nekik is rendelkezniük kell. A valamiben kompetens fiatal tudja, hogy adott esetben mit kell tennie; tudása van róla, képes azt megtenni; kialakult a megfelelő képessége, és meg is akarja tenni, mert megfelelő attitűddel rendelkezik. A kulcskompetencia különböző szintű kompetenciák rendszere – fejlesztésük egymásra épülő, tervezhető. Az alapkészségek kialakításához szükséges kompetenciák a jövőben való boldogulás várható igényei szerint kiegészülnek más olyan kompetenciákkal, amelyek a társadalomban való sikeres részvételhez, az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek. Ezek a kulcskompetenciák, amelyek nemcsak egyes tantárgyakhoz köthetőek. Kialakításuk, fejlesztésük a köznevelés feladataként az enyhe értelmi fogyatékos tanulókat nevelő-oktató intézményekben is elvárásként jelenik meg. Egy-egy terület fejlesztési feladatai valamennyi kompetenciát mozgósíthatják, illetve számos terület tartalmainak feldolgozása valamennyi kompetencia fejlesztésére hatással lehet. Az egyes területek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését célozzák meg a fejlesztési feladatok megvalósítása folyamán.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi kompetenciák)

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelés-oktatás ezen szakaszában, ebben az intézménytípusban idegen nyelv oktatása nem történik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére helyeződik.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapvető, hogy esetükben a nyelvsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja. Törekedni kell a digitális technológia kínált eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamata során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolni, a

konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása. A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során – a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva kell biztosítani. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

4. Egységesség és differenciálás

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a

differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszhetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az egységesség és a differenciálás érvényesítésének megvalósítását a pedagógiai gyakorlatban az adaptív oktatás jellemzőinek ismerete és annak alkalmazása teszi lehetővé. Az oktatási folyamat akkor adaptív, ha a megvalósítása során a differenciálás és az egységesség elve egyaránt érvényesül. Az adaptív oktatás egy olyan tanári gondolat- és tevékenységrendszer kínál, amely a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételére épülve egyszerre biztosítja a differenciálás egyéni fejlesztő hatását és a pedagógiai gyakorlatban megjelenő egységességet. Az adaptív oktatás feltételei között egyenrangúan szerepelnek a tanulói sajátosságok – a tanuló tudása, az aktivitásra való készenléte, az önálló munkavégzés és az együttműködés terén való fejlettsége, helyzete a társas kapcsolatrendszerben – és a tanulók számára leginkább kedvező tanulásszervezési formák: a frontális munka, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka, az individualizált munka. A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköze együttesként kell megjelennie. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. A pedagógus együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának két kulcsmozzanata van. Az egyik a bemeneti jellemzők köre, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejárásához vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait. A másik a kimeneti elvárások köre, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget. A bemenetnél, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása szükséges, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. Erre lehet építeni az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist, a stratégiát és terápiát. A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le.

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	71
Matematika	Matematika	2	142
Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		10	710
Szabad közismereti időkeret (idegen nyelv)		1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
Szabad szakmai időkeret		2	142
Összesen		heti 34 óra	2414
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A magyar nyelv és irodalom tantárgy a szakiskolában az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. Legfontosabb célok:

- A tanuló készüljön fel a társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi képességek elsajátítására, beállítódásokra, a kulturált nyelvi magatartásra.
- Rendelkezzen közvetlen környezetében az emberi-, tárgyi viszonyrendszerekben történő eligazodáshoz szükséges beszédképességgel.
- A beszéd formai és tartalmi oldalának fejlesztése: a tiszta artikuláció, a kommunikációs biztonságérzet kialakítása,
- Az anyanyelvű írásbeliség normáihoz alkalmazkodó – képességekkel adekvát – szövegalkotás,
- Alakuljon ki eszköztudás, a kultúrtechnikák alkalmazásának gyakorlásával és használatával.
- Jelentősen bővül aktív és passzív szókinccse a felnőtt élet, a munkavállalás és végzés valamint a szakmai munka területén
- Irodalmi kifejezésformák befogadására nevelés.
- Tudjon folyamatosan hangosan vagy magában olvasni, majd az olvasottakról tömörítve, a lényegyet kiemelve beszámolni
- Legyen képes részben önállóan, részben tanári segítséggel elolvasni egyszerűbb, rövidebb írásos műveket. Tegyen kísérletet ezek erkölcsi és életvezetési értelmezésére.
- Legyen képes formanyomtatványok önálló kitöltésére, önéletrajz, magán- és hivatalos levelek írására.

A tantárgy feladatai a következők:

- A tanulók kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási képességének továbbfejlesztése.
- A kommunikációs ismeretek bővítése, a nyelvi alapkészségek továbbépítése.
- Az igényes és a helyzethez illő szóhasználat, a mondat- és szövegalkotás gyakorlása.
- A mondat- és szövegfonetikai eszközöknek a nem verbális nyelvi elemekkel összehangolt és célszerű használata.
- A véleményalkotási képesség továbbfejlesztése.
- Önállóságra nevelés és kreativitásra ösztönzés a szövegalkotásban.
- Motiválás az irodalomolvasásra és a köznapi élet hivatalos ügyirataiban való eligazodás támogatása.
- Az irodalom önmegértést és önmeghatározást elősegítő lehetőségeinek felismerése.
- A korábban megszerzett kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretek szintetizálása.
- Szereplési biztonság kialakítása.
- A tanuló vegyen részt a dráma-, szerep és szituációs játékokban.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben:

Erkölcsi nevelés: irodalmi művek és más írásos szereplők megismerésén keresztül pozitív és negatív példa felismerése. Napilapokban, folyóiratokban, a mindennapi élet eseményeiben a helyes magatartás, követendő minta és a helytelen magatartás megkülönböztetése.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés: hazánk múltjának, jelenének megismerése az írók, költők és más publicisták szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíteni a társas érintkezést. Önismeret fejlesztése a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel. Saját személyiség fejlesztése az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelés: az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek rögzítése ismeretterjesztő és irodalmi szövegek megismerésével. Saját személyre vonatkozó lehetőségek megfogalmazása.

Családi életre nevelés: írásos művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán. Gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban való megjelenéssel.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: helyes szokásrend következetes alakítása különböző környezeti tényezők között (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.).

Pályaorientáció: a munka világáról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek, publicisztikák elemzése, megbeszélése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismeretet nyújtani a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, a családi élet, a hivatalos ügyintézés, a gazdálkodás stb. témakörökben.

Médiatudatosságra nevelés: ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlása.

A tanulás tanítása: egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el kell érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében:

Anyanyelvi kommunikáció területén a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve hangsúlyos szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének.

A szociális és állampolgári kompetencia területén a tantárgy segíteni tudja a kellő önismeret alakításával a társadalmi beilleszkedést.

A tantárgy sajátos fejlesztési céljai: a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy az egyéni képességekhez képest megfelelő szinten tudják alkalmazni a tanulók a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát az önkifejezéshez, társas érintkezéshez, önérvényesítéshez.

A tanítás során fontos szempont a nyelvhasználat kommunikációs értékűvé fejlesztésével hozzájárulni az énkép és a világkép kialakulásához, szükségleteik felismeréséhez és kielégítéséhez. A tantárgy célja, hogy az enyhén értelmi fogyatékos tanuló legyen képes tájékozódni tömegkommunikációs eszközök segítségével a napi eseményekről.

A magyar nyelv és irodalom tanítása során elérhető a kulturált, megfelelő nyelvi eszközöket alkalmazó viselkedés kommunikációs helyzetekben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Szóban kapott utasítások megértése, követése. Események elmesélése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szókincs gyarapítása mellett nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. A testbeszéd, mimika megértése, használatával a szóbeli kifejezőképesség erősítése. A beszélő szándékának megértése. A hallott szöveg értelmezése, adekvát, nyelvtanilag helyes válaszadás. Saját vélemény, saját gondolat, kérdés, kérés megfogalmazása. A reprodukív beszéd képességének fejlesztése, memoriterek tanulása. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i> Egyéni képességekhez igazodóan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a helyes artikuláció, beszédtechnikai elemek alkalmazása, – aktív és passzív szókincs fejlesztése, – társas kapcsolatok kommunikációjába a tanult elemek beépítése. <p><i>Ismeretek</i> Beszédtechnika:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) a helyes beszédlevegőbeosztás, szünettartás, b) megfelelő beszédhang: hangterjedelem, hangszín, hangerő, c) a pontos artikuláció, d) a kifejező képesség, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. <p>Beszéd(meg)értés:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) szavak, b) mondatok, c) szöveg szintjén. <p>Beszédkészség</p> <p><i>Tanulói tevékenység</i> A levegőbeosztás, a szünettartás, az egyenletes hangadáshoz szükséges kilégzés kialakítása és gyakorlása szövegolvasás közben. A hangadás esetleges hibáinak javítása, a hangterjedelem kiszélesítése, a hangszín, a hangadás egyenletességének megteremtése a teljes hangterjedelemben, a görcsmentes hangerőfokozás és hangváltások kialakítása és gyakorlás. Az artikulációs mozgások gyakorlása, a gondos szövégejtés, a pergő, tiszta szövegmondás, a szabályos beszédritmus, a hangkapcsolatok szabályos ejtésének kialakítása és gyakorlása. A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése. Főfogalom alá rendezés, az ☐ egész ☐ részeinek felsorolása, a ☐ rész ☐ hozzárendelése az egészhez, hibás szókapcsolatok javítása,</p>		<p><i>Testnevelés és sport:</i> légzéstechnika.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> kommunikációs képesség.</p>

<p>új fogalmak, szókapcsolatok tartalmának megismerése az értelmező szótár vagy rokon értelmű szavak alkalmazásával.</p> <p>Mondatpárok készítése, a mondat elemeinek cseréje, az eseményhez tartozó mondat kiválasztása, hibás elemek cseréje, feladat, utasítások végrehajtása.</p> <p>A mondat sorrendjének megállapítása, a hiányzó □láncszem□ felismerése, kérdések, válaszok megfogalmazása a szöveghez, dramatizálás.</p> <p>Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízis-szintetizáló gyakorlatok végzése, összehasonlítások a nyelv különböző szintjein, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások.</p> <p>Szavak és szókapcsolatok jelentéstartalmainak feltárása, szavak és szókapcsolatok szöveggörnyezetbe helyezése, rokon értelmű szavakból szósorok alkotása, a hangulati és a fokozati különbségek megállapítása, hangutánzó és hangulatfestő szavak keresése, beépítése szöveggörnyezetbe, a stílushatások véleményezése, a szépirodalmi és a köznyelvi szövegek összehasonlítása, azonosságok és különbségek meghatározása, szépirodalmi kifejezések gyűjtése, szólások, közmondások beépítése a szöveggörnyezetbe (behelyettesítés).</p> <p>Vers- és prózamonadás gyakorlása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Kommunikációs képesség: szókincsbővítés, kifejezőkészség formai és tartalmi elemei.</p> <p>Percepció: verbális és vizuális hang, szó, mondat, szöveg.</p> <p>Vizuális és akusztikus figyelem.</p> <p>Emlékezet.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Artikuláció, beszédértés, beszédlégzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom, analógia, analízis-szintézis.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>	<p>Órakeret folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolai könyvtár használata. Tanulási technikák használata közvetlen tanári irányítással.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az önművelés igényének szinten tartása. Önálló könyvtárhasználat előkészítése. □Szabadpolcok□ önálló használatának megtanulása. Ismeretnyújtás a könyvtár felépítéséről, működéséről, előző években szerzett információk rendszerezése, gyakorlása. Az ismerethordozók önálló használatának tanulása. Az egyéni érdeklődésen alapuló, önművelő és szükségletkielégítő szabadidős tevékenységek tanulása. Tanári, tankönyvi vázlat felhasználása a tanuláshoz. Lényegkiemelés, szöveg értelmezése tanári irányítással.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tények, adatok, információk növekvő önállósággal történő felismerése az ismerethordozó/terjesztő médiákból. – Érdeklődésnek megfelelő könyv választása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Könyvtárhasználat, információszerzés különböző eszközei. – Tanulást segítő eljárások gyakorlása. – Szövegfeldolgozás. – Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Iskolai könyvtár rendszeres látogatása. Önálló könyvkölcsönzés megadott szempontok alapján (memoriterek keresése, kötelező olvasmány kikölcsönzése).</p> <p>Adatkeresés, adatgyűjtés.</p> <p>Vázlatok értelmezése, közös vázlatkészítés.</p> <p>Lényegkiemelés aláhúzással megbeszélés alapján.</p> <p>Összefüggések, cselekmény egymásra épülésének feltárása.</p> <p>Kérdésfeltevés, válaszadás az olvasottakkal kapcsolatban.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Motiváció.</p> <p>Összefüggéslátás, összefüggések felismerése.</p> <p>Önállóság.</p>		<p><i>Matematika:</i> adatgyűjtés.</p> <p><i>Informatika:</i> tények, információk gyűjtése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi ismeretek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Alapvető kommunikációs helyzetekben eligazodik a tanuló, tud kapcsolatot kezdeményezni, beszélgetésben részt venni. Igékkel és névszókkal kapcsolatos egyszerűbb szabályok ismerete. Tanult helyesírási szabályokat igyekeznek alkalmazni.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyar nyelv rendszeréről és elemeiről meglévő ismeretek elmélyítése. A kommunikációs készség fejlesztése. Az elfogadható színvonalú helyesírás megalapozása. A mondanivaló árnyalt közlése a mondatokkal kapcsolatos ismeretek segítségével.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Betűrendbe rendezés. – Helyes mondatalkotás, szövegalkotás szabályainak 		<i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program.

alkalmazása.

- Tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása.
- Tanári útmutatás alapján szöveget alkot a tanuló, a szövegeket kiegészíti, módosítja.
- Beszédhangok rendszerével, szófajokkal, mondatalkotással kapcsolatos ismeretek.
- A magyar helyesírás szabályainak alkalmazása.
- Jól olvasható egyéni íráskép.
- Környezetében meglévő jelzéseket, képi információkat megérteni.
- A beszédkörnyezetnek megfelelő nyelvhasználat.

Ismeretek

- A mondatok szövegben betöltött szerepe.
- Mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok.
- Érzelmek kifejezése indulatszavakkal (öröm, bánat, harag, gyengédség).
- Tájékoztató, leírás stíluselemei.
- Az írott beszéd felelőssége.
- Pontos és szabatos megfogalmazás.
- Helyesírás. A helyesírási szabályok felelevenítése, tudatosítása:
 - tulajdonnevek írása,
 - mondatkezdés,
 - mondatvégi írásjelek,
 - szótagolás, szavak elválasztása,
 - rövid- és hosszú magánhangzók,
 - rövid- és hosszú mássalhangzók használata.
- Hibakeresés, hibajavítás.
- Helyesírási szótár használata.
- Helyesírási ellenőrző program használata segítségével számítógépen írás alkalmával.
- Köznyelv, irodalmi nyelv, szaknyelv, zsargon, argó, kortársi nyelv használata.

Tanulói tevékenység

Szavak szófajokba sorolása, szófajok fontosabb jellemzői, helyesírásuk.

Igeragozás, igeidő használata, változtatása szükség szerint.

Mondatok helyesírása, mondatbővítés, szűkítés, összevonás.

Veszélyt és tiltást jelentő szavak és jelzések (pl. közlekedési táblák, tiltó jelzések, piktogramok) felismerése, megnevezése.

Megfogalmazások különböző stíluselemekkel (szaknyelv, argó, sms stb.)

Az írás képének, sebességének, pontosságának folyamatos javítása, értékelése.

Másolás, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, gyakorlás változatos formában.

Írás a számítógépen, hibajavítás a helyesírási program

használatával. Szövegek gyűjtése adott stílusban, szövegalkotás a kért stílusban. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Akusztikus figyelem, szerialitás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Érzelmek kifejezésére szolgáló szavak (öröm, bánat, harag, gyengédség). Szöveg, mondatfajták, szavak fajtáinak nevei.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, szövegalkotás – Fogalmazási ismeretek	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban. Írás különböző lehetőségeinek ismerete (másolás, emlékezetből való írás, diktálás utáni írás, önálló írás), tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mondanivaló árnyalt közlése, az írásbeli kifejezőképesség és az írás eszközjellegű használatának fejlesztése. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Elfogadható színvonalú helyesírás. Önellenőrzés fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályainak ismerete. – Néhány mondatos szöveg önálló alkotása vázlat alapján. – Hosszabb szövegből vázlat készítése – lényegkiemelés. – A címzettnek megfelelő stílusban levél, beszámoló készítése. – Önéletrajz írása tartalmi és formai követelményeknek megfelelően (kézírásos, számítógépen írott). Az írás közben felmerülő helyesírási, értelmezési probléma esetén tanári segítséggel. – A tanuló saját és mások írásmunkáinak ellenőrzése, javítása a tanult nyelvtani szabályoknak megfelelően. <i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Elemi szintű műfaji ismeretek (elbeszélés, leírás). – Irodalmi szöveg leíró és elbeszélő részleteinek elolvasása, megbeszélése. – Szövegértés, szövegalkotás. – Vázlat készítése (lényegkiemelés, szövegbővítés). – Egyszerű szöveg megértése, adott szempont szerinti alakítása. – Szöveg alkotása, leírás készítése kép vagy adott téma alapján. – Elbeszélés, élménybeszámoló (saját tapasztalat vagy látott esemény alapján) szóban vagy írásban. 		<i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése. <i>Informatika:</i> helyesírás-ellenőrző program, az internet felelős használata.

<ul style="list-style-type: none"> – Magánjellelű és hivatalos szövegek stíluselemei, jellemzői (magánlevél, hivatalos levél, árajánlat, önéletrajz). – Önéletrajz írásának gyakorlása (tartalmi és formai elemek megismerése). <p><i>Tanulói tevékenység</i> Szöveg alkotása, átalakítása önállóan, adott szempontnak megfelelően. Az elkészített szöveg felolvasása, bírálata, megvitatása, javítása. Ismert szövegről vázlat készítése (lényegkiemelés), vázlatpontok alapján szöveg bővítése (bőbeszédűség, felesleges körülmény kiszűrése) a célközönségnek megfelelően. Levél írása adott témában barátoknak, idős rokonoknak, hivatalnak, tanárának stb., levél elolvasása után annak megállapítása stílus alapján, hogy kinek íródott. A számítógép használatához kapcsolódó tevékenységek felelős alkalmazása (blog, SMS, e-mail, csetelés). Saját önéletrajz írása (munkahelyi pályázat, ösztöndíj, segély kérése) a célnak megfelelően. „Önéletrajz” írása ismert irodalmi szereplőről (pl. János vitéz).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Finommotorika. Téri tájékozódás: vonalközben való eligazodás, íráskép rendezése. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinés használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás. Figyelem.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, hír, jellemzés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi szöveg olvasása	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Szövegértő olvasás. Tanult irodalmi művek felidézése, ismert memoriterek elmondása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hangos és a néma olvasási technika, a szövegértő olvasás fejlesztése, szövegfeldolgozás alakítása. Aktív és passzív szókinés gyarapítása. Az olvasási kedv felkeltése, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása. Minél több alkotást megismerni, megszeretni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – A jellemző stílusjegyek alapján a hallott vagy olvasott szöveg jellegének felismerése. – Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. – Szövegből – adott szempontok alapján – részletek 		<i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.

<p>kiemelése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az olvasottakkal kapcsolatban saját vélemény megfogalmazása. – A megismert irodalmi alkotások előadásában képességek szerinti feladatvállalás. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Olvasmányélmények, látott, hallott irodalmi alkotások felidézése. – A szépirodalmi alkotások megjelenési formái (vers, próza, dráma, mese, mítosz, monda, regény, novella, elbeszélés). – Művek és alkotók megismerése (korosztálynak megfelelő irodalmi alkotások, filmek, színdarabok választása). – Egyszerűbb színdarabrészletek, alkalmi irodalmi összeállítások előadása közönség előtt. – Kreatív szövegalkotás (alkalomra vers, szöveg alkotása: köszöntő, búcsúztató). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>DVD-, CD- és élő előadásban elhangzó művek megismerése nyomán az élmények, érzések, hangulatok, indulatok kifejezésével reagálás.</p> <p>Közös színházlátogatás, közösen kiválasztott film megtekintése moziban, a látottak megbeszélése, a tartalom és a témával kapcsolatos élmények elmondása.</p> <p>Alkalomra társaival előadással készülés (a kiválasztott anyag elemzése, szereposztás, próba); előadás szűkebb és tágabb közönségnek.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Vizuális észlelés. Figyelem. Auditív észlelés. Emlékezet: tanultak, olvasottak, látottak felidézése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Szómagyarázat.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Kommunikáció – Médiaismeret</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szövegértő olvasás, megfelelő szókincs. Ismert médiafelületek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Aktív és passzív szókincs gyarapítása. Az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. Az információszerzés színtereinek feltérképezése (rádió, televízió, informatika). Média által elérhető információforrás értékének felismerése, az ezekből</p>	

	<p>való tanulás megalapozása. Önálló gondolatok bátor elmondása, a vélemény vállalása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Látott, hallott, olvasott mondatok, szöveg értelmezése. – A szövegből – adott szempontok alapján - információ kiemelése. – Lehetőség szerint rendszeresen hírlap, folyóirat olvasása, hírműsorok nézése, hallgatása. – A továbbadandó hírek, információk valóságtartalmának mérlegelése. – Az eltérő vélemény meghallgatása, megvitatása, ha indokolt, elfogadása. – Számítógép mint információs eszköz használata, a kapott ismeretek értelmezése. – A médiából szerzett információk, reklámok kritikával, fenntartással fogadása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikáció formái: verbális, nonverbális (képi, gesztus, testbeszéd, mimika). – A hiteles információhoz jutás színterei: felnőttek, hírlapok, kommunikációs források. – Szövegelemzés. A hír, információ hitelességének tisztázása (cáfolat, megerősítés). – Könyvtárhasználat. Internethasználat az információszerzéshez. – Az információ valóságtartalmának mérlegelése (hiteles, pletyka, rágalom). – A média által sugárzott virtuális valóság és a valóság viszonya. – A reklámok célja és természete. – Kreatív szövegalkotás, részvétel helyi újság, rádió műsorának készítésében (cikk írása, olvasói levél). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Érzelmek közlése, megértése képről, gesztusból, mimikából, testbeszédéből.</p> <p>Kutatómunka adott információ megkeresésére.</p> <p>Látogatás könyvtárban, tájékozódás katalógusban.</p> <p>Napilapok, folyóiratok, rádióadók, televízióadók közül választás.</p> <p>Információk értékelése, mérlegelése.</p> <p>Reklámok gyűjtése, megtekintése különböző területeken.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Vizuális észlelés.</p> <p>Figyelem.</p> <p>Auditív észlelés.</p> <p>Emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése.</p>	<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Informatika:</i> etikai állásfoglalás.</p>

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Virtuális valóság, látszat, valóság. Mimika, testbeszéd, gesztus, önismeret. <i>Hírforrás, cáfolat, megerősítés, termék, áru, érték, katalógus, keresőprogram, országos napilap, helyi lap, folyóirat, szaklap.</i></p>
---	--

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, kulturáltan érvelni, kérdezni, együttműködni beszédpartnerével, véleményt elfogadni. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni, olvasható, áttekinthető írásműveket készíteni. Tudja az írást kommunikációs célokra használni. Képes az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználni. Képes a média által bemutatott valóságképet kritikával fogadni. Könyvtárhasználat megadott szempontok alapján. Fogékony a művészeti élményekre.</p>
--	--

IDEGEN NYELV (SZABAD SÁV)

A tantárgy tanítása során az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a négy nyelvi készség közül a hallás utáni értésen és a beszédfejlesztésen van a hangsúly. Az írást és az olvasást a tanuló nem csak a hallás után tanult megerősítésére használja, hanem megismer néhány egyszerű szövegfajtát is (jelentkezési lap, űrlap, rövid e-mail).

Az idegen nyelv tanításának és tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. Esélyegyenlőségük növelése érdekében használható és továbbfejleszhető idegennyelvtudás elérése a cél, mely személyiségfejlődésüket is előnyösen befolyásolja: megpróbálják megérteni és használni a gyakoribb, mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyek fontosak a mindennapi szükségletek konkrét kielégítésében.

A tantárgy tanítása során a hangsúly a beszédbátorság növelésére, az egyszerű közlések, kérdések angol / német nyelvű kimondásának természetessé válására és a hallott szövegből az ismert szavak és kifejezések felismerésére, megértésére helyeződik. Fontos, hogy a tanuló merjen megszólalni idegen nyelven és az idegen nyelvű szövegeket próbálja értelmezni ismeretei alapján.

9-10. évfolyam

Idegen nyelvi szempontból ebben a szakaszban további feladat, hogy a tanulók meglévő tudását megerősítve, ezekre alapozva, ezt tovább mélyítsük és a lehetőségekhez mérten bővítsük.

Erősíteniünk kell a tanulóban az idegen nyelv információt adó szerepét, tudatosítanunk kell, hogy nemcsak ismeretei, hanem társas kapcsolatai is bővíthetnek egy idegen nyelv ismerete által, s a nyelvtanulás folyamán egy másik ország népének kultúráját is megismerheti. E szakaszban az élő idegen nyelv tanításának és tanulásának az alapvető célja a kommunikatív nyelvi kompetenciák továbbfejlesztése, mindennapokban használható nyelvtudás megszerzésének elsajátíttatása, praktikus ismeretek nyújtása. Tovább erősödik a tanulók tudatos nyelvtanulása, motivációja, megalapozva ezzel a későbbi önálló nyelvtanulás lehetőségét.

Az idegen nyelv tanulása során fejlődik erkölcsi, esztétikai érzékük, kötelességtudatuk, együttműködő, kooperáló képességük, magyarságtudatuk. A nyelvtanulás folyamatában nemcsak nyelvtani szabályokat sajátítanak el implicit módon, hanem a társas érintkezés szabályait is. Tovább erősödik és tudatosul a tanulóknál a nyelvtanulás jelentősége későbbi életükre, pályaválasztásukra és esélyegyenlőségük növelésére nézve.

A tantárgy tanítása során támaszkodik a más műveltségi területeken megszerzett ismeretekre, fejleszti a tanulók önismeretét.

A tantárgy a digitális kompetencia terület fejlődését segíti a használt infokommunikációs eszközök jeleinek, utasításainak, szimbólumainak megértésével.

A lenti kerettantervi táblázatokban szereplő fejlesztési egységek a Közös európai referenciakeretben szereplő készségekre épülnek, ezek kerültek adaptálásra az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nyelvtanulási igényeire.

A jelen kerettanterv nem nyelv-specifikus. Jelenlegi formájában kizárólag angol / német nyelvi példákat tartalmaz, az egyéb nyelvekre történő felhasználást is ezek segítik.

Tematikai egység	Beszédszándékok – beszédértési készség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Idegen nyelvi beszédszándék, beszédbátorság kialakulása. Hallási figyelem koncentrációja.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Általános fogalmak, beszédszándék megismertetése utánzásokon keresztül történő nyelvtanítás előnyben részesítésével, a korábban tanultak megerősítése, mélyítése, tovább-bővítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Beszédszándék fejlesztése. – A beszéd ritmusának, az intonációnak lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak differenciálása. – Verbális emlékezet fejlesztése. – Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. – Sorrendiség fejlesztése. – Erkölcsi tulajdonságok fejlesztése. – Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. – Beszédbátorság megteremtése nagyszámú ismétléssel. – A figyelem terjedelmének növelése. – Emlékezet fejlesztése, megerősítése cselekvéssel. – Önismeret fejlesztése. – Önkontroll, önellenőrzés képességének fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <p>BESZÉDSZÁNDÉKOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kapcsolatfelvétel – napszaknak megfelelő köszönés, érdeklődés a beszélgetőpartner iránt: Good morning. How are you? What’s wrong? – Udvarias kérdés: Can I... – Tiltás kifejezése: Don’t... <p>BESZÉDÉRTÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása. – Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása. – Nyitott párbeszéd (kérdés-felelet). – Szavak, kifejezések, mondatok ismétlése. – Egyéni megnyilvánulási lehetőségek. – Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Alapvető udvariassági formák alkalmazása. Vélemény megfogalmazása. Kérdésekre egyéni, adaptált válasz adása. A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. Szavak</p>		<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> önismeret, reális önkép, erkölcsi tulajdonságok.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formák, vélemény kifejezése; a kommunikáció alapjai.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgásfejlesztés.</p> <p><i>Ember és természet:</i> környezetük tárgyainak, élőlények neveinek ismerete, velük kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Társadalomismeret:</i> személyes adatok, család, iskola.</p>

differenciálása (egyéni- és csoportverseny, szerepjáték) Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez.	
<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – hallási figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Udvariassági formák, kérés, tiltás, szándék, akarat, vélemény, érzés.

Tematikai egység	Beszédkészség	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Bizonyos fokú beszédbátorság. A beszéd megértése. A tanuló környezetében, körülötte levő tárgyak, élőlények megnevezése, cselekvések megnevezése, egyszerű utasítások, kérdések megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyre biztosabb beszédkészség kialakítása, beszédbátorság fokozatos növelése a tanulóknál a sikeres kommunikáció elérése érdekében. Olyan beszédhelyzetek megismertetése a tanulókkal, melyek a mindennapi életben is előfordulnak.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Beszédbátorság növelése. – Önellenőrzés, önkontroll képességének fejlesztése. – A mindennapi beszédhelyzet felismerésének elősegítése, a minél hatékonyabb kommunikáció érdekében. – Koncentráció, emlékezet fejlesztése. – Auditív figyelem, észlelés, partnerhez alkalmazkodás fejlesztése. – A tanuló motivációjának fenntartása, növelése. <i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Nonverbális eszközökkel való reagálás a hallott közlésre. – A hallott szó, mondat, mondatok ismétlése, utánzása. – A közlésekből a tanuló próbálja kivenni, megérteni a számára fontos információkat. – A tanult témákban a kérdések felismerése, megértése. – Néhány szóval válaszolni a tanult kérdésre. – Kérdésalkotások gyakorlása. – Dalok, mondókák tanulása. – Gyakorlatok ritmustartásra, ritmusváltásra. – Környezete tárgyainak megnevezése. – Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés. <i>Tanulói tevékenység</i>		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatfajták a beszélő szándéka szerint, udvariassági formák. <i>Matematika:</i> sorrendiség, időbeli sorrend, logikus gondolkodás. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes légzés, mozgásfejlesztés, válaszadás cselekvéssel. <i>Természetismeret:</i> környezetének tárgyai, eseményei, élőlények.

<p>Próbálkozás az angol / német nyelv hangjai többségének helyes kiejtésével. Megfelelő hangerővel, hanglejtéssel, hangsúllyal, intonációval kiejtett szavak kialakítása. A beszélő szándékának tükrözése intonációval. Probléma jelzése, segítségkérés. Rövid szövegrészeknél törekvés a mondatok sorrendiségének megjegyezésére. Javítás elfogadása, és törekvés az önkorrekcióna. Feladattípusok: rövid párbeszéd, hallás utáni ismétlések, memorizálás, eljátszás, nyitott dialógusok, drámajáték, szerepjáték, audiovizuális anyagok megtekintése.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - motiváció, - hallási figyelem, - rövid- és hosszú távú emlékezet, - passzív és aktív szókincs. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Lassan, gyorsan, együtt, külön, halkán, hangosan, rövid, hosszú, utánzás, ismétlés, ritmus, ritmusváltás, mutasd, csináld, mimika, gesztus, intonálás, hangsúly, udvariasan.</p>

Tematikai egység	Fogalomkörök	Órakeret 14 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A nyelv olyan szemantikai területei, melyek a kifejezéshez különböző nyelvtani struktúrákat használnak. Megfelelő anyanyelvi ismeretek és a korábbi évfolyamokon tanult előzetes idegen nyelvi ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvtani anyag implicit módon való elsajátíttatása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hallási figyelem, irányított figyelem fejlesztése. - Idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése. - Verbális memória fejlesztése. - Térbeli viszonyok fejlesztése. - Időbeli viszonyok fejlesztése. - Mennyiségi viszonyok fejlesztése. - Sorrendiség, logikai sorrend fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i> IDŐBELISÉG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folyamatos jelen idő (Present Continuous tense); - egyszerű jelen idő (Present Simple); - jelen idejű gyakoriságot kifejező időhatározók (never, 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szófajtan, mondattan, dátum kifejezése, kérdőszavak.</p> <p><i>Matematika:</i> ismeretek száz-as számkörben, tő- és sorszámnevek, csoportosítás, rendszerezés, mértékegységek.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p>

<p>sometimes, usually, often, always);</p> <ul style="list-style-type: none"> – jelen idejű időhatározók (now, at the moment, today) <p>TÉRBELISÉG:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyhatározók (next to, behind, over, under, opposite, between); – irányhatározók (up, down, right, left). <p>MENNYISÉGEK KIFEJEZÉSE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – anyagnevek (Countable-Uncountable nouns), – some, any, many, much, a lot of, – egységek (a bottle of, a packet of, a piece of), – számok száz-as számkörben, kitekintés az ezres számkörre (two hundred, three hundred..., a thousand), – főnevek többes száma, rendhagyó főnevek, – dátum kifejezése. <p>MODALITÁS:</p> <ul style="list-style-type: none"> – képesség, udvarias kérés (I can swim. Can I open the window? Can you help me, please?) – néhány múlt idejű kifejezés (It wasn't me.) – mondókákban megjelenő néhány múlt idejű ige (went, saw, did, had) – kérdőszavak: What? Where? When? Who? Which? Why? <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Nyelvtani fordulatok gyakorlása, automatizálása. Mozgásos feladatok, utasítások adása, megértése, végrehajtása, manipulálás tárgyakkal, képekkel, kép- és szóképekkel, csoportosítás, rendezés, párosítás.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókinccs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	<p>irányok, testséma, viszonyítási pontok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Gyakoriság, pillanatnyi helyzet, kérés, képesség, udvariassági formák, személyes névmás, jelen, múlt, kérdés, kérdőszó, hangsúly, intonálás, ritmus, számok, időrend, sorrend, dátum, (mérték)egységek.</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>Témakörök, szókinccs</p>	<p>Órakeret 26 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanulók más tárgyakban szerzett háttérismeretei. Saját személyes adatok ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység</p>	<p>A meglévő ismeretek elmélyítése, automatizálása.</p>	

nevelési-fejlesztési céljai	Nyelvtani ismeretek megerősítése a kommunikációs témakörökön keresztül.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Lexikai elemek elsajátíttatása. – Aktív és passzív szókincs felépítése, bővítése egyéni képességek függvényében. – Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása. – Önismeret fejlesztése, reális önkép kialakítása. – Egészséges életszemlélet formálása. – Nyelvi struktúrák és lexikai elemek integrálása. – Kommunikáció információt adó tulajdonságának erősítése. – Mozgásfejlesztés. – Térképismeret. – Testséma, térbeli tájékozódás, irányok. – Időbeliség, sorrendiség fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – MINDENNAPI ÉLETÜNK AZ ISKOLÁBAN: tárgyak, iskolai események, személyek, az iskola helyiségei, tantárgyak nevei. – Mindennapi tevékenységek, használati tárgyak megnevezése. – ÉTKEZÉS: élelmiszerek, ételek nevei, étkezési szokások, vendégvárás. – VÁSÁRLÁS: (üzletek nevei), néhány jellemző árucikk neve, pénznemek, vásárlás. – KÖRNYEZETÜNK: <ul style="list-style-type: none"> – időjárás, természeti jelenségek, – élővilág (a közvetlen környezet állatai, növényei), – tájékozódást segítő feliratok (exit, stop, free, station...). – ÉN ÉS A CSALÁDOM: Bemutatkozás ismétlése, bővítése: What do you collect? I collect stickers. What is your favourite food/sport/TV programme/number? Where do you live? I live at... Lakóhelyem: a tanuló saját városának rövid bemutatása, saját szobájának leírása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Aktív és passzív szókincs folyamatos bővítése egyéni képességek függvényében.</p> <p>Más műveltségi területeken megszerzett információ alkalmazása, újabb kapcsolódási pontok kialakítása (néhány mondatos szöveg alkotása, megtanulása egy-egy témáról).</p> <p>Témakörökkel kapcsolatos dalok, játékok, mondókák, szituációs feladatok.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> élőlények, környezetünk tárgyai, a tanuló saját lakóhelye.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> párbeszéd, kommunikációs feladatok.</p> <p><i>Informatika:</i> internet használata, információ keresése, szövegszerkesztés.</p>

<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i>	
<ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – vizuális és auditív észlelés, figyelem, – rövid- és hosszú távú emlékezet, – passzív és aktív szókincs, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Iskola, tárgy, élelmiszer, étkezés, üzlet, pénznem, vásárlás, gyűjtemény, lakóhely, szoba.

Tematikai egység	Olvasási készség	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé ismerete, folyamatos olvasás anyanyelven.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetni a tanulókat az idegen nyelvi írás alapjaiba.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az angol /német és a magyar ábécé összehasonlítása, hasonlóságok és különbségek felismertetése. – A kiejtés és az írás közötti különbség tudatosítása. – A tanult szavak és kifejezések megerősítése olvasással. – Személyes adatok megerősítése. – Az e-mail formai elemeinek felismerése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az angol / német ábécé megismertetése. – A tanult szavak, egyszerű mondatok és párbeszéddek utánmondása, majd egyéni olvasása. – Bemutatkozás leírása. – E-mail olvasása (fejléc, e-mail cím, subject, from, to / von, an Dear..., Please write soon / Lieber). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Az angol / német és a magyar ábécé gyakorlása, szavak sorba rendezése.</p> <p>A kiejtés és írás közötti eltérés, szabályszerűség keresése, az ismeretek rögzítése.</p> <p>Angol / német nyelvű e-mail küldése egymásnak, hibák javítása, válasz küldése.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, bátor megszólalás, – rövid- és hosszú távú emlékezet, olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – passzív és aktív szókincs. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, űrlapok, levélforma.</p> <p><i>Informatika:</i> levelezés, e-mail, szövegszerkesztés.</p>
Kulcsfogalmak/	Ábécé, kiejtés, szó, mondat, párbeszéd, nagybetű, tulajdonnév,	

fogalmak	mondatvégi írásjel, dátum, aláírás, személyes adat, fejléc, téma, kitől, kinek, megszólítás, elbúcsúzás.	
Tematikai egység	Íráskészség	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A magyar ábécé betűinek ismerete, folyamatos írás anyanyelven, nagy- és kisbetűk, írásjelek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Bevezetés az angol / német nyelv írásába, elemi írástudás kialakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Figyelemkoncentráció fejlesztése. – Pontosságra, önellenőrzésre nevelés. – Olvasható íráskép kialakítása. – Tájékozódás táblázatokban, űrlapokon, kérdőíveken. – Megfelelő válaszok beírása a kérdőívekre. – Levélforma/e-mail forma alkalmazása, formai és tartalmi elemek használata. – Sorrendiség. – Emlékezet fejlesztése. – A magyar és az angol / német nyelv közötti hasonlóságok és különbségek megfigyeltetése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanuló igyekezzon pontosan lemásolni a tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat. – Saját név leírása angolul / németül (fordított sorrend). – Rövid e-mail írása minta alapján. (Irányított fogalmazás, személyes adatok használata). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Rövid írásbeli munkák készítése (feladatlap, képalírás), különös tekintettel az írásképre, olvashatóságra.</p> <p>Levél, üdvözlőlap, e-mail írása, levélre válasz írása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – motiváció, – problémamegoldó képesség, – emlékezet tartóssága, mobilizálhatósága, – emlékezet: olvasottak, látottak, hallottak felidézése, – pontos munkavégzés. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ábécé, másolás, levél.</p> <p><i>Informatika:</i> levelezés, e-mail írása, szövegszerkesztés, netikett.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, sor, oszlop, fejléc, hasáb, nyomtatott betű, kisbetű, írott alak, aláírás, megszólítás, bekezdés, sorkihagyás, sor eleje, mondatvégi írásjelek, mondatfajták, rövid levél, e-mail, képeslap, e-mail cím, lakcím.	

A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén	<p>Olyan fokú beszédbátorság kialakulása, hogy a tanult szavakat, kifejezéseket a tanuló merje nemcsak önállóan megismételni, hanem szituációkban és a valós élethelyzetekben is alkalmazni.</p> <p>A tanuló felismeri, hogy angolul / németül máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért.</p> <p>Megpróbál nagyon rövid e-mailt írni.</p> <p>Próbál magáról 5-8 mondatban beszélni.</p> <p>Motiváltság az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre.</p> <p>Ismeri a helyes viselkedést a hétköznapi helyzetekben.</p> <p>Ismeri a szavak és a kifejezések kulturális jelentését.</p> <p>Próbálkozik alapfokon elsajátítani a kultúra adott elemeihez tartozó nyelvi elemeket.</p>
---	---

MATEMATIKA

A matematika tantárgy szerepe a szakiskolában a szakmaelsajátításhoz nélkülözhetetlen alapismeretek megszilárdítása, a matematikai műveletvégzések pontosságának növelése, készségi szintű műveletvégzés elérése a racionális számok körében. A geometriai alakzatok tulajdonságainak bővítése, szerkesztési alapismeretek elsajátítása. Szabványmértékegységek megismerése és alapszintű alkalmazása, mértékváltások megerősítése.

A tantárgy segíti az önálló életvitel megalapozását a pénzügyi ismeretek elsajátításával, a munkabér, a háztartási költségvetés összefüggéseinek megismerésével. Lehetőséget teremt a háztartásban, kertben, közlekedésben a gyakorlati élethez szükséges mérések és számítások elvégzésére, a mennyiségek, az idő meghatározására.

A tantárgy jelentős szerepet kap a *pályaorientáció* területén a munkatevékenységekkel, szakmákkal összefüggő matematikai, logikai ismeretek megerősítésében, lehetőséget adva az egyéni képességek és érdeklődés megismerésére, a szakmaválasztási döntés előkészítésének támogatására.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén támogatja a minél önállóbb felnőtt életre történő felkészülést, a jövedelem és kiadások megismerésének függvényében felkészít a munkabér és más pénzeszközök célszerű felhasználására.

A fenntarthatóság, környezettudatosság terén segíti a mennyiségek, összehasonlítások megismerésével, megértésével a takarékos életvitel lehetőségét, a tudatos törekvést az anyagok, az energia és az idő praktikus és rugalmas beosztására.

Anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen segíti a szabatos, pontos közlést a hétköznapi életben alkalmazott logikai következtetések megfogalmazásában, az ok-okozati összefüggések felismerésében.

A matematikai kompetenciaterületen alkalmas a hétköznapi életben való biztonságos eligazodáshoz szükséges ismeretek és jártasságok fejlődésének segítésére. A matematikai ismeretek segítik a szakmai ismeretek elsajátítását, a pénzkezelés szabályait, az időben és térben való tájékozódást.

A természettudományos és technikai kompetenciaterületet segíti a tárgyak, formák, jelenségek tulajdonságainak megismerésével, a folyamatok megértésére törekvéssel.

A digitális kompetenciaterület ismeretei bővülnek a matematikai számítások, mérések, folyamatok megismerésére alkalmazott informatikai eszközhasználat lehetőségeinek megteremtésével. Az adatok, táblázatok, grafikonok értelmezésének megismerése nagyban segítheti a tanulót a mindennapokban, és különösen a média közleményeiben való reális tájékozódásban.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gondolkodási műveletek	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Logikai alapon állítás megfogalmazása. Vitakészség, érvelés, cáfolás, bizonyítás. A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. – A logikai kifejezések alkalmazása. – Adatok leolvasása. – Valószínűségi játékok, kísérletek kapcsán események összegyűjtése, rendszerezése, táblázat készítése, valószínűségi esemény becslése. – Szöveges feladatok lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldás megkeresése adott alaphalmazon. <p><i>Ismeretek</i></p> <p>Gondolkodási műveletek: csoportosítás, osztályozás, konkretizálás, analógia, elvonatkoztatás, általánosítás, kritikai gondolkodás, következtetés, ítéletalkotás.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Összefüggések. – Valószínűség. – Nyitott mondatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Fogalmak értelmezése, rendszerezése. Egyszerű feladatok a gondolkodás fejlesztésére. Elemek elhelyezése adott halmazokba. Halmazok kapcsolatának az összes esetre vonatkozó használata (nincs közös elemük, van közös elemük, de egyik halmaz sem része a másiknak, illetve egyik halmaz része a másiknak). Szövegelemzés, szövegértelmezés. A logikai „és”, „vagy” alkalmazása. A „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egy sem” helyes alkalmazása. Összefüggések felismerése a matematika valamennyi területéről. Eredmények megfigyelése, adatok lejegyzése, rendszerezése. Biztos, lehet, lehetetlen leolvasása oszlopos diagramról. Gyakorlati feladatok, átlagszámítás. Szöveges feladat lejegyzése nyitott mondattal, összes megoldásának megkeresése adott alaphalmazon.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Megfigyelőképesség. Írányított, tartós, tudatos figyelem. Emlékezet tartóssága, mobilizálása. Problémamegoldó képesség. Matematikai összefüggések.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom: szókincs, pontos fogalmazás.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Logikus, indoklás, érvelés, magyarázat. A „lehetetlen”, „biztos”, „lehetséges, de nem biztos”, „véletlen”, „valószínűbb” logikai megfogalmazások tartalma. Halmaz, alaphalmaz. A matematikai nyelv témához kapcsolódó szókincse.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számтан. Műveletek	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Alapműveletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak a mindennapi életben való használata. Biztos műveletfogalom és számolási készség az alapműveletek körében. A zsebszámológép használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A mindennapi életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismeretek biztos elsajátítása. – Biztos számfogalom a racionális számkörben. – A négy alapművelet biztonságos használata matematikai probléma megoldásában. – Pontos és gyors számolás. – Zsebszámológép használata. – Saját és mások munkáinak ellenőrzése, javítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Természetes számfogalom és mennyiségfogalom elmélyítése. – Számfogalom, számköri ismeretek. Negatív számok. – Műveletek. Összeg-, különbség-, szorzatalakok. – Szöveges feladatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Törtek: közöséges törtek, tizedes törtek, átváltások, egyszerűsítés, bővítés, összehasonlítás, rendezés. Természetes és racionális számok csoportosítása, összehasonlítása, rendezése. Műveletek természetes számokkal. Kerek számok összeadása, kivonása, egyjegyű szorzóval szorzás, egyjegyű osztóval osztás szóban. Írásban: a 0-val való számolás eseteinek gyakorlása. Arányosság, következtetések, egyenes- és fordított arányosság. Műveletek racionális számokkal. Tizedes törtek összeadása, kivonása, szorzása egész számmal és tizedes törttel, osztás egész számmal. Közöséges és tizedes törtekkel végzendő műveletek gyakorlása a mindennapi élethez kapcsolódó gyakorlatban. A százalék fogalma. Egyszerű százalékkérték-kiszámítások (kamatok, árleszállítás, adó). Fizetések, vásárlások részletre. Átlagszámítás több adatból (tanulmányi átlag, átlagéletkor). Egyszerű szövegezésű feladatok a tanult alapműveletek alkalmazásával a mindennapi gyakorlathoz kapcsolódóan. Szöveges feladatok megoldása és készítése (értelmezés, megoldási</p>		

terv elkészítése, kivitelezése, válaszadás, ellenőrzés). A zsebszámológép biztos használata, elsősorban ellenőrzésre. <i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Pontos munkavégzés. Szóbeli kifejezőképesség. Figyelem terjedelme, pontossága. Emlékezet mobilizálása. Szabályalkalmazás, szabálykövetés. Összefüggés-felismerés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A pénzforgalommal kapcsolatos aktuális fogalmak (folyószámla, hitelszámla, kamat, csekk, részletfizetés). Százalék (%).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mérések	Órakeret 58 óra
Előzetes tudás	Mértékegységek átváltása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A matematika elemi fogalmainak használata a mindennapi életben . A mérés eredményeinek pontos lejegyzése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Szakmához és a hétköznapiakhoz kapcsolódó mérések rutinos végzése. – A pontos munkavégzés fontosságának tudatosítása és szem előtt tartása. – Geometriai alapismeretek, a tanult mérési és számítási eljárások alkalmazása gyakorlati példákban. – Síkidomok és testek tulajdonságainak ismerete, segítséggel terület és térfogat számítása. – Pontos, tiszta szerkesztés. <i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> – Hosszúság, tömeg és űrtartalom mérése. – Idő mérése. – Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások. – Szerkesztési feladatok. <i>Tanulói tevékenység</i> Mérések végzése különböző mérőeszközökkel. Becslés. Összehasonlítás alkalmi és szabványos egységekkel. Mértékegységek. Átváltások. Foglalkozásokhoz, és a köznapi élethez kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. Mértékegységek ismételése, összefüggések elmélyítése.		<i>Magyar nyelv és irodalom;</i> <i>osztályfőnöki óra:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.

<p>Szakmaorientált feladatvégzések szabványos mértékegységekkel. Geometriai alakzatok (vonalak, síkidomok, testek) csoportosítása tanult tulajdonságok alapján. Testek, síkidomok tanult tulajdonságok alapján történő rendszerezése, tulajdonságok elmélyítése. A kör és alkotórészei. Az átmérő és a sugár kapcsolata. Kör kerületének, területének mérése tapasztalati úton. Kocka és téglatest térfogatának mérése, kiszámítása következtetéssel, majd mért adatok alapján. Hosszúság, terület, térfogat mértékegységeinek összehasonlítása, összefüggések megállapítása. Szöveges feladatok végzése. Szerkesztések. Tanult szerkesztések gyakorlása (méretarányos, szabványos jelölésekkel). Összefüggések műveletek, mértékek, helyi értékek között. Táblázat adatai közötti összefüggés felismerése, leírása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Vizuális észlelés. Figyelem. Auditív észlelés.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Méretarányos, felül-, elől-, oldalnézet. A felmerülő szakkifejezések. Testhálózat (gyakorlati alkalmazások kapcsán). A feladatvégzésekkel kapcsolatos fogalmak, koordinátarendszer.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes összefüggéseket biztosan felismerni számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között. Testek és síkidomok alkotórészeinek ismerete. Jártasság a tanult geometriai számításokban és szerkesztésekben. A tanuló képes arányos alaprajzot készíteni. Képes alkalmazni a logikai kifejezéseket. Legyen jártas az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében. Tudjon állításokat tagadni, ismerje a tagadás logikai tartalmát. Legyen jártas sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban. Képes egyszerű adatokból átlagszámításra. Ismerje a 10-es számrendszert milliós számkörben. Képes a négy alapműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében. Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, zsebszámológépet pontosan használni. Képes az olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.</p>
--	---

DIGITÁLIS KULTÚRA

A tantárgy a szakmai ismeretekhez kapcsolódó internetes és más tömegkommunikációs technikák alkalmazásának tudatos megismertetésével, új tartalmak felkutatására nevel. Ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulónak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *önismeret és társas kultúra* fejlesztésében az internethasználattal összefüggő magatartási és etikai szabályok betartásával, a társadalmi kapcsolattartás elektronikus formáinak megismerésével. A *médiatudatosság* területén az informatikai eszközök használati szabályozásának, a függőség elkerülésének tudatos irányításával, az internetes tartalmak valóságtartalmának szűrésével kap eszközöket a tanuló a függőség elkerülésére.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a *digitális kompetenciaterület* fejlesztésében az informatikai eszközök használatának készség szintűvé emelésével, a gyakorlati élet minden területére kiterjedő felhasználás lehetőségeinek bemutatásával.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számítógép alkalmazása	Órakeret 57 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs készség. Problémamegoldó képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése. A számítógép-használat nyújtotta lehetőségek felismerése, és alkalmazása a mindennapi tevékenységekben. Az etikai szabályok ismerete és szem előtt tartása a világháló használatakor.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – A baleset-megelőzés szabályainak betartása. – Számítástechnikai eszközök kezelése. – Az iskolában használatos operációs rendszer ismerete, segédprogramok használata. – A számítógép használata a tanulásban, az ismeretszerzésben. – Szöveg- és ábraszervezési ismeretek. – Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteinek ismerete. – Hardvereszközök fajtáinak, jellemzőinek megismerése. – Hálózati alapismeretek. – Szórakoztató, fejlesztő szabadidős célú felhasználás megismerése. 		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> pontos szövegírás jelentősége, helyesírás. <i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.

<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Dokumentumkészítés. – Számítógéphez kapcsolódó eszközök használata (nyomtató, szkennel, digitális fényképezőgép, modem, CD-, DVD-lejátszó). – Hálózati alkalmazások, keresőprogram használata. – A számítógép alkalmazása során felmerülő etikai és egészségügyi fenntartások. – Játékprogramok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A géphasználat során felmerülő fogalmak értelmezése, rendszerezése.</p> <p>Az általában használatos dokumentumformák, szoftverek alkalmazása.</p> <p>Ikonok használata, egyszerű szöveg- és rajzkészítés.</p> <p>Hálózatra kapcsolódás, kapcsolat bontása.</p> <p>Adott tartalmak, képek megkeresése keresőprogram segítségével, adatok értelmezése, felhasználása (menetrend, térkép).</p> <p>Levelezőprogram használata, levélküldés, -fogadás, az udvariassági formulák ismerete és használata.</p> <p>A számítógéphez csatlakozható eszközök használata.</p> <p>Produktumok készítése közös munkával (az osztály életéről, kirándulásról).</p> <p>Játékprogramok mértékletes használata.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Megfigyelőképesség.</p> <p>Irányított, tartós, tudatos figyelem.</p> <p>Emlékezet tartóssága, mobilizálása.</p> <p>Problémamegoldó képesség.</p> <p>Finommotorika.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szakkifejezések a számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatban (pl. e-mail, vírus, belépés, jelszó, megnevezések).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A számítógép használata során felmerülő etikai és technikai kérdések</p>	<p>Órakeret 14 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A számítógép használata során fellépő problémák feltérképezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A számítógépet és tartozékait kíméletesen, szakszerűen használni. Balesetmentes, költségkímélő alkalmazás. A világhálóról szerzett információt kritikával, fenntartással, a tanuló által feltett információt felelősséggel kezelni.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakszerű eszközhasználat. – Egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek. 		<p><i>Osztályfőnöki óra:</i> káros hatások.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A világháló használata a káros oldalak mellőzésével. – Megfontolt tartalmak elhelyezése a világhálóra. – Önkorlátozás a számítógép használatának időtartamára. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A használt eszköz értéke és kíméletes alkalmazása. – Az alkalmazás során felmerülő etikai kérdések áttekintése. – A számítógép használata során szükséges egészségvédelmi feladatok. – Káros szokások kialakulásának megelőzése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>A gép és a perifériák megfelelő használata. Az egészségkímélő géphasználat feltételeit számba venni, és alkalmazni. Etikai kódex közös összeállítása. A tilalmak számbavétele, indoklása. A számítógép-függőség kialakulásának megelőzése. Az agresszivitást erősítő játékok kerülése. Meggondolt, körültekintő kapcsolatteremtés, vásárlás a világhálón.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek:</i></p> <p>Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség. Figyelem terjedelme, pontossága. Emlékezet mobilizálása. Szabályalkalmazás, szabálykövetés. Összefüggés-felismerés.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> egészségvédelem, állóképesség megőrzése, finommotorika.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> helyesírás, szókincs.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szakkifejezések a számítógépes alkalmazásokkal kapcsolatban (pl. közösségi oldal, blog, csetelés, illegális letöltés, jogdíj).</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>Biztonságos, önálló eszközhasználat. Igéynek megfelelő tartalom keresése és önálló felhasználás. A tanuló képes a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni. Képes célnak megfelelő produktumokat készíteni. Képes önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére. Saját és mások személyiségi jogainak, intim szférájának megvédése.</p>
--	---

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A tantárgy sajátos fejlesztési célja az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.

További cél a helyzetfelismerő képesség fejlesztése, komplex személyiségfejlesztés, a szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. Fontos a motiváció felkeltése a szabadidő- és diáksportokra, a testnevelés és sportági ismeretek bővítésére, a preventív és egészségtudatos szokások kialakítására a tanulóknál.

A testnevelés kiemelten támogatja a biomechanikailag helyes testtartás kialakulását, szükség szerint a tartás javítását, korrekcióját.

A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra.

Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatosság beépülése a személyiségvonások rendszerébe, a motoros aktivitásban vezető szerephez jut a rekreativitás, a szabadidős fizikai tevékenység. Középfokú oktatásban részesülő enyhén értelmi fogyatékos fiatalok tehetséggondozásának egyik fő terepe a versenysport.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *anyanyelvi kommunikáció* – a beszédértés és a beszédprodukció fejlesztése terén, a testnevelésórákon, vagy szabadidős sporttevékenységek keretében számos alkalom kínálkozik az auditíven érzékelt beszéd megértésére és a megértettek alkalmazására.

A *matematikai kompetencia* fejlesztése indirekt módon, transzferhatások révén, funkcionális képességek, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet fejlesztésével valósul meg.

A *természettudományos kompetencia* a mindennapi élet természettudományi műveltségeként, egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretként van jelen a testnevelés órákon.

A kiemelt fejlesztési feladatok közül az erkölcsi, az önismereti, a másokért való felelősségvállalás fejlesztése valósulhat meg egyértelműen, de áttételesen szinte valamennyi nevelési célnak megfeleltethető a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Órakeret 72 óra
Előzetes tudás	Bemelegítési technikák alkalmazása. Négy-nyolc ütemű gyakorlatok végrehajtása. Függeszkedés bordásfalon, kötélén, gyűrűn.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés. Testépítés természetes eszközökkel, egészségvédelemmel. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Minőségelvű motoros tevékenységek tökéletesítése. – Sportági tevékenységre épülő kondicionális és koordinációs 		<i>Magyar nyelv és irodalom: az anyanyelv kifejező,</i>

<p>képességfejlesztés.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vízi biztonság megteremtése, a víz mint az egyik őselem gyógyhatásainak tudatosítása. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A fittség és az edzettség kritériumai. – A terhelés élettani és pszichés értelmezése. – A korábbi nyolc évfolyamon tanultak elmélyítése, készségi szintre emelése. – Gimnasztika. – Egyensúly-gyakorlatok. – Küzdőgyakorlatok. – Zenére végzett gyakorlatok. – Légzőgyakorlatok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Differenciált, egyéni edzésterv készítése – segítséggel. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok szer nélkül és tornaszerekkel (labda, kötél, gyűrű, zsámoly, tornapad). Tornaszereken történő célirányos mozgások: függeszkedések, mászások. Önállóan végzett bemelegítés (8-10 gyakorlatnyi). Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése. Biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. Testépítés – minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével. Tesztek, felmérések kizárólag diagnosztikus céllal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – motoros (Cooper), – kardio-respiratorikus, – állóképesség, – erő, – izomerő, – állóképesség, – testösszetétel. <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Döntési képesség. Térkihasználási képesség. Transzferhatások.</p>	<p>informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> egészséges életmód.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Speciális kifejezések az edzésekkel kapcsolatban.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás</p>	<p>Órakeret 119 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alakzatváltozásokban való együttműködés. Egyensúly-gyakorlatok végrehajtása egyensúlyvesztés nélkül. Erőfeszítésre és kitartásra való képesség fejlesztése.</p>	

	A tanult mozgáselemek önálló végrehajtása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Természetes mozgásformák továbbfejlesztése. Sportágak technikai elemek megismerése. Célorientált motoros tevékenység kialakítása, gondolkodás, kreativitást fejlesztő motoros tanulás.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Térbeli és energiabefektetésre vonatkozó tudatosság fejlesztése. – Tudatos helyzetfelismerő és feladatmegoldó képességek fejlesztése. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Új sportági ismeretek és rendszerek alapjai. – Mozgásos tapasztalatszerzés a néptánc, a történelmi táncok, társastánc és modern mozgáselemek tárából. – Rendgyakorlat. – Torna. – Támaszgyakorlatok. – Mászás, vándormászás. – Függeszkedés, lendülés. – Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc. – Atlétikai elemek: <ul style="list-style-type: none"> – Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. – Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal. – Tánc: népi és régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok megismerése. – Úszás. – A vízből mentés elemi szabályai. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Természetes mozgások végrehajtása (sportág-specifikus jelleggel). Technikai és taktikai elemek véghezvitele (egyéni szintű) cselekvési biztonsággal. Szervezést elősegítő gyakorlatok: rendgyakorlatok, alakzatok felvétele, menetelések, ellenvonulások, nyitódások, zárkózás, szakadozások. Térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben. Nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás. Soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban menetelés alakzatfelvétellel. Támaszgyakorlatok, függés és egyensúly-gyakorlatok talajon, padon, tornaszekrényen, gerendán, gyűrűn, bordásfalon. Mászás kötelen, vándormászás bordásfalon. Függeszkedés, lendülés, lengés, hintázás szereken.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> Helyes higiénés szokások. Balesetvédelem.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> versenyszellem, nyertes elismerése, szabályok betartása.</p>

<p>Guruló átfordulás előre-hátra, tigrisbukfenc gyakorlása. Járások, futások, dobások, ugrások, lökések, hajítások. Futásfajták: terep, lassú, egyenletes, változó iramú állórajttal, verseny, időmérés. Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből. Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében. Tánctanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban. Úszás: gyors-, mell-, hátúszás saját tempóban, a pillangóúszás elemei, indulási és beérkezési technikák, vízi sportjátékok.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Instrukcióra gyors, pontos reagálás képessége. Imitációs és elemző képesség. Alkalmazkodási képesség. A mozgás örömeinek átélése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Balesetvédelemmel és baleset-megelőzéssel kapcsolatos fogalmak, támasz, átfordulás, tigrisbukfenc, ugróerő, lendület, gyorsítás, lassítás, rajtolás, átlépő technika, hajítás, dobás, lökés, vetés, start, fejes, forduló, a vízből mentés fogalomtára.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Játék	Órakeret 72 óra
Előzetes tudás	<p>A játékok, feladatok szakszavainak értelmezése és azoknak megfelelő cselekvés. A labda céltudatos irányítása. A sportjátékok szabályainak betartása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Együttműködés, kooperáció elősegítése. A versenyszellem és a sportszerűség kialakítása és fenntartása. Élethosszig üzhető szabadidős tevékenységek megismertetése és megkedveltetése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes és társas folyamatok pozitív alakítása a megismerésben, az értékelésben, az asszertivításban, a sportszerűségben és a sikerorientáltságban. – Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek megismerése, szabályainak rendszere, szabálykövetés és kritikai értelmezés. – Csapatépítés. – Sportági előkészítő kreativitás és kooperativitás fejlesztése. – Inklúzióra, társadalmi integrációra előkészítés, érzékenyítés. – Érzelmek és motivációk szabályozásának megvalósítása. – Játékszabályok által döntésképeség és szabálytudat kialakítása. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az anyanyelv kifejező, informáló, felhívó funkcióinak alkalmazása közlés, megbeszélés, rábeszélés formáiban.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Élményszerűség és öröm érzékeltetése a társas játéktevékenységben. – Személyes és társas folyamatok megélése. – A konfliktuskezelés ismerete és gyakorlata. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Dobó- és elfogójátékok. – Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel. – Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés védővel szemben. – Átadások helyben és mozgás közben. – Célba rúgó és célba dobó játékok. – Kosárlabda. – Labdarúgás. – Röplabda. – Kézilabda. – Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel. – Szabadidős teremjátékok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Dobó és elfogó játékok játszása. Futó- és fogójátékok taktikai elemekkel (kidobós). Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok. Küzdősportok (judo) – önvédelemi megközelítéssel (esések, gurulások, szabadulások). Szabadidős teremjátékok: gombfoci, asztali foci, darts, asztalitenisz, asztali hoki. Preventív játékok és tevékenységek vízben. Élethosszig végezhető szabadidős tevékenységek értése és reprodukciója. Tanulói kreativitásra alapozó motoros játékok.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Szabálytudat. Kooperativitás. Asszertivitás, Kudarc és győzelem sportszerű megélése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Játékok neve és szabályai, büntetődobás, büntetőrúgás, oldal-bedobás, sarokrúgás, szerelés, becsúztatás, ívelés, feladás, sáncolás, csatár, középpályás, védő, kapus, kapáslövés, önvédelem, esés, gurulás, szabadulás.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Versenyzés</p>	<p>Órakeret 72 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Együttműködés a csapattársakkal, versenytárossal. Az egyszerűsített sportági versenyszabályok betartása. A labdakezelési ismeretek gyakorlati alkalmazása.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanulók képessé tétele egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzésre: sor- és váltóversenyek, illetve egyszerűsített sportági versenyek esetében. Olimpikonok, paralimpikonok tiszteletére nevelés.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Sportági versenyek, versenytapasztalatok megszerzése a diáksport, élsport és szabadidősport terén. – Sportszerűség fogalmi jelentésének ismerete. – Az olimpia- és sporttörténet nagy alakjai, emblemikus személyiségei, híres magyar és nemzetközi sportolók megismertetése a múltból és a jelenből. – Példakép (választás, a választás megindokolása). <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyénileg, párban és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok, a sportági versenyek szabályainak, technikájának és taktikájának elemei. – Sorversenyek. Váltóversenyek. Futóiskola. Ugróiskola. Dobóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályainak megismerése. – Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok. – Küzdősportok elemei. – Az olimpiák története – sportidolok, paralimpia. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Sportági versenyek – szükség szerinti egyszerűsített szabályokkal – gyakorlása. Váltóversenyek. Futóiskola – futóversenyek (gyors, kitartó, gát, staféta). Ugróiskola – magas-, távolugrás. Dobóversenyek (célba, távba különféle eszközökkel). Sorversenyek. Váltóversenyek. Kötélugró verseny. Kosárra dobó verseny. Labdavezetési verseny. Kidobó játék. Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda játékok szabályszerű, csapatok közötti játéka. Népi gyermek versenyjátékok, versenyfeladatok (bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásba vágás, csizmadobáló). Úszóverseny egyszerűsített szabályokkal. Küzdősportok elemei – birkózás, keleti küzdősportok elemei. Sor- és váltóversenyek szabályainak ismerete és betartása. Egyszerűsített sportági versenyek ismerete és végrehajtása az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartásával. Példakép keresése híres magyar és nemzetközi sportolók és csapatok közül (képek, eredmények, versenyek látogatása, kulturált szurkolás).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> viszonszavak; a versenyekhez, sporthoz kapcsolódó szakkifejezések tartalma, szókincsbővítés.</p> <p><i>Osztályfőnöki óra:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> képek, eredmények keresése honlapokon.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret – testi és lelki egészség.</p>

<p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Szabálykövetés, szabálytartás. Egészséges versenyszellem. Kooperáció. Koordináció. Döntési és reagáló képesség.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A játékok neve és szabályai; erőszakos, kíméletes, sportszerű, „fair play”, esélyegyenlőség, teljesítmény, olimpikon, paralimpia.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A gyakorolt mozgáselemek, szabadidős tevékenységek ismerete. Egyszerű relaxációs gyakorlatok irányítás melletti elvégzése. Az egészséges életmód alapelemeinek ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Egészségfejlesztő mozgásos tevékenységformákra, egészségtudatosságra nevelés. Relaxációs gyakorlatok, mint az önsegítés eszközeinek tudatosítása. Higiénés ismeretek tudatos alkalmazására nevelés. A szabad levegőn végzett sportok egészségmegőrző szerepe.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Igénykeltés a mozgásban gazdag életformára, a terhelés alakítására és kontrolljára való képesség kialakítása. – Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása és/vagy fenntartása. – A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze. – Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre. – Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság. – Egyéni felelősség és döntés az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. – Biztonság és környezettudatosság. – Rendszeres testmozgás, sport egészségmegőrző hatása. – Önkontroll, önuralom. – Szabad térben végzett gyakorlatok végrehajtásának képessége – a védő-óvó intézkedések ismerete és gyakorlata (napsugárzás, kullancs, időjárásnak megfelelő ruházat). – A könnyített testnevelés individuális lehetőségének megteremtése. – A tanulók betegségtudatának, féltékenységének, esetleges gátlásainak mérséklése, oldása egyéni sikerhez juttatással. 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások az egészség-betegség témaköréből.</p>

Ismeretek

- Otthon is végezhető testgyakorlatok.
- Táncok különféle műfajai.
- Testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata.
- Relaxációs gyakorlatok.
- Egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, a káros anyagok kerülése, betegségek megelőzése, prevenció, védőoltások szerepe.
- Természetben üzhető sportok (balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem elsajátítása).
- Kerékpározás, görkoreszolyázás.
- Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.
- Könnyített testnevelés.

Tanulói tevékenység

Egészségfejlesztő motoros tevékenységformák – egyénileg, párban, csapatban.

Otthon is végezhető testgyakorlatok táncos elemei (aerobic, talajtorna).

Relaxációs gyakorlatok: légzőgyakorlatok, figyelemösszpontosító és lazító testtartások.

Természetben üzhető sportok: labdajátékok, futóversenyek, túra, kocogás, tájfutás – balesetvédelem: kullancsveszély, a nap káros sugarai elleni védelem rendszeres elvégzése (krémezés, ruházat, ellenőrzés).

Kerékpározás, görkoreszolyázás.

Úszás természetes vizekben – csak engedélyezett és kijelölt helyen.

Könnyített testnevelés: a tanulók egyéni állapotához, elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok (a gyógytestnevelővel való konzultáció szerint, a tantervben foglalt, nem ellenjavallt gyakorlatok, feladatok végrehajtása).

Testtartás-javító gyakorlatok: preventív és korrigáló feladatok megoldása sporteszközök alkalmazásával.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

Egészségtudatosság.

Mozgásigény.

A körülményekhez való alkalmazkodás.

A természet szeretete, fenntartható fejlődés.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Higiéné, relaxáció, edzettség, fittség, túra, bioritmus, gyógytestnevelés, korrekció, napsugárzás, UV-A és UV-B, kullancs, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, testtartás, tájfutás, tájoló, térkép, terep, önkarbantartás, tréning, örömréning.

<p>A fejlesztés várt eredményei az évfolyam végén</p>	<p>Menet- és ütemtartás, hosszabb távú egyenletes, lassú futás. Hatékony mozgásszabályozás, két-három mozgáselem összekapcsolása a gyakorlatok során, a gyakorolt mozgáselemeket, sportágakat szabad térben, más körülmények között is alkalmazni. A szergyakorlatok képesség szerinti teljesítése, önálló végrehajtása. Ugróerő és súlypont emelkedésének tudatos szabályozása. A tánc és a közös mozgás élményének élvezete. A tanuló képes: önállóan bemelegíteni; a sportot életritmusába beépíteni; legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni; versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és képes az azoknak megfelelő cselekvésre; labdát céltudatosan irányítani; labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni; a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben; higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében; a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.</p>
--	--

OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

Az osztályfőnöki órák sajátos szerepet töltenek be a tantárgyak rendszerében. Tartalmaik, tevékenységeik közvetlenül szolgálják a nevelést, mintegy szintetizálva az egyes tantárgyakban közvetített fejlesztési, nevelési célokat, az iskolai nevelési folyamatot, lehetőséget biztosítva a tanítási órákon elsajátítottak elmélyítésére, aktualizálására, a tudásanyagok értékmozzanatokkal történő felruházására.

Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki tevékenység tanórai kereteként, tematizáltan segíti a tanulók megismerését, az egyéni sajátosságokhoz illeszkedő személyiségfejlesztést.

Célja fejleszteni – a konkrét tapasztalatok és élmények feldolgozásával, értelmezésével – a szociabilitást, a testi-lelki harmóniát, a tanulók társas, egyéni és iskolai kapcsolatát, a szabálytudatot. Hozzájárulni – az egyéni szükségletek mentén – az énkép, az önértékelés alakításához, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátításához, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázatvállalás attitűdjeinek kialakulásához.

Feladata, hogy erősítse – a terápiás eljárások alkalmazásával – az önismeretet, az önelfogadást és az önfejlesztést. Biztosítsa a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldását helyzetgyakorlatokon, megélt, átélt élményeken keresztül. Tudatosítsa az értékek védelmével kapcsolatos felelősséget, keresse a közvetlen környezet humán értékeit.

Adjon képet a serdülőkor testi-lelki változásairól – tudatosítsa a saját élményeket, véleményeket.

Alakítson ki riportok, filmek, cikkek, tanulmányok értelmezésével, megvitatásával – saját élmény eseti bekapcsolásával – pontos képzetet és viszonyulást az élvezeti szerek használatának veszélyeiről, a deviáns magatartás következményeiről.

Szerezzenek a tanulók saját tapasztalatokat – események, történések közös elemzésével, egyéni gyűjtőmunkával – a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről.

Készítse fel a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Gyűjtsön tapasztalatokat a tanuló a munka világáról, a szakmákról. Feladat továbbá a vonzódások, lehetőségek mérlegelése – szakmatanulási lehetőségek a képességnek megfelelően – a képességfejlesztés útjainak, módjainak számbavétele az életcélok elérése érdekében.

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben, a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében:

Erkölcsei nevelés: irodalmi művek, irodalmi szereplők megismerésén keresztül pozitív és negatív példa felismerése, pozitív mintakövetés.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés: hazánk múltjának, jelenének megismerése az írók, költők szemével.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: a közéletiség felismerése az olvasott szövegekben, demokratikus jogokért való küzdelem megjelenésének nyomon követése a múlt irodalmában.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésével segíteni a társas érintkezést. Önismeret fejlesztése a tanórai teljesítmények értékelésével, folyamatos visszajelzéssel. Saját személyiség megismerése, fejlesztése az improvizatív és irányított szerepjátékokkal, tanórai munkával.

A testi és lelki egészségre nevelés: az egészséges és tudatos életmód jellemzőinek megismerése ismeretterjesztő és irodalmi szövegekben. Ennek felismerése, saját személyre

vonatkozó lehetőségek megfogalmazása.

Családi életre nevelés: irodalmi művekben megismert pozitív és negatív családpéldák, családmodellek, erkölcsi normák felismertetése, közös megfogalmazás, véleménynyilvánítás gyakorlása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: a személyiségfejlesztő nevelés során megjelenő odafigyelés, elfogadás, együttérzés, segítség irányított megbeszélése irodalmi művek kapcsán. Gyakoroltatás szituációs játékokban, szerepjátékokban való megjelenéssel.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: helyes szokásrend következetes alakítása különböző környezeti tényezők között (osztály, iskola, könyvtár, színház stb.)

Pályaorientáció: a munka világról szóló ismeretterjesztő, irodalmi művek elemzése, megbeszélése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: az egyén, a család, a társadalom gazdasági lehetőségeinek változását feltáró művek olvasásával ismereteket nyújtani a tanulóknak a tulajdonviszonyok, az érdekérvényesítés, a munkamegosztás, a családi élet, a hivatalos ügyintézés, a gazdálkodás stb. témakörökben.

Médiatudatosságra nevelés: ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségek gyakorlása.

A tanulás tanítása: egyénre szabott motiváció, egyéni tanulási módok feltárása, egyénre szabott értékelés, feladatadás segítségével el kell érni az önálló ismeretszerzési képesség fejlődését.

A kulcskompetenciák közül a tanításában hangsúlyosak az alábbiak:

Anyanyelvi kommunikáció: a tantárgy tanítási tartalmait felhasználva, az egyéni különbségeket figyelembe véve hangsúlyos szerepet kell kapnia az önkifejezésnek, a beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztésének.

Szociális és állampolgári kompetencia: a kellő önismeret alakításával tudja a tantárgy segíteni a társadalmi beilleszkedést.

Hatékony, önálló tanulás: egyéni képességekhez igazodó ütemben és elvárással a tanulás tanításához kapcsolódó tantárgyi elemek elsajátíttatása segíti ennek a kompetenciának a fejlesztését.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beilleszkedés – Alkalmazkodás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Helyes értékválasztás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Reális pályatervezés, osztályközösség megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none">– A szabályok elfogadása.– Helyes napirend kialakítása.– Érzelmi azonosulás az elődök tetteivel.– Szolidaritás a rászorulókkal szemben.– Aktív részvétel a lakóközösség és az iskolaközösség életében.– Bekapcsolódás a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncszóport).		<i>Magyar nyelv és irodalom; testnevelés és sport: egészséges életmód.</i>

<p><i>Ismeretek</i> Tanulói jogok és kötelességek. Házirend. Tűz- és balesetvédelem. Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. Tanulás és tudás. „A tanulás tanulása”, az egyén szerepe. Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok. Bevált és új tanulási módszerek kialakítása. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.).</p> <p><i>Tanulói tevékenység</i> A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). Időbeosztás, órarend. Hatékonyság ellenőrzése. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i> Akusztikus figyelem. Szerialitás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önismeret – Testi és lelki egészség	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	Saját jó és rossz tulajdonságok ismerete. Mondanivaló megfogalmazása összefüggően, több mondatban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. Lényeges és lényegtelen körülmény egyre biztosabb megállapítása. Törekvés a káros szokások kijavítására.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Fejlesztési követelmények</i> <ul style="list-style-type: none"> – Reális önismeret. – Sérelmeiről beszél a tanuló. – A kritika elviselése, kiállás a saját vélemény mellett. – Hatékony és konstruktív részvétel a szűkebb környezet életében. 		<i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció fejlesztése.

- A káros szenvedélyek felismerése, kialakulásuk elkerülése.
- Segítségkérés módjának és helyének megismerése.
- Segélykérő telefonszámok ismerete.

Ismeretek

Önjellemzés, reális önértékelés.

Lelki bántalmak, sérelmek következményei.

Feszültségoldás.

Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem?

Az emberi természet megnyilvánulásai, a helyes életvezetés kialakítása.

Negatív tulajdonságok számbavétele.

Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásának megelőzése.

Dohányzás (aktív – passzív).

Alkoholizmus, káros közösségek hatása (galéri, szekta).

Fiatalkori bűnözés, kábítószer-használat.

Fertőző betegségek (AIDS, hepatitis).

Játékszenvedély (nyerőgép, számítógép, kártya, sportfogadás stb.).

A különböző, prevencióval foglalkozó szervezetek és technikák megismerése.

Tanulói tevékenység

Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése.

Önjellemzés készítése, és megismertetése a társakkal (önkritika).

Javaslatok és tervkészítés a „hibajavításra”.

(Külső és belső tulajdonságok számbavétele) fénykép nézegetése: régi – új, mi változott?

Feszültségoldásra alkalmazott módszerek megosztása társakkal.

A feszültségoldás önpusztító formáinak kerülése (módszerek a lelki egyensúly visszaállítására).

Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bűn, bemutatásuk helyzetgyakorlatokban, állásfoglalás, reakció megbeszélése.

Ellenzenv, rokonszenv, őszinteség, hazugság, választás, döntés, helyzetek megoldása, a választott megoldás indoklása.

Jellemzés készítése véletlenszerűen kiválasztott társról, a kapott jellemzés elfogadása, vagy elutasítása.

Saját élmények a témával kapcsolatban (szóbeli beszámolók).

Beszélgetés a káros szokásokról, előadás, tájékoztató film a negatív hatásokról.

Megelőzés.

Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni ezeket a helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszaautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása.

Emlékezet – rövidtávú: diktálás utáni írás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, szabálykövetés, játékszenvédély, függőségkerülés, -elhárítás, önismeret, önjellemzés, önkritika, tervkészítés, hibajavítás, feszültségoldás, megelőzés, reális, pozitív és negatív változás, önpusztítás, prevenció.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Aktuális témák	Órakeret 38 óra
Előzetes tudás	A tanuló saját környezetének ismerete, az események számontartása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyéni és társadalmi ünnepek ismerete, számontartása. Mások ünnepeinek megismerése, elfogadása (tolerancia), ünneplésének a tisztelet megadása. Aktív részvétel az intézmény és a lakóhely életében. Osztályközösség alakítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Fejlesztési követelmények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szűkebb és tágabb közösség ismerete. – Aktivitás, együttműködés. <p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete. – A közösség építése érdekében a tanuló saját teendőinek feltérképezése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Az intézmény (iskola, munkahely) hagyományainak, történetének megismerése. Tanulmányi séta, kirándulás, múzeumlátogatás. A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése. Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <p>Akusztiikus figyelem. Emlékezet – hosszú távú: aktív és passzív szókinccs használata önálló írás esetén, tanult nyelvtani szabályok alkalmazása. Emlékezet – rövid távú: diktálás utáni írás. Szerialitás.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértelmezés, szövegelemzés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, adatgyűjtés a világhálón adott témával kapcsolatban, prezentáció készítése, plakát, meghívó az ünnepekre.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.	

A fejlesztés várt eredményei az	A tanuló képes iskolai és gyakorló műhelyben végzett munkáit a tanult
--	---

évfolyam végén	szabályok szerint végezni. Képes meggyőzni, kulturáltan véleményt megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével. A környezet és az értékek megismerése alapján azonosulás, elfogadás és szolidaritás az aktuális helyzetekben. Képes felismerni az ünnepek és ünneplés helyét és értékét az egyén és a közösség életében. Megismeri az aktív közreműködés és részvétel élményét, emlékeket gyűjt, dokumentál.
-----------------------	--

SPECIÁLIS KERETTANTERV

a

KOSZORÚKÉSZÍTŐ

képzés

**szakiskolában történő oktatásához
enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára**

Az adott képzésekhez készült képzési és kimeneti követelmények és programkövetelmények által meghatározott követelményeket a speciális kerettantervekben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni és számonkérni.

I. A képzés jogi háttere

A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

II. A képzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alafokú iskolai végzettség.

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

Megnevezése: Koszorúkészítő SNI

Ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazat

Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján:
0819

Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 2

A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 2

A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 1

III. A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a

közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimentei követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs

Ajánlás a képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: nincs

A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A koszorúkészítő SNI szakképesítéssel rendelkező szakember dísznövényekből, vágott virágokból, zöldekből, örökzöldekből, száraz/selyemvirágból koszorút készít. Ismeri a koszorúkötés technikáit, formai követelményeit. Precízen használja és karbantartja a munkájához szükséges szerszámokat, eszközöket. Szakszerűen tisztítja fel a növényi részeket és készíti elő azokat a további felhasználásra. Ismeri a legújabb hazai, nemzetközi trendeket és munkájában alkalmazza azokat. Önállóan és csapatban képes dolgozni, illetve együttműködni a szakmai munkában résztvevőkkel és más szakmában dolgozókkal. Önállóan kalkulálja ki az adott készítményhez szükséges anyagokat. A koszorúkészítő ismeri a készítményekhez szükséges alapanyagokat és a rögzítéshez, szár hosszabbításához, vízutánpótláshoz szükséges anyagokat, technikákat. Betartja a munka, -balesetvédelmi és a környezetvédelmi előírásokat.

A szakmai követelmények leírása:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Szakszerűen elő-készíti, feltisztítja az élő növényi részeket, kiegészítőket a további felhasználásra.	Ismeri a felhasznált növény-anyag igényeit és a maximális élet-tartamhoz szükséges eljárásokat, illetve eszközöket.	Törekszik az élő növényanyag leg-gyorsabb és leghatékonyabb gondozási és ápolási munkálataira.	A munkafolyamatokat környezettudatosan végzi, minden növényi részt felhasznál. Felelősséggel választ újrahasznosított anyagokat a munkája során

2.	A készítményhez koszorúalapot és megfelelő alap-anyagot választ, használ fel.	Ismeri a koszorú elkészítéséhez szükséges alapokat.	Minden esetben törekszik a megfelelő alapanyagok kiválasztására a megrendelő igényeinek megfelelően. Szem előtt tartja a készítmény elkészítéséhez szükséges legop-	A rábízott feladatot precízen elvégzi és felelősségteljesen használja fel a készítményhez használt anyagokat.
3.	A koszorúk elkészítéséhez technikai segédeszközöket, kiegészítőket használ.	Ismeri az alapvető technikai segédeszközöket (szár rögzítő és dekorációs drótok, pálcák, tűzőhabok, fém, moha és szalma alapok, hungarocell és tűzőhab karikák, fiolák).	Törekszik a megfelelő segédeszköz kiválasztására. Szem előtt tartja, hogy mi az ideális technikai segédeszköz az aktuális készítményhez.	Magabiztosan alkalmazza a koszorú elkészítéséhez szükséges szerszámokat, eszközöket.
4.	Anyagmennyiséget értelmez és kalkulál, továbbá a megrendelésben rögzített anyagokat használja fel.	Ismeri a különböző koszorúk elkészítéséhez szükséges anyagokat és az ideális mennyiséget.	Szem előtt tartja a megrendelésben leadott anyagok mennyiségét, pontosan a megrendelésben rögzített anyagokat használja fel. A készítmény elkészítéséhez precízen használja a mennyiségeket.	Pontosan számolja ki és használja fel a készítményhez szükséges alapanyagokat.

5.	Eseményekre, megrendelésekre, különböző stílus-ban koszorút készít.	Ismeri a virágkötészeti alapstílusokat. Tudja, hogy az adott eseményre, mely koszorú típust használja. (Kegyelet, Halottak napja, Megemlékezési koszorú, Advent, kopogtató, díszkoszorú, selyem/száraz virág koszorú, babérmalacos koszorú)	Nyitott az új stílusok megismerésére és alkalmazására. Törekszik a megfelelő koszorúhoz a legoptimálisabb stílusban dolgozni.	Precízen hajtja végre a rábízott feladatot. Önállóan vagy csapatban felelősen végzi munkáját az eseményekhez megfelelően.
----	---	---	---	---

A koszorúkészítő SNI szakképesítéssel rendelkező szakember a virágkötészet egyik fontos területén tevékenykedik. Egy virágüzlet/ virág elárúsító hely napi forgalmában meghatározó lehet a koszorúkészítésből származó bevétel. Sok esetben a hétköznapi forgalom mellett korlátozott ideje van a virágüzletben dolgozóknak a koszorúalapok elkészítésére és bedíszítésére, ezért is indokolt ezt a területet külön kezelni. A koszorúkészítés nem kell, hogy az üzletben történjen, ezzel tehermentesítés érhető el. Gazdasági oldalról megközelítve a koszorúkészítő a vállalkozás terheit csökkenti, hiszen az általa előállított késztermék bekerül a forgalomba és nem az üzletben dolgozóknak kell a napi forgalom mellett előállítani a terméket.

Az enyhe értelmi fogyatékos illetve a tanulásban akadályozott tanulók

1.Bevezető

Ez a kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos, illetve tágabb értelemben a tanulásban akadályozott tanulók neveléséhez, oktatásához készült. Fontos kihangsúlyozni, hogy **az enyhe értelmi fogyatékos és a tanulásban akadályozottság nem ugyanaz**, az enyhe értelmi fogyatékos a tanulásban akadályozottság csoport része. A hatályos köznevelési jogszabályok a tanulásban akadályozott fogalmat nem ismerik, ez egy szakmai fogalom, amelybe több sajátos nevelési igényterület is beletartozhat az enyhe értelmi fogyatékoson túl, tehát ezek nem szinonimák.

Ki kell emelnünk, hogy bár ezen – szakmai – kerettanterv mind az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók, mind pedig a nem enyhe értelmi fogyatékos, de más okból sajátos nevelési igényű, egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében is alkalmazható, **de** az ezen szakmai kerettantervvel együtt alkalmazandó közismereti kerettantervek vonatkozásában már **különbség van** attól függően, hogy a tanuló ép értelmű-e vagy enyhe értelmi fogyatékos.

Ép értelmű, de más okból sajátos nevelési igényű egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében az enyhe értelmi fogyatékos tanulókra adaptált közismereti kerettantervek nem alkalmazhatóak és természetesen különbség van az adott közismereti tantárgy oktatására feljogosított pedagógus szakképzettségi követelményeiben (ép értelmű tanulók esetében a tantárgyat gyógypedagógus már nem, csak a tantárgynak megfelelő szakos tanár oktathatja) és a képzési struktúrában is (annyiban, hogy a nem értelmi fogyatékos tanulók esetében nincs előkészítő 9/E évfolyam).

„A tanulásban akadályozottak csoportjába tartoznak azok a gyermekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.” (Mesterházi, 1998, 54.)

Az idegrendszeri károsodás mellett és helyett ebben a definícióban megjelenik a szociális környezet igen erős hatása, amely a későbbi tanulási sikerességet meghatározóan befolyásolhatja.

A tanulási akadályozottság az esetek nagy részében az iskolába lépés évében realizálódik. Ám egyes gyermekeknél már az óvodás korban is felmerülhet a gyanú az sikertelen iskolai előmenetelre.

A tanulási akadályozottság a tanulás minden területére kiterjed, hosszan tartó, végigkíséri a gyermeket egész iskolai pályafutása alatt. A tanulási képesség fejlődésében olyan átfogó zavar következik be, amely jelentősen akadályozza a gyermek tanulását.

Az érintett tanulóknál előfordulhatnak problémák a következő területeken:

- észlelés (egyensúly észlelés, nehézségi erő észlelés, taktilis-kinesztetikus észlelés, auditív észlelés, vizuális észlelés, amnesztikus funkciók)
- kivitelezés-végrehajtás (izomtónuszavar, nagymozgások, finommozgások, mimika)
- szociális-emocionális terület:
 - a késztetések területén (apátia, passzivitás, túlérzékenység, hiperaktivitás),
 - az általános pszichés állapotban (levertség, féltelenség, szorongás),
 - a motiváció alakulásában (motiválatlanság, megközelíthetatlenség),
 - a munkavégzésben (gyors kifáradás, vontatott tempó, impulzivitás),
 - az önirányításban (rövid zárlati cselekvések, labilitás, rigiditás),
 - az önértékelésben (kisebbségi érzés, hiányos énkép, túlzott elbizakodottság, egocentrizmus)
 - és a szociális beilleszkedésben (elszigeteltség, kapcsolatteremtési nehézségek, túlzott alkalmazkodás, belátás hiánya, agresszivitás).(Englbrecht - Weigert, 1996, 33-38.)

A tanulási akadályozottak körét tehát az enyhén értelmi fogyatékosnak minősítettek, illetve az iskolában tanulási problémákkal küzdő gyermekek alkotják.

„A tanulási akadályozottság változó, változtatható állapot. A folyamatosan ható, kiváltó okok feltárásával, ezek kedvező irányú befolyásolásával, a tanulási akadályozottság részben megelőzhető, részben súlyosságának mértékében csökkenthető.” (Mesterházi Zsuzsa)

Gyógypedagógiai eszközökkel ezen az állapoton sokat lehet változtatni, és meg lehet előzni a tanulási akadályozottság további romlását. Ha azonban nem kapnak elég segítséget, akkor kudarc-kudarca halmozódik, egyre jobban elfordulnak az iskolától, tanulási kedvük (motivációjuk) és önértékelésük rohamosan csökken, és ezzel életesélyeik is romlanak. Megfelelő segítséggel azonban ez elkerülhető és hozzá lehet őket segíteni az örömmel és figyelemmel végzett eredményes tanuláshoz. A segítség a fiatal egyéni fejlesztését és a tanulási környezet számára megfelelővé alakítását egyaránt jelenti.

A tanulási akadályozottság – ahogy már szó volt róla – elsősorban iskolai tanulási helyzetekben jelentkezik, összefüggésben az alapképességek eltérő, lelassult fejlődésével, melynek következményei sok esetben a középiskolás fiatal tanulási teljesítményében is megjelennek, ezért az oktatás során még ekkor is nagy figyelmet kell fordítani rájuk. A problémák az érzékelés-észlelés (percepció), a kivitelezés-végrehajtás, a szocio-emocionális területeken, valamint a kommunikáció terén egyaránt jelentkezhetnek.

A társas kapcsolatokban, a szociális interakciókban jelentkező nehézségek a tanulásban akadályozott emberek esetében igen gyakoriak, még akkor is, ha az iskolát befejezve sikerül munkát találniuk, családot alapítaniuk. A szociális készségek fejlesztésének a hívei szerint a „mentális zavarok egy részét a szociális kompetencia hiánya okozza”. Ha ez így van, akkor jelentős eredményeket lehet elérni, ha figyelmünket a szociális készségek fejlesztésére fordítjuk, s energiát fektetünk bele mind a tanórákon, mind pedig azokon kívül.

2. A szegregált és integrált szervezeti formák

Szegregált intézményekben tanulnak tanulásban akadályozott diákok. Amely gyógypedagógiai intézményekben megfelelő végzettségű szakemberek, gyógypedagógusok dolgoznak, valamint speciális tantervet alkalmaznak, mindezt kis létszámú osztályokban.

Integráció esetében a tanulásban akadályozott fiatalok és a nem tanulásban akadályozott fiatalok együtt vesznek részt a tanítási folyamatban, a szabadidős tevékenységekben. A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai nevelésének esetében az integráció feladata, hogy a számukra szükséges pedagógiai többletszolgáltatásokat az ép fejlődésű kortárs csoporton belül kapják meg. Tanulási akadályozottság esetén több területet érintő, tartós, súlyos problémáról van szó, mely megfelelő szakmai segítség nélkül a többségi iskolákban nagyon megnehezíti az érintett gyermek és pedagógus életét is. A probléma gyökere nem kifejezetten a gyermekben van, hanem a többségi iskola és a sajátos igényű tanuló találkozásában.

Hazánkban is egyre nagyobb teret hódít meg az integrált/inkluzív oktatás, nevelés, melynek elengedhetetlen feltétele a gyógypedagógiai segítségnyújtás és a megfelelően strukturált környezet.

Inklúzió mint optimalizált, kibővített integráció is jelen van a mai oktatási rendszerünkben. Az inklúzió a többségi iskola folyamatos, rendszerszerű átalakulását jelenti. Ebbe a folyamatba az összes tanulót bevonják. A gyermek áll a középpontban. Nem zavaró elemként, hanem új kiindulópontként és egyúttal célként. Individuális gondoskodás jár valamennyi tanulónak, legyen bármiben akadályozott vagy nem. Ebben az értelmezésben az inkluzív pedagógia több mint gyógypedagógia, és több mint az eddigi integrációs pedagógia. Az integrált, inkluzív oktatásban kiemelt szerepet kap a differenciált oktatás.

2.1. Az integráció/inklúzió feltételei

„A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai integrációjának az a célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többletszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg, kiegészítve a pedagógiai ráhatások körét a szocializáció abból fakadó elemeivel, hogy a gyermekek heterogén csoportokban tanulnak.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

2.1.1. Objektív tényezők

Az objektív tényezők közé tartoznak a tanulásban akadályozott gyermek iskolai boldogulását segítő tárgyi feltételek.

- Az iskolának rendelkeznie kell megfelelő intézményi dokumentumokkal (alapító okirat, pedagógiai program, nevelési program, helyi tanterv) Ki kell dolgoznia egy egységes, minden tanulóra kiterjedő, azonos tananyagot közvetítő **tantervet**, eltérés mindössze a tanulóktól elvárt, az egyéni képességekhez illeszkedő követelmények szintjén jelentkezhet.
- A **kisebb osztálylétszámú osztály** kialakításakor figyelembe kell venni a fiatal tanulási akadályozottságát, így az osztályban 2 főnek számít, mert tanítása több figyelmet, megsegítést és speciális bánásmódot igényel.
- Ajánlott a tanterem berendezésénél figyelembe venni a strukturált tanítási környezet kialakítását (mobilizálható padok, tanulói boxok, pihenősarok, IKT eszközök, kézikönyvtár), többféle kisebb tér létrehozása az osztálytermen belül, például kiscsoportos munkához, illetve célszerű az egyéni tanuláshoz különálló asztalokat elhelyezni.
- A befogadó intézményeknek lehetővé kell tenniük a megfelelő fejlesztést biztosító többlétszolgáltatások elérését.

2.1.2. Szubjektív tényezők

- A **befogadó nevelőtestület, pedagógus** szemlélete, módszerei, segítőkészsége, kreativitása, elkötelezettsége valamint a sérülésről szóló ismeretei.
- A **szülők** támogatása, hozzáállása és aktivitása.
- A **gyógypedagógus** érzékenysége a probléma, illetve a gyermek iránt, felkészültsége, szakmai tudása, személyisége. A szakemberek közti kapcsolatrendszerben a leglényegesebb a pedagógus és a gyógypedagógus jó kapcsolata.
- A **társak és a környezet** elfogadása. A sikeres integráció, beilleszkedés és elfogadás a személyiség szempontjából nézve kétirányú. Múlik azon is, hogy a környezet, az osztálytársak mennyire elfogadóak, mennyire hajlandóak a viselkedésükön változtatni ahhoz, hogy a sérült gyermeket olyannak fogadják el amilyen, és igyekezzenek egyenrangúként kezelni. De múlik a sérült gyermek személyiségén is. Minél fiatalabb korban kerül sor az integrációra annál nagyobb eséllyel lesz sikeres.
- Teamben dolgozó szakemberek együttműködése, partneri kapcsolatai

2.2. **Az integráció formái lehetnek:**

- Lokális integráció: az integráció legegyszerűbb és viszonylag könnyen megvalósítható változata, amikor a sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók között semmilyen kapcsolat nem áll fenn, mindössze az iskola épülete közös. A tanulásban akadályozott tanulók külön osztályokban, csoportokban tanulnak.
- Szociális integráció: ebben a formában már tudatosan szervezett az együttnevelés, a tanulásban akadályozott fiatalok a foglalkozásokon, a tanórákon kívüli időben találkoznak a többségi iskolába járó kortársaikkal.
- Funkcionális integráció: az integrációnak ezen formája is két szinten valósulhat

meg. A sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók csoportja egy épületben tanul, külön osztályban, azonban a két párhuzamos osztály órarendjét tudatosan úgy szervezik, hogy bizonyos óráik egybeessenek (pl. készségórák, bizonyos tanórák). Így a két csoport találkozása tervezett és rendszeres, az együtt eltöltött időnek van célja. A teljes integráció az integráció legmagasabb szintje, amikor együtt fejlesztik a gyermekeket, a tanulásban akadályozott gyermek a tanítási idő minden percét ép kortársaival tölti el.

Az integrációnak számos előnye lehet a tanulásban akadályozott fiatalok esetében. Megfigyelhető, hogy fejlesztő környezetet jelent számukra ez a kortárs közösség, amely jelentheti azt, hogy tanulnak a többiektől, ingergazdag környezetben vannak, több ismerethez hozzájuthatnak, de akár azt is, hogy gyorsabb fejlődés tapasztalható náluk. A tanulók személyiségfejlődésében is pozitív változásokat hozhat, például: nő az önbizalmuk. Hosszabb távon sikeresebb lehet a társadalmi beilleszkedése azoknak a tanulóknak, akik integrált környezetben vettek részt az oktatás-nevelés folyamatában. Emellett barátságok alakulhatnak ki, valamint megtanulhatják a segítségkérést, illetve annak elfogadását is a fiatalok.

3. A tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

1. az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,
2. az új ismeretek fokozatos, kisebb lépésekben történő közlése,
3. az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,
4. az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
5. a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
6. az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása,
7. lényeges elemek, ok - okozati összefüggések kiemelése, megláttatása, rész - egész viszonyának bemutatása,
8. a tananyag feldolgozása során a vizsgakövetelményekben megfogalmazottakat hangsúlyosan kell kezelni.

4. Módszertani javaslatok

4.1. Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka és a kooperatív tanulás hatékonyan fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit. A kooperatív tanulás minden tanulónak hasznára válik: az a tanuló, aki magyaráz a másoknak, jobban és hosszabb időre megjegyzi az információt, az pedig, akinek magyaráznak, az ismeretszintjének megfelelőbb információkat kap, hiszen társa felfogási képessége alig magasabb, mint az övé. Együttműködésen alapuló problémamegoldás csökkentheti a zavaró magatartás mennyiségét és intenzitását a tanórák alatt. Fontos, hogy az osztály szabályait (házirendet) az egész osztály közreműködésével alakítsák ki, és hogy mindig jól látható helyen legyen elhelyezve az osztályteremben.

4.2. Projekt módszer: közösen végzett tevékenységek köre. A központban egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a tanárok és tanulók együtt dolgoznak fel több szempont szerint elemezve, komplex módon. A módszer legfontosabb értéke a munkafolyamat. Mindenki saját képességei, lehetőségei, tapasztalatai alapján végzi el a feladatot. A munkafolyamat eredménye a produktum.

4.3. Komplex Instrukciós Program (KIP)

- Az osztályon belüli rangsorbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
- A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulónak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
- Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása.
- A fentiekén kívül módszer másik fontos célja a tanárok szakmai hozzáértésének fejlesztése a csoportmunka-szervezés során. A pedagógusoknak meg kell tanulniuk, hogy az új módszerben mi a szerepük az osztálymunka alatt, ezért a módszer bevezetése, elsajátítása során szükség van munkájuk folyamatos, szakértői ellenőrzésére, a kollégák közötti együttműködésre.

"Azok a tanulók, akik a közösségből társadalmi okok miatt kirekesztődnek, vagy azok, akiknek tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kérik őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek. Az utóbbiak véleményét általában figyelmen kívül hagyják (ez a megnyilvánulás a státuszprobléma jelensége). A Komplex instrukciós programban a tanár célja az, hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre." (Cohen, E. G.: Designing Groupwork. Teacher College Press, New York, 1994.)

A módszer elvei

1. Differenciált, nem rutinszerű feladatok alkalmazása, ez minden esetben nyitott végű, több megoldást kínáló, sokféle, eltérő képességek mozgósítására alkalmas feladatokat jelent.
2. A felelősség megosztásának elve magába foglalja az egyén felelősségét a saját és a csoport teljesítményéért, illetve a csoport felelősségét az egyén teljesítményéért.

3. A tanulók munkájának ellenőrzése a normákon és a szerepeken keresztül történik. A közös munkában az alábbi együttműködési normák betartása valósul meg:

„Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”

„Kötelességed segíteni bárkinek, aki segítségért fordul hozzád.”

„Segítség másoknak, de ne végezd el helyette a munkát.”

„Mindig fejezd be a feladatod.”

„Munkád végeztével rakj rendet magad után.”

„Teljesítsd a csoportban kijelölt szereped.”

A fenti normák kifüggesztve láthatók az osztály falán, és minden alkalommal emlékeztetik a tanulókat a csoportmunka lényegére, alapelveire. A normák együttes alkalmazása lehetővé teszi a tanulók számára egymás viselkedésének ellenőrzését. A munkában minden tanulónak meghatározott szerep jut, ezek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek, rotálódnak. Ez a szerepváltás segíti elő a képességek sokoldalú fejlesztését, a státuszprobléma kezelését. A szerep mindig a feladat típusától és a csoport létszámától függ. Az ideális csoportlétszám 3-5 fő. A foglalkozások során az alábbi tanulói szerepek alkalmazása a leggyakoribb: kistanár, beszámoló, jegyzetelő, anyagfelelős, rendfelelős. A szerepek száma függ a csoportlétszámtól. Esetenként egy tanulónak lehet több szerepe is, illetve a fentiekén kívül más szerepek is előfordulhatnak (pl. időfelelős, konfliktuskezelő stb). A szerepek rotációja alapkövetelmény. A szerepeken keresztül mindenkinek meg kell tanulnia a munka irányítását, a beszámolást, a helyes, zökkenő- és balesetmentes munkavégzést, végeztetést.

4. A csoporton belül kialakult hierarchia, rangsor kezelése az eltérő, sokféle képesség mozgósítására alkalmas feladatokon keresztül megváltoztatható. A pedagógus feladata annak tudatosítása, hogy nincs olyan tanuló, aki minden képességben kiváló, de mindenki számára van olyan feladat, melyet maradéktalanul meg tud oldani, valamint egyedül senki nem olyan tájékozott, mint a csoport együttesen. Az együttműködési normák és a tanulói szerepek kialakításának már az iskolába kerülés pillanatától kezdve fontos célja annak biztosítása, hogy a diákok mind jobban megértsék a velük szemben támasztott elvárásokat, és a felső tagozatot elérve képesek legyenek direkt tanári irányítás nélkül is dolgozni.
5. A tanár szerepe szintén változik. A hagyományos csoportmunkánál a tanár hajlamos a direkt beavatkozásra, irányításra. Ennél a módszernél a beavatkozás szükségtelen. Az együttműködési normán keresztül a tanár hatalmát átruházza a tanulókra. A rendszer megfelelő működése esetén a tanár feladatainak egy részét maguk a diákok végzik el. A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a tanárhoz, hisz lehetőségük nyílik a feladat megbeszélésére egymás között. A csoportban a tanulónak a korábitól eltérő szerepek jutnak: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb. A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.
6. A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozattal. Reagálása attól függ, hogy a

csoporthoz milyen úton hajtja végre a feladatot, és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása tudatos, logikus munkaszervezést kíván.

7. A Komplex Instrukciós Programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de alkalmazása nem kizárólagos. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom mély megértése. Továbbra is módszereink közé tartozik az ismeretek tényszerű közlése, a frontális osztálytanítás. A Komplex Instrukciós Program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmat adhat. Ezt a módszert a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk.
8. A csoportmunka elemei a csoport-feladatlapok, a háttér információt nyújtó adatlapok, az egyéni feladatlapok, illetve a munkához szükséges eszközök, anyagok. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

5. Oktatásszervezési eljárások, pedagógiai többletszolgáltatások

5.1. A heterogén csoportalkotás hozzájárulhat a tanulásban akadályozott tanulók és többségi társaik között növekvő szakadék csökkentéséhez, valamint elősegítheti a diákok és a tanárok pozitív hozzáállását a sajátos nevelési igényű tanulókhoz. A tudásszint szerinti csoportosítás a tanulásban akadályozott tanulók marginalizációjához vezethet.

5.2. A differenciálás létjogosultságát az indokolja, hogy a résztvevők alapvetően különböznek egymástól. Nem tarthatók azok a feltételezések, amelyek egy tényezőt tesznek felelőssé a gyerekek tanulási folyamatban való részvételének színvonaláért pl.: életkor, intelligencia, nyelvi fejlettség, apa foglalkozása stb. Helyette inkább több sajátosság együttes hatását kell feltételeznünk. Azt hogy melyek ezek, pontosan nem tudjuk. Mégis a következő sajátosságait érdemes a tanulóknak megismerni a differenciálás érdekében: továbbhaladáshoz szükséges előzetes, megalapozó tudás; aktivizálhatóság; önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség; együttműködési képesség színvonala; társas helyzet jellemzői. Mindezeket figyelembe kell vennünk annak eldöntésekor, hogy közös tanulási vagy differenciált tanulási feltételeket biztosítunk tanulóink számára. A differenciálás módzatai a következő lehetnek:

- Differenciálás a segítségadásban: ha azonos tananyagot dolgozunk fel a tanulásban akadályozott fiatalok több segítséget igényelhetnek pl.: a feladat megisméltése a nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladat kis lépésekre bontása, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás stb.

- Differenciálás a feladatok szintjén: adhatunk kevesebb feladatot a lassúbb munkatempójú fiatalok részére, vagy éppen többet a gyorsabbaknak.
- Differenciálás a tevékenységek szintjén: használhatnak-e a gyerekek valamilyen eszközt vagy nem. Kötött vagy választható-e a tevékenység. A választási lehetőség biztosítása fokozhatja a gyerekek motivációját, felelősségérzetüket.
- Differenciálás a szociális keretek szintjén: a gyerekek tanulhatnak egyedül, párban, kiscsoportban (azonos vagy megosztott feladatokon) vagy akár rugalmas tanuló csoportokban.
- Differenciálás a tanulási stílus szerint: egyesek inkább vizuális típusúak, mások auditív vagy motoros beállítottságúak, de előfordulhat ezeknek a kombinációja is. Érdeemes tájékozódni, hogy adott csoportban melyik dominál és annak megfelelően alakítani az ismeretközvetítést.
- Differenciálás a célok szintjén: mindezek függvényében irreális lehet azonos célok kitűzése.
- Differenciálás az értékelésben: ha a fentieknek megfelelően szervezzük az oktatást, akkor a szokásos iskolai értékelési módok (osztályzás, egyszavas minősítés) nehézkessé, szinte lehetetlenné válnak. A legalkalmasabb forma a leíró, szöveges értékelés lehet, amelynek feltételei is vannak. Az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, sohasem címkéz. Tartalmában komplex, mind pozitív, mind negatív elemek megjelennek. A fejlődés előző fokához kell, hogy kapcsolódjék és a perspektíva következő fokát jelöli meg. Emellett a továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg, a címzettek számára differenciáltan és érthető módon.

5.3. Otthonos tanulókörzet rendszere: tanulók a tanítás ideje alatt egy kisszámú teremből álló tanulási környezetben maradnak, és mintegy csoportfeladatként csak néhány pedagógus biztosítja számukra az oktatást, majdnem minden tantárgy esetében. Különösen a tanulásban akadályozott tanulók számára fontos ez, hiszen erősíti bennük az érzést, hogy tartoznak valahová. Ez elősegíti az állandó környezet kialakítását, valamint a nem tudásszint szerint szervezett oktatás megvalósítását.

5.4 Fejlesztő helyiség kialakítása „Érdeemes kialakítani egy fejlesztő helyiséget az iskolában, ahol a szükséges egyéni fejlesztéseket lehet folytatni. Ez a szoba nem pusztán egy kicsi fejlesztő szoba, hanem a folyamatosan gyarapodó fejlesztő eszközök, szakirodalom gyűjtőhelye is legyen. Érdeemes a könyvtárakhoz hasonlóan egy kölcsönző rendszert működtetni, így lehetővé válik a szakmai anyagok terítése a kollégák között.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

5.5. Az IKT eszközök használata jelentős szerepet kap a rehabilitációs, rehabilitációs és a tanórai célok megvalósításában és feladataiban. Az olyan oktatóprogramok, amelyek valamilyen

információszerzési lehetőséget adnak – a multimédia segítségével –, nagyon alkalmasak arra, hogy a tanulásban akadályozott tanulók számára megkönnyítsék az adott tananyag megértését, elsajátítását. A látványos, változatos és érdekes oktatóprogramok segítenek a tervezésben, a rigid gondolkodás oldásában az olvasás megszerettetésében. A multimédiás elemek (hang, kép, animáció) képesek arra, hogy a fiatalok figyelmét hosszabb távon fenntartsák, az új ismeretanyagot megértsék, és az IKT-s eszközök segítségével az elsajátított tananyagról játékos formában győződjenek meg.

V. Képzési szerkezet

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében

Tantárgy	9. Előkészítő évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam
	36 hét x 34 óra	36 hét x 34 óra	35 hét x 34 óra
Magyar nyelv és irodalom	5	1	1
Matematika	5	2	2
Digitális kultúra	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1
Idegen nyelv (angol)	2	1	1
Állampolgári ismeretek	1		
Természettudomány	3		
Vizuális kultúra	2		
Pályaorientáció	2		
Szakmai alapozó ismeretek	6		
Növényismeret és –kezelés		5	4
Növényismeret és kezelés gyakorlat		7	7
Koszorúkötészet		4	5
Koszorúkötészet gyakorlat		7	7
Nyári gyakorlat		70	

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
Növényismeret és -kezelés	Növényismeret és -kezelés	5		70	4	
	Növényismeret és kezelés gyakorlat		7			7
Koszorúkötészet	Koszorúkötészet	4			5	
	Koszorúkötészet gyakorlat		7			7
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		9	14			9

*Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

2. számú táblázat

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja
évfolyamonként**

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
Növényismeret és -kezelés	Növényismeret és -kezelés	180			124	
	Növénytani alapismeretek	30				
	Dísznövény termesztési alapismeretek	35				
	Egy- és kétnyári dísznövények	35				
	Évelő dísznövények	20				
	Lombhullató díszfák és díszcserjék	30				
	Örökzöld díszfák és díszcserjék	30				
	Növényházi levéldísznövények				60	
	Növényházi virágos dísznövények				64	
	Növényismeret és –kezelés gyakorlat		252			217
	Dísznövény termesztési alapismeretek		55			
	Cserepes és vágott növények kezelése		40			
	Egy- és kétnyári		40			

	dísznövények				
	Évelő dísznövények		45		
	Lombhullató díszfák és díszcserjék		35		
	Örökzöld díszfák és díszcserjék		37		
	Növényházi levéldísznövények				108
	Növényházi virágos dísznövények				109
	Koszorúkötészet	144		155	
Koszorúkötészet	A koszorúkötészet fogalma, története	21			
	Virágkezelések	20			
	Anyagok, eszközök	20			
	A koszorúkötészet törvényei	30			
	Koszorúkötészeti stílusok	10			
	Tűzött virág- és termékdíszek	15			
	Csokrok	20			
	Koszorúk	8			42
	Díszítő csomagolások				18
	Száraz és selyem díszek				40
	Virág- és termékdíszek összerendezése				55

Koszorúkötészet gyakorlat		252		217
Virágkezelések elvégzése		52		
Anyagok, eszközök ismerete, használata		46		
Színek és formák gyakorlati alkalmazása		60		
Koszorúkötészeti stílusok alkalmazása		24		
Tűzött virág- és termédszék készítése		70		
Csokrok készítése				30
Koszorúk készítése				125
Díszítő csomagolások készítése				15
Száraz és selyem díszek készítése				25
Virág- és termédszék összerendezése				22
Összes éves/ögy óraszám:			70	

*Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

V.1. Képzés során megszerezhető kompetenciák:

A koszorúkészítő SNI szakképesítéssel rendelkező szakember dísznövényekből, vágott virágokból, zöldekből, örökzöldekből, száraz/selyemvirágból koszorút készít. Ismeri a koszorúkötés technikáit, formai követelményeit. Precízen használja és karbantartja a munkájához szükséges szerszámokat, eszközöket. Szakszerűen tisztítja fel a növényi részeket és készíti elő azokat a további felhasználásra. Ismeri a legújabb hazai, nemzetközi trendeket és munkájában alkalmazza azokat. Önállóan és csapatban képes dolgozni, illetve együttműködni a szakmai munkában résztvevőkkel és más szakmában dolgozókkal. Önállóan kalkulálja ki az adott készítményhez szükséges anyagokat. A koszorúkészítő ismeri a készítményekhez szükséges alapanyagokat és a rögzítéshez, szár hosszabbításához, vízutánpótláshoz szükséges

anyagokat, technikákat. Betartja a munka, -balesetvédelmi és a környezetvédelmi előírásokat.

V.2. A képzés célja és célcsoportja:

A képzés célja/célcsoportja: olyan kompetenciákkal rendelkező szakember képzése, aki képes

- koszorúkezelést, -előkészítést végezni,
- virágdíszeket készíteni (csokrok, tűzött virágdíszek, koszorúk, ünnepek alkalmi díszei).

A koszorúkészítő SNI szakképesítéssel rendelkező szakember a virágkötészet egyik fontos területén tevékenykedik. Egy virágüzlet/ virág elárúsító hely napi forgalmában meghatározó lehet a koszorúkészítésből származó bevétel. Sok esetben a hétköznapi forgalom mellett korlátozott ideje van a virágüzletben dolgozóknak a koszorúalapok elkészítésére és bedíszítésére, ezért is indokolt ezt a területet külön kezelni. A koszorúkészítés nem kell, hogy az üzletben történjen, ezzel tehermentesítés érhető el. Gazdasági oldalról megközelítve a koszorúkészítő a vállalkozás terheit csökkenti, hiszen az általa előállított késztermék bekerül a forgalomba és nem az üzletben dolgozóknak kell a napi forgalom mellett előállítani a terméket.

V.3. Tervezett képzési idő: 3 év

V.4. Maximális csoportlétszám: 8 fő

V.5. A szakmai oktatás során nyújtott teljesítmény ellenőrzésének, értékelésének ütemezése a szakképző intézmény szakmai programja alapján:

Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés rendje, követelményei, formái, súlya:

- A képzés eleji felmérések csak diagnosztikus jellegűek. A tanuló érdemjegyet szerezhethet szóbeli felelettel, írásbeli munkájával, gyakorlati teljesítményével, egyéni szorgalmi feladat vállalásával stb.
- Egy-egy tantárgyi egység lezárása témazáró dolgozattal történik. (A témazáró dolgozat időpontját a tanulókkal egyeztetni kell. Egy tanítási napon csak két témazáró dolgozat iratható.)
- Az iskolai szintű tudásszint mérés – pl. a pedagógiai szakaszhatárok végén – a témazáró dolgozatokkal azonos módon, s úgy is jelölendő.
- A folyamatos szóbeli számonkérés segíti a kifejezőkészség fejlődését.
- Egy-egy anyag vagy rövidebb tematikus egység számonkérése írásban is történhet.

- A szorgalmi feladatok, gyűjtőmunka érdemjeggyel is értékelhető.
- Tantárgyhoz kapcsolódóan a produktum, a gyűjtőmunka, a portfólió értékelésére is sor kerülhet osztályzat formájában, amennyiben ez a tanulói motiváltságot erősíti. Erről előzetesen a tanulókat tájékoztatni kell. Az itt szerzett tudásanyag beépülése, ismételt tanórai feldolgozása és számonkérése után kaphat a tanuló érdemjegyet a tantárgyi értékelésnek megfelelően.

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/08192003_koszorukeszito_pdf-1608555600499.pdf

V.6. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

- Munkaasztal, szék, hosszabbító, szelektív szeméttároló, takarítóeszközök
- Kézi szerszámok (metszőolló, kés, csípőfogó, ragasztópisztoly szilikon betét)
- vázák, fiolák (műanyag)
- vágott és tekercses drótok, dekorációs drótok
- koszorúalapot (szalma, moha, hungarocell, drót, tűzőhab)
- tűzőhab téglák (száraz és nedves)
- dekorációs kiegészítők (toboz, gyöngy, toll, gyertyák, mécsesek, egyéb)
- tartósítószer
- selyem és szárazvirágok, moha, zuzmó
- ágak, vesszők, hajtások
- vágott virágok, vágott zöldek, cserepes dísznövények, örökzöld és lombhullató fák,
- cserjék

V.7. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges személyi feltételek

A közismereti oktatásban oktatott tantárgy oktatójának

a) technikumban egyetemi szintű vagy mesterfokozatú,

b) szakképző iskolában legalább főiskolai szintű, a közismereti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel kell rendelkeznie.

Az ágazati alapoktatásban és a szakirányú oktatásban oktatott tantárgy oktatójának

a) technikumban szakmai tanárképzésben szerzett mesterfokozattal vagy felsőfokú végzettséggel és az ágazatnak megfelelő szakképzettséggel,

b) szakképző iskolában az ágazatnak megfelelő felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel vagy felsőfokú végzettséggel és az ágazatnak megfelelő szakképesítéssel kell rendelkeznie.

(3) A gyakorlati ismereteket oktató személynek legalább érettségi végzettséggel és az ágazatnak megfelelő szakképesítéssel kell rendelkeznie.

**NÖVÉNYISMERET ÉS –KEZELÉS
MEGNEVEZÉSŰ
SZAKMAI KÖVETELMÉNYMODUL
TANTÁRGYAI, TÉMAKÖREI**

Növényismeret és –kezelés megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Növényismeret és –kezelés	Növényismeret és-kezelés								Növényismeret és –kezelés gyakorlat							
	Növénytani alapismeretek	Dísznövény termesztési	Egy- és kétnyári dísznövények	Évelő dísznövények	Lombhullató díszfák és díszcserjék	Örökzöld díszfák és díszcserjék	Növényházi levéldísznövények	Növényházi virágos dísznövények	Dísznövény termesztési	Cserepes és vágott növények	Egy- és kétnyári dísznövények	Évelő dísznövények	Lombhullató díszfák és díszcserjék	Örökzöld díszfák és díszcserjék	Növényházi levéldísznövények	Növényházi virágos dísznövények
FELADATOK																
Vágott virágok, zöldek kezelését végzi (visszavágás, lelevelezés, vízberakás, speciális kezelések)	X	X						X	X	X						
Cserepes növényeket gondoz (öntözés, tápoldatozás, tisztítás)								X	X	X					X	X
Előkészíti a virágokat, a növényeket, a növényi részeket és a kellékeket a felhasználásra									X	X	X	X	X	X	X	X
Szaktanácsot ad a virágdíszek kiválasztásával kapcsolatban		X	X	X	X	X	X	X	X						X	X

Szaktanácsot ad a növény elhelyezésre, ápolásra vonatkozóan		X	X	X	X	X	X	X	X						X	X
SZAKMAI ISMERETEK																
Vágott virágok, vágott zöldek kezelési eljárásai	X	X					X	X	X	X						
Cserepes növények gondozása							X	X	X	X					X	X
Kellékek előkészítése felhasználásra			X	X	X	X					X	X	X	X		
A növények morfológiai tulajdonságai	X															
A növények fiziológiai tulajdonságai	X															
Dísznövények felismerése			X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X
A vágott virágok, vágott zöldek, növények és növényi részek felhasználási lehetőségei			X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X
Élettani betegségek, kór- és kárképek felismerése, kezelése a virágüzleti körülményekhez képest	X	X							X							
SZAKMAI KÉSZSÉGEK																
Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése	X	X	X	X	X	X	X	X								
Köznyelvi beszédképesség	X	X	X	X	X	X	X	X								
Kéziszerszámok, eszközök használata									X	X						
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK																

Precizitás									X	X						
Szorgalom, igyekezet	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kézügyesség									X	X	X	X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK																
Közérthetőség	X	X	X	X	X	X	X	X								
Segítőkézség									X	X	X	X	X	X	X	X
Hatékony kérdezés készsége	X	X	X	X	X	X	X	X								
MÓDSZERKOMPETENCIÁK																
A környezet tisztán tartása									X	X	X	X	X	X	X	X
Körültekintés, elővigyázatosság									X	X						
Problémamegoldás, hibaelhárítás									X	X						

NÖVÉNYISMERET ÉS –KEZELÉS TANTÁRGY

1. A tantárgy tanításának célja

A koszorúköti munkája során élő és tartósított növényekkel, növényi részekkel dolgozik, ezért ismernie kell a növényeket és legfontosabb tulajdonságaikat.

A növénytani alapismeretek témakör a növények külső és belső tulajdonságaival, életfolyamataival foglalkozik. Az élő növény tulajdonságainak és az élettani folyamatoknak az ismerete az elkészített alkotások esztétikai értéke és a növények eltarthatósága miatt fontos.

A dísnövény termesztési témakörök tartalmazzák a dísnövények termesztésével és felhasználásával foglalkozó ismereteket. A növények tulajdonságainak (név, szaporítási mód, környezeti és kezelési igények, felhasználási lehetőségek) ismerete alapvető a koszorúköti tevékenység szakszerű elvégzéséhez.

2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A növénytani alapismeretek témakör kapcsolódik a biológiai tanulmányokhoz. A dísnövényeket a koszorúköti használja fel, így szoros kapcsolat van a két szakmai tantárgy között. A virágkezelések közös témakör, mindkét tantárgyban fontos témakör, csak más hangsúllyal és részletezésben.

3. Témakörök

3.1. Növénytani alapismeretek

Növények külső és belső alaktan

A növény fő részei: a gyökér, a szár, a levél, a virág, a termés, és felhasználásuk a koszorúköti

A növények alaktana (a levelek, virágok formája, színe, összetettsége, a termések típusa)

A belső felépítés alapfogalmai (sejtek, szövetek, szervek)

A növények életjelenségei

A növények növekedése, fejlődése (mag, gyökér, szár, levél, virág, termés)

A növények felépítő és lebontó folyamatai, szaporodás, mozgás

Kertészeti szaporítási módok

Növényrendszertan

A növénycsoportok (mohák, harasztok, nyitvatermők, zárvatermők) jellemzői

A fontosabb dísznövénycsoportok jellemzői

A növény és a környezet kapcsolata

A növények kapcsolata más növényekkel, állatokkal és az emberrel

A kapcsolatok pozitív és negatív hatásai

A növények alkalmazkodása az élettelen környezeti tényezőkhöz

A növények fontosabb kórokozói és kártevői

A honos védett növények védettségének fontossága

A védett növények felhasználásának korlátai

3.2. Dísznövény termesztési alapismeretek

A dísznövénytermesztés környezeti tényezői

A növények igényeinek megfelelő környezeti tényezők (hőmérséklet, fény, víz, tápanyag, talaj) biztosítása a dísznövénytermesztésben, figyelembe vétele az eladás, felhasználás során

A dísznövény termesztés tárgyi feltételei

A dísznövénytermesztéshez szükséges építészeti és műszaki berendezések (pl. növényház, öntözőberendezés), anyagok (pl. termesztő-edények, talajkeverékek) és eszközök (pl. kéziszerszámok, erő- és munkagépek)

Növények szaporítása, nevelése, ápolása, kezelése

A dísznövények termesztése: a növények ivaros vagy ivartalan szaporítása, a fejlődő növények nevelése és ápolása (pl. öntözés, tápoldatozás, növényvédelem).

A cserepes növények gondozásának és a vágott virágok kezelésének szerepe a megtermelt dísznövények minél hosszabb ideig történő eladhatóságának, koszorúkötészeti célra történő felhasználhatóságának biztosításában

3.3. Egy- és kétnyári dísznövények

Az egy- és kétnyári növények ismertetése (jellemezés, termesztés, ápolás, kezelés, felhasználás)

A palánták kezelési szabályai

3.4. Évelő dísznövények

Az évelő vágott virágok ismertetése (jellemezés, termesztés, ápolás, kezelés,

felhasználás), előnyei, alkalmazásuk lehetőségei

3.5. Lombhullató dísfák és dízcserjék

A lombhullató dísfákról, dízcserjékről származó növényanyag ismertetése (fás szárrészek, virágzó és termékes hajtások), felhasználási lehetőségei

3.6. Örökzöld dísfák és dízcserjék

A fenyő és örökzöld lomblevelű hajtások, termékek, tobozok ismertetése, felhasználása a koszorúkötészetben, különösen a kegyeleti és a karácsonyi díszekben

3.7. Növényházi levéldísznövények

A változatos formájú, színes vagy tarka levelű dísznövények ismertetése, felhasználása a belső és külső terekben

Virágtartókon, bútorokon, ablakpárkányon, télikertben történő elhelyezésük

A szoliter méretű növények, pálmák, az ámpolnanövények, a broméliák díszítő szerepe a különböző terekben

3.8. Növényházi virágos dísznövények

A cserepes virágzó dísznövények ismertetése, felhasználása ajándékozási célra, lakásdíszként

Virágzás után többnyire elvesztik díszítő értéküket, ezért alkalmi díszeknek tekinthetők

3.9. A képzés javasolt helyszíne

Tanterem, szaktanterem, laboratórium, demonstrációs terem

3.10. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák

3.10.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			X	-
1.2.	elbeszélés	X			-
1.3.	kiselőadás			X	-
1.4.	megbeszélés		X		-
1.5.	vita		X		-
1.6.	szemléltetés			X	-
1.7.	projekt		X		-
1.8.	kooperatív tanulás		X		-
1.9.	szimuláció			X	-
1.10.	kísérlet		X		-
1.11.	házi feladat	X			-

3.10.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		Egyéni	hontás	Iszrat	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				

1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			-
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		-
2.2.	Leírás készítése	x			-
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	-
2.4.	Tesztfeladat megoldása			x	-
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		-
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		-
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		-
3.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		-

3.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		-
3.4.	Csoportos verseny/játék		x		-

3.11. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

NÖVÉNYISMERET ÉS –KEZELÉS GYAKORLAT TANTÁRGY

1. A tantárgy tanításának célja

A koszorúköttő munkája során élő és tartósított növényekkel, növényi részekkel dolgozik, ezért ismernie kell a növényeket és legfontosabb tulajdonságaikat. A biztos növényfelismerés alapvető elvárás egy koszorúköttővel szemben. A növényismeret elsajátítására a szakmai gyakorlatok a legalkalmasabbak.

2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A dísnövényeket a koszorúköttészlet használja fel, így szoros kapcsolat van a két szakmai tantárgy között. A virágkezelések közös témakör, mindkét tantárgyban fontos témakör, csak más hangsúllyal és részletezésben.

3. Témakörök

3.1. Dísnövény termesztési alapismeretek

Dísnövények szaporítási, nevelési, ápolási munkái

A koszorúköttőtől elvárt szaktanácsok adásához szükséges alapvető termesztési munkafolyamatok elvégzése

3.2. Cserepes és vágott növények kezelése

A virágüzletbe érkező cserepes növények, vágott virágok és zöldek frissen tartásának, eladhatóságuk megőrzésének módjai

Átvétel, öntözés, növényvédelem, tisztítás, tárolás stb. módjai, anyagai, eszközei

3.3. Egy- és kétnyári dísnövények

A növényismeret gyakorlása

Az egy- és kétnyári palánták forgalmazásának jellemző időszakai, felhasználási céljai

3.4. Évelő dísnövények

A növényismeret gyakorlása

Az évelő vágott virágok választéka évszakonként

3.5. Lombhullató dísfák és dízcserjék

A növényismeret gyakorlása

A tavasszal virágzó cserjék virágzó hajtásainak felhasználása a tavaszi (Húsvéti) készítményekben, nyáron a szabadföldi rózsák felhasználása csokrok készítéséhez

Ősszel a színes, húsos termések felhasználása a mindszei koszorúkban, virágdíszekben

A száraz termések felhasználása szárazkötészetű díszek anyagaiként

3.6. Örökzöld dísfák és dízcserjék

A növényismeret gyakorlása

Az örökzöld dísfákról, dízcserjékről származó növényanyag felhasználása a koszorúkötészetben, tartós díszek készítésére

3.7. Növényházi levéldísznövények

A növényismeret gyakorlása

A cserepes levéldísznövények szerepe a lakások, középületi helyiségek belső terének kialakításában

A trópusi területekről származó levéldísznövények szaporításának és nevelésének helyszíne a növényház

3.7.1. Növényházi virágos dísznövények

A növényismeret gyakorlása

A cserepes virágzók alkalmi díszek, többségük napjainkban szinte egész évben kapható

A jellegzetes tavaszi virágok (pl. tulipán, jácint, nárcisz) és az őszi-téli ünnepekhez kötődő virágok (krizantém, mikulásvirág, ciklámen)

3.8. A képzés javasolt helyszíne

Szaktanterem, demonstrációs terem, gyakorlóterem, virágüzlet, tankert, külső helyszín, természeti környezet

3.9. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák

3.9.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos oktatási módszerek

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			x	-
1.2.	elbeszélés	x			-
1.3.	kiselőadás			x	-
1.4.	megbeszélés		x		-
1.5.	vita		x		-
1.6.	szemléltetés			x	-
1.7.	projekt		x		-
1.8.	kooperatív tanulás		x		-
1.9.	szimuláció	x			-
1.10.	kísérlet		x		-
1.11.	házi feladat	x			-

3.9.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)				Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		Egyéni	hantás	korot		
1.	Információ feldolgozó tevékenységek					
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-	
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett		x		-	

	feldolgozása				
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			X	-
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása			X	-
1.5.	Információk önálló rendszerezése	X			-
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		X		-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		X		-
2.2.	Leírás készítése		X		-
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	X			-
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		X		-
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		X		-
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		X		-
3.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		X		-
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Növénykezelési szakmai munkatevékenység		X		-
4.2.	Műveletek gyakorlása	X			-
4.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		X		-
4.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	X			-

4.5.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			-
4.6.	Munkanapló vezetése	x			-

3.10. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

KOSZORÚKÖTÉS ZET
MEGNEVEZÉSŰ
SZAKMAI KÖVETELMÉNYMODUL
TANTÁRGYAI, TÉMAKÖREI

Koszorúkötészet megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és a témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Koszorúkötészet	Koszorúkötészet										Koszorúkötészet gyakorlat									
	Akoszorúkötészetfogalma, Virágkezelések	Anyagok, eszközök	A koszorúkötészet törvényei	Koszorúkötészeti stílusok	Tűzött virág- és termésdíszek	Csokrok	Koszorúk	Díszítő csomagolások	Száraz és selyem díszek	Virág- és termésdíszek	Virágkezelések elvégzése	Anyagok, eszközök ismerete,	Színek és formák gyakorlati	Koszorúkötészeti stílusok	Tűzött virág- és termésdíszek	Csokrok készítése	Koszorúk készítése	Díszítő csomagolások készítése	Száraz és selyem díszek	Virág- és termésdíszek
FELADATOK																				
Különböző stílusú csokrokat készít	X	X	X	X	X		X			X		X	X	X	X		X		X	
Különböző stílusú tűzött virág- és termésdíszeket készít	X	X	X	X	X	X				X		X	X	X	X	X			X	
Különböző stílusú koszorúkat készít	X	X	X	X	X			X		X		X	X	X	X		X		X	
Alkalmi virágdíszeket készít	X	X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X		X	X	
Virágdíszítési feladatokat végez		X	X	X	X						X	X	X	X					X	
Koszorúkötészeti termék csomagolási feladatait végzi			X	X	X				X			X	X	X				X		

KOSZORÚKÖTÉSZET TANTÁRGY

1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanulásával a tanulók sajátítsák el a koszorúkötszeti munkák elkészítéséhez szükséges ismereteket, fejlődjön szín- és formaérzékük.

A tantárgy célja a tanulók ízlésének formálása, esztétikai nevelése, kézügyességének fejlesztése mellett alkotó fantáziájának kibontakoztatása.

Értsenek a tanulók a megtermelt növényanyag koszorúkötszeti felhasználásához, csokrok, virágtálak, koszorúk készítéséhez, termek, asztalok és ajándéktárgyak díszítéséhez, a virágok értékesítéséhez.

2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy szorosan kapcsolódik a növények ismeretéhez, mert belőlük készíti a virágdíszeket. A formai és színtörvények megtanulását segíti a rajz alapismereteinek elsajátítása, valamint a fizikai szintan ismerete. A koszorúkötszet története témakör az egyetemes világtörténelemhez és a művészettörténethez kapcsolódik. A virágkezelésekhez szükség van a növények élettanának megismerésére.

3. Témakörök

3.1. A koszorúkötszet fogalma, története

A koszorúkötszet fogalma, feladata.

Kézműves és művészi szinten művelhető.

Érintett hazai és nemzetközi szervezetek, érdekvédelmi képviseletek, kamarák és szakmai egyesületek.

Nagykereskedések, virágpiaconok.

Szakmai sajtó, szakkönyvek, szakkiadók

Koszorúkötszet hazánkban és a nagyvilágban (kiállítások, versenyek, weboldalak)

3.2. Virágkezelések

Vágott virágok kezelése: átvétel, alsó levelek leszedése, szárok visszavágása, tartósítás, tárolás, speciális kezelések (drótozás, tüskék eltávolítása, fás szárok kezelése, fiolázás, szár bevágása, szárvégek lezárása, nyálka elfolytatása, szárvég eltávolítása, portokok kicsípése, gyökérrel szedés, lankadt virágok kezelése,

kinyílasztás)

Cserepes növények ápolása: elhelyezés, öntözés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, levéltisztítás, átültetés

3.3. Anyagok, eszközök

Az ipari alap- és segédanyagok segítik a virágdíszek technikai kivitelezését, a kellékek díszítő hatással is rendelkeznek

Koszorúk, alapok, kosarak és díszítőanyagok (szalagok, zsinórok, gyertyák, ünnepi díszítőanyagok)

Csomagolóanyagok (selyempapír, celofán, kristályfólia, dízscsomagoló papír), rögzítő anyagok (tűzőhab és kellékei, mohagolyó, kenzántú, koszorúalapok), kötöző anyagok (kötöző szalagok, takarószalagok, drótok)

Vegyai anyagok (festékek, lakkok, virágtartósítók), eszközök (kések, ollók, kéziszerszámok, ragasztópisztoly) gépek (koszorúköttő, szárpucoló, tobozdrótozó, stb.) jellemzői, felhasználási lehetőségeik a koszorúköttészetben

Természetes alapanyagok, növényi részek, termések felhasználása a koszorúköttészetben

A természetből begyűjthető növényi részek (moha - engedéllyel, zuzmó, hajtások, termések, tobozok) kiegészítik a dísznövények választékát

Jellemzésük, beszerzési lehetőségeik, tárolásuk, felhasználásuk

A belőlük készült koszorúlapok

Természetvédelem alatt álló növények felhasználási korlátai

3.4. A koszorúköttészet törvényei

Formai, szín- és biológiai törvények

A törvényszerűségek alapos megismerése teszi lehetővé, hogy az elkészült termékek esztétikusak legyenek, megfeleljenek a közízlés kívánalmainak

Alapformák, karakterformák, mozgásformák, vonalak, felületek

Arányosság (aranymetszés), szimmetria, aszimmetria, súlypont, ritmus, kontraszt, harmónia

Alapszínek, színárnyalatok, tónusok, hideg-meleg színek, színharmóniák, színekontrasztok

Színek jellemzése: optikai megjelenés, pszichológiai hatás

Formai és szám szimbólumok

Biológiai törvényszerűségek

3.5. Koszorúköteszeti stílusok

A különböző stílusok jellemzői, hagyományos és modern jellemzők.

A különböző stílusokban készített termékek jellegzetes sajátosságai

Új törekvések, irányzatok

3.6. Tűzött virág- és termékdíszek

A tűzött virág- és termékdíszek alkalmazási lehetőségei, készítésének törvényszerűségei

A tűzött virág- és termékdíszek csoportosítása, nézőpont (körkörös, egyoldalú), formai törvényszerűségek (szimmetrikus, aszimmetrikus), az elrendezés iránya (vízszintes, függőleges), stílus (dekoratív, vonalas-grafikus, vegetatív, paralel) szerint

3.7. Csokrok

A csokrok, mint virágdíszek

A különböző alkalmakra, különböző formákban és stílusokban készült csokrok jellegzetességei

Alkalmi csokrok (ajándék, kegyeleti).

Kegyeleti csokrok jellemzői, készítési technikái, jellegzetes növényanyagok és díszítő kellékei

3.8. Koszorúk

A koszorúk készítésének célja (kegyeleti és díszítési cél)

A koszorú váza, a felhasznált növényanyag, a technika és az alkalom szerinti csoportosítás

A koszorúk csoportosítása koszorúalap (vázás és tömör alapú), technika (kötött, tűzött, ragasztott, vegyes), felhasználás (kegyeleti, díszítő), stílus (dekoratív, vonalas-grafikus, vegetatív, paralel) szerint

Kegyeleti (temetési, mindenszenteki, megemlékezési) koszorúk jellemzői, növényanyagai és díszítő kellékei

Díszkoszorúk, füzérek, gírlandok, fesztonok jellemzői, növényanyagai és díszítő kellékei

A koszorúkésztés törvényszerűségei: arányosság, egyéb formai törvények, színhatások

3.9. Díszítő csomagolások

Csokrok csomagolása

A csomagolás anyagai, díszcsomagolás készítésének törvényszerűségei

Cserepes növények csomagolása

A csomagolás anyagai, készítésének törvényszerűségei

Ajándékdíszítések jellemzői, felhasználható növény- és díszítőanyagai, készítésének szempontjai

3.10. Száraz és selyem díszek

A száraz növények, növényi részek felhasználása tartós díszek (kosarak, koszorúk, fali díszek, faliképek, térdíszek) készítésére

Selyem virágdíszek készítése

3.11. Virág- és termékdíszek összerendezése

Az asztaldíszek, a színpaddíszek, a kiállítások, bálók virágdíszekének készítési szempontjai

Esküvő, temetés, az év ünnepeinek virágdíszek (húsvét, karácsony, Valentin-nap, halottak napja, ballagások)

3.12. A képzés javasolt helyszíne

Tanterem, szaktanterem, laboratórium, demonstrációs terem

3.13. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák

3.13.1.
elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek

A tantárgy

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			x	-
1.2.	elbeszélés	x			-
1.3.	kiselőadás			x	-
1.4.	megbeszélés		x		-
1.5.	vita		x		-
1.6.	szemléltetés			x	-
1.7.	projekt		x		-
1.8.	kooperatív tanulás		x		-
1.9.	szimuláció			x	-
1.10.	kísérlet		x		-
1.11.	házi feladat	x			-

3.13.2.

A tantárgy

elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sor-szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		Egyéni	csoport	osztály	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		-

1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	-
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			-
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		-
2.2.	Leírás készítése	x			-
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre			x	-
2.4.	Tesztfeladat megoldása			x	-
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		-
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		-
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		-
3.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		-
3.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		-
3.4.	Csoportos verseny/játék		x		-

KOSZORÚKÖTÉSZET GYAKORLAT TANTÁRGY

1. A tantárgy tanításának célja

A szakmai gyakorlat oktatásának célja a koszorúköteszeti, virágkereskedelmi feladatok elvégzésére alkalmas szakemberek képzése, akik alkalmasak a mindennapi munka során előforduló feladatok szakszerű elvégzésére.

2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fő kapcsolódó tantárgy a növényismeret- és kezelés.

3. Témakörök

3.1. Virágkezelések elvégzése

Vágott virágok kezelésének gyakorlása: átvétel, alsó levelek leszedése, szárok visszavágása, tartósítás, tárolás, speciális kezelések (drótozás, tüskék eltávolítása, fás szárok kezelése, fiolázás, szár bevágása, szárvégek lezárása, nyálka elfolytatása, szárvég eltávolítása, portokok kicsipése, gyökérrel szedés, lankadt virágok kezelése, kinyílasztás)

Cserepes növények ápolásának gyakorlása: elhelyezés, öntözés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, levéltisztítás, átültetés

3.2. Anyagok, eszközök ismerete, használata

Virágtartók (vázák, virágtálak, kosarak) és díszítőanyagok (szalagok, zsinórok, gyertyák, ünnepi díszítőanyagok)

Csomagolóanyagok (selyempapír, celofán, kristályfólia, díszcsomagoló papír), rögzítő anyagok (tűzőhab és kellékei, mohagolyó, kenzántú, koszorúalapok), kötöző anyagok (kötöző szalagok, takarószalagok, drótok)

Vegyai anyagok (festékek, lakkok, virágtartósítók), eszközök (kések, ollók, kéziszerszámok, ragasztópisztoly) gépek (kárpitos tűzőgép, koszorúköti gép, szártisztító gép, tobozdrótozó gép, stb.) ismerete, használatuk gyakorlása

Az anyagok és eszközök tanulmányozása virág és kellék nagykereskedésekben, nagybani virágpiacokon

3.3. Színek és formák gyakorlati alkalmazása

A színek és formák helyes alkalmazásához ízlésformálás, gyakorlati tapasztalat

szükséges

A formai és színharmónia megvalósítása a virágdíszekben

Színhangulatok, színellentétek, stb. készítése színes felületek segítségével

3.4. Koszorúkötészeti stílusok alkalmazása

A különböző stílusú koszorúk készítése

3.5. Tűzött virág- és termékdíszek készítése

Az asztaldísznek, térdekorációnak, alkalmi díszeknek használható, virágtartóban, rögzítő anyag segítségével készült vázadíszek, virágtálak és kosarak készítése

Legelőször a legegyszerűbb, dekoratív stílusú tűzött virág- és termékdíszek készítése, majd az alkalmakra szóló (esküvő, kegyelet, ünnepek stb.) dekoratív (struktúra, biedermeier), bonyolultabb összeállítású tűzött virág- és termékdíszek készítése

3.6. Csokrok készítése

A csokrok készítésének különböző technikái, a csokrok formái, felhasználási lehetőségei

Legelőször a körkörös és az egyoldalú dekoratív ajándécsokrok, majd az esküvői és kegyeleti csokrok, végül a különböző stílus szerinti, és egyedi összeállítású csokrok készítése

3.7. Koszorúk készítése

A növényanyag és a díszítő kellékek elhelyezése a koszorúalpra kötött, tűzött vagy ragasztásos technikával

Legelőször az egyszerűbb megemlékezési, mindenszenteki koszorúk, füzérek, girlandok, fesztonok, majd a drótvázás kötött, vegyes technikájú, illetve a nagyobb tűzött temetési koszorúk, végül az elegáns, különleges kivitelű kegyeleti és díszkoszorúk készítése

3.8. Díszítő csomagolások készítése

Ajándék-díszítések, díszcsomagolások készítésének változatos technikái, stílusai, módjai

A precíz kidolgozás, az ötletgazdagság fontossága.

3.9. Száraz és selyem díszek készítése

A száraz és a selyem virágdíszek (fali dísz, falikép, csokor, tál, kosár, koszorú, térdísz) készítése

Törékenyséjüknek és száraz körülmények között történő tárolásuk követelményének figyelembe vétele

3.10. Virág- és termésdíszek összerendezése

Asztaldíszek, színpaddíszek, kiállítások, bálok virágdíszének elkészítése, elhelyezése a helyszínen

Esküvő, temetés, egyéb ünnepi (húsvéti, karácsonyi, Valentin-napi, halottak napi, ballagási) virágdíszek elkészítése

3.11. A képzés helyszíne

Szaktanterem, demonstrációs terem, gyakorlóterem, virágüzlet, tankert, külső helyszín, természeti környezet

3.12. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák

3.12.1.

A tantárgy

elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.1	magyarázat			x	-
1.2.	elbeszélés	x			-
1.3.	kiselőadás			x	-
1.4.	megbeszélés		x		-
1.5.	vita		x		-
1.6.	szemléltetés			x	-
1.7.	projekt		x		-
1.8.	kooperatív tanulás		x		-

1.9.	szimuláció	x			-
1.10.	kísérlet		x		-
1.11.	házi feladat	x			-

3.12.2.

A

tantárgy

elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák

Sor- szám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		Egyéni	hantás	korot	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			-
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		-
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel			x	-
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása			x	-
1.5.	Információk önálló rendszerezése	x			-
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		-
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		-
2.2.	Leírás készítése		x		-
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			-

2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		-
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		-
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		-
3.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		-
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Növénykezelési szakmai munkatevékenység		x		-
4.2.	Műveletek gyakorlása	x			-
4.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		-
4.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			-
4.5.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			-
4.6.	Munkanapló vezetése	x			-

3.13. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT

a 9. évfolyamot követően 70 óra

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

	Tantárgyak/Témakörök
Növényismeret és-kezelés	Növényismeret és –kezelés gyakorlat
	Dísznövény termesztési alapismeretek
	Egy- és kétnyári dísznövények
	Évelő dísznövények
	Lombhullató díszfák és díszcserjék
	Örökzöld díszfák és díszcserjék
	Növényházi levéldísznövények
	Növényházi virágos dísznövények
Koszorúkötészet	Koszorúkötészet gyakorlat
	Virágkezelések elvégzése
	Anyagok, eszközök ismerete, használata
	Színek és formák gyakorlati alkalmazása
	Koszorúkötészeti stílusok alkalmazása
	Tűzött virág- és termékdíszek készítése
	Csokrok készítése
	Koszorúk készítése
	Díszítő csomagolások készítése
Száraz és selyem díszek készítése	

Növényismeret és –kezelés

Növényismeret és –kezelés gyakorlat

Témakörök

Dísznövény termesztési alapismeretek

Díznövények szaporítási, nevelési, ápolási munkái

A koszorúkötőtől elvárt szaktanácsok adásához szükséges alapvető termesztési munkafolyamatok elvégzése

Egy- és kétnyári díznövények

A növényismeret gyakorlása

Évelő díznövények

A növényismeret gyakorlása

Lombhullató díszfák és díszcserjék

A növényismeret gyakorlása

Örökzöld díszfák és díszcserjék

A növényismeret gyakorlása

Növényházi levéldíznövények

A növényismeret gyakorlása

Növényházi virágos díznövények

A növényismeret gyakorlása

Koszorúkötészet

Koszorúkötészet gyakorlat

Témakörök

Virágkezelések elvégzése

Vágott virágok kezelése: átvétel, alsó levelek leszedése, szárok visszavágása, tartósítás, tárolás, speciális kezelések (drótozás, tüskék eltávolítása, fás szárok

kezelése, fiolázás, szár bevéágása, szárvégek lezárása, nyálka elfolytatása, szárvég eltávolítása, portokok kicsípése, gyökérrel szedés, lankadt virágok kezelése, kinyílasztás)

Cserepes növények kezelése: elhelyezés, öntözés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, levéltisztítás, átültetés

Anyagok, eszközök ismerete, használata

Virágtartók (vázák, virágtálak, kosarak) és díszítőanyagok (szalagok, zsinórok, gyertyák, ünnepi díszítőanyagok)

Csomagolóanyagok (selyempapír, celofán, kristályfólia, díszcsomagoló papír), rögzítő anyagok (tűzőhab és kellékei, mohagolyó, kenzántű, koszorúalapok), kötöző anyagok (kötöző szalagok, takarószalagok, drótok)

Vegyai anyagok (festékek, lakkok, virágtartósítók), eszközök (kések, ollók, kéziszerszámok, ragasztópisztoly) gépek ismerete, használatuk gyakorlása

Az anyagok és eszközök tanulmányozása virág és kellék nagykereskedésekben

Színek és formák gyakorlati alkalmazása

A színek és formák helyes alkalmazásához ízlésformálás, gyakorlati tapasztalat szükséges

A formai és színharmónia megvalósítása a virágdíszekben

Színhangulatok, színellentétek, stb. készítése színes felületek segítségével

Koszorúkötészeti stílusok alkalmazása

A különböző stílusú díszek készítése

Dekoratív (biedermeier, struktúra), vonalas-grafikus, vegetatív, paralel stílusok, új törekvések, irányzatok gyakorlati alkalmazása

Tűzött virág- és termékdíszek készítése

Az asztaldísznek, térdekorációnak, alkalmi díszeknek használható, virágtartóban, rögzítő anyag segítségével készült vázadíszek, virágtálak és kosarak készítése

Egyszerűbb, dekoratív stílusú tűzött virág- és termékdíszek készítése

Csokrok készítése

A csokrok készítésének különböző technikái, a csokrok formái, felhasználási lehetőségei

Körkörös és egyoldalú dekoratív ajándécsokrok, esküvői és kegyeleti csokrok készítése

Koszorúk készítése

A növényanyag és a díszítő kellékek elhelyezése a koszorúalpra kötött, tűzött vagy ragasztásos technikával

Egyszerűbb megemlékezési, mindenszenteki koszorúk, füzérek, girlandok, fesztónok készítése

SPECIÁLIS KERETTANTERV
a
SÜTŐIPARI ÉS GYORSPÉKSÉGI MUNKÁS
képzés
szakiskolában történő oktatásához
enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára

Az adott képzésekhez készült képzési és kimeneti követelmények és programkövetelmények által meghatározott követelményeket a speciális kerettantervekben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni és számonkérni.

I. A képzés jogi háttere

A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

II. A képzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkü iskolai végzettség

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

III. A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimeneti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs.

*Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:
nincs*

IV. A fogyatékosági típushoz kapcsolódó általános információk, javaslatok

Az enyhe értelmi fogyatékos illetve a tanulásban akadályozott tanulók

1.Bevezető

Ez a kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos, illetve tágabb értelemben a tanulásban akadályozott tanulók neveléséhez, oktatásához készült. Fontos kihangsúlyozni, hogy **az enyhe értelmi fogyatékos és a tanulásban akadályozottság nem ugyanaz**, az enyhe értelmi fogyatékos a tanulásban akadályozottság csoport része. A hatályos köznevelési jogszabályok a tanulásban akadályozott fogalmat nem ismerik, ez egy szakmai fogalom, amelybe több sajátos nevelési igény terület is beletartozhat az enyhe értelmi fogyatékoson túl, tehát ezek nem szinonímák.

Ki kell emelnünk, hogy bár ezen – szakmai – kerettanterv mind az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók, mind pedig a nem enyhe értelmi fogyatékos de más okból sajátos nevelési igényű, egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében is alkalmazható, **de** az ezen szakmai kerettantervvel együtt alkalmazandó közismereti kerettantervek vonatkozásában már **különbőség van** attól függően, hogy a tanuló ép értelmű-e vagy enyhe értelmi fogyatékos.

Ép értelmű, de más okból sajátos nevelési igényű, egyben a tanulásban akadályozott szakmai fogalom alá sorolható tanulók esetében az enyhe értelmi fogyatékos tanulóokra adaptált közismereti kerettantervek nem alkalmazhatóak, és természetesen különbség van az adott közismereti tantárgy oktatására feljogosított pedagógus szakképzettségi követelményeiben (ép értelmű tanulók esetében a tantárgyat gyógypedagógus már nem, csak a tantárgynak megfelelő szakos tanár oktathatja) és a képzési struktúrában is (annyiban, hogy a nem értelmi fogyatékos tanulók esetében nincs előkészítő 9/E évfolyam).

„A tanulásban akadályozottak csoportjába tartoznak azok a gyermekek, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképességei, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.” (Mesterházi, 1998, 54.)

Az idegrendszeri károsodás mellett és helyett ebben a definícióban megjelenik a szociális környezet igen erős hatása, amely a későbbi tanulási sikerességet meghatározóan befolyásolhatja.

A tanulási akadályozottság az esetek nagy részében az iskolába lépés évében realizálódik. Ám egyes gyermekeknél már óvodás korban is felmerülhet a gyanú az esetleges sikertelen iskolai előmenetelre.

A tanulási akadályozottság a tanulás minden területére kiterjed, hosszan tartó, végigkíséri a gyermeket egész iskolai pályafutása alatt. A tanulási képesség fejlődésében olyan átfogó zavar következik be, amely jelentősen akadályozza a gyermek tanulását.

Az érintett tanulóknál előfordulhatnak problémák a következő területeken:

- észlelés (egyensúly észlelés, nehézségi erő észlelés, taktilis-kinesztetikus észlelés, auditív észlelés, vizuális észlelés, amnesztikus funkciók)
- kivitelezés-végrehajtás (izomtónuszavar, nagymozgások, finommozgások, mimika)

- szociális-emocionális terület:
 - a késztetések területén (apátia, passzivitás, túlérzékenység, hiperaktivitás),
 - az általános pszichés állapotban (levertség, féktelenség, szorongás),
 - a motiváció alakulásában (motiválatlanság, megközelíthetlenség),
 - a munkavégzésben (gyors kifáradás, vontatott tempó, impulzivitás),
 - az önirányításban (rövidzárlati cselekvések, labilitás, rigiditás),
 - az önértékelésben (kisebbségi érzés, hiányos énkép, túlzott elbizakodottság, egocentrizmus)
 - és a szociális beilleszkedésben (elszigeteltség, kapcsolatteremtési nehézségek, túlzott alkalmazkodás, belátás hiánya, agresszivitás).
(Englbrecht - Weigert, 1996, 33-38.)

A tanulási akadályozottak körét tehát az enyhén értelmi fogyatékosnak minősítettek, illetve az iskolában tanulási problémákkal küzdő gyermekek alkotják.

„A tanulási akadályozottság változó, változtatható állapot. A folyamatosan ható, kiváltó okok feltárásával, ezek kedvező irányú befolyásolásával, a tanulási akadályozottság részben megelőzhető, részben súlyosságának mértékében csökkenthető.” (Mesterházi Zsuzsa)

Gyógypedagógiai eszközökkel ezen az állapoton sokat lehet változtatni, és meg lehet előzni a tanulási akadályozottság további romlását. Ha azonban nem kapnak elég segítséget, akkor kudarc kudarcra halmozódik, egyre jobban elfordulnak az iskolától, tanulási kedvük (motivációjuk) és önértékelésük rohamosan csökken, és ezzel életesélyeik is romlanak. Megfelelő segítséggel azonban ez elkerülhető és hozzá lehet őket segíteni az örömmel és figyelemmel végzett eredményes tanuláshoz. A segítség a fiatal egyéni fejlesztését és a tanulási környezet számára megfelelővé alakítását egyaránt jelenti.

A tanulási akadályozottság – ahogy már szó volt róla – elsősorban iskolai tanulási helyzetekben jelentkezik, összefüggésben az alapképességek eltérő, lelassult fejlődésével, melynek következményei sok esetben a középiskolás fiatal tanulási teljesítményében is megjelennek, ezért az oktatás során még ekkor is nagy figyelmet kell fordítani rájuk. A problémák az érzékelés-észlelés (percepció), a kivitelezés-végrehajtás, a szocio-emocionális területeken, valamint a kommunikáció terén egyaránt jelentkezhetnek.

A társas kapcsolatokban, a szociális interakciókban jelentkező nehézségek a tanulásban akadályozott emberek esetében igen gyakoriak, még akkor is, ha az iskolát befejezve sikerül munkát találniuk, családot alapítaniuk. A szociális készségek fejlesztésének a hívei szerint a „mentális zavarok egy részét a szociális kompetencia hiánya okozza”. Ha ez így van, akkor jelentős eredményeket lehet elérni, ha figyelmünket a szociális készségek fejlesztésére fordítjuk, s energiát fektetünk bele mind a tanórákon, mind pedig azokon kívül.

2. A szegregált és integrált szervezeti formák

Szegregált intézményekben tanulnak tanulásban akadályozott diákok. Amely gyógypedagógiai intézményekben megfelelő végzettségű szakemberek, gyógypedagógusok dolgoznak, valamint speciális tantervet alkalmaznak, mindezt kis létszámú osztályokban.

Integráció esetében a tanulásban akadályozott fiatalok és a nem tanulásban akadályozott fiatalok együtt vesznek részt a tanítási folyamatban, a szabadidős tevékenységekben. A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai nevelésének esetében az integráció feladata, hogy a számukra szükséges pedagógiai többletszolgáltatásokat az ép fejlődésű kortárs csoporton belül kapják meg. Tanulási akadályozottság esetén több területet érintő, tartós, súlyos problémáról van szó, mely megfelelő szakmai segítség nélkül a többségi iskolákban nagyon megnehezíti az érintett gyermek és pedagógus életét is. A probléma gyökere nem a gyermekben van, hanem a többségi iskola és a sajátos igényű tanuló találkozásában.

Hazánkban is egyre nagyobb teret hódít meg az integrált/inkluzív oktatás, nevelés, melynek elengedhetetlen feltétele a gyógypedagógiai segítségnyújtás és a megfelelően strukturált környezet.

Inklúzió mint optimalizált, kibővített integráció is jelen van a mai oktatási rendszerünkben. Az inklúzió a többségi iskola folyamatos, rendszerszerű átalakulását jelenti. Ebbe a folyamatba az összes tanulót bevonják. A gyermek áll a középpontban. Nem zavaró elemként, hanem új kiindulópontként és egyúttal célként. Individuális gondoskodás jár valamennyi tanulónak, legyen bármiben akadályozott vagy nem. Ebben az értelmezésben az inkluzív pedagógia több mint gyógypedagógia, és több mint az eddigi integrációs pedagógia. Az integrált, inkluzív oktatásban kiemelt szerepet kap a differenciált oktatás.

2.1. Az integráció/inklúzió feltételei

„A tanulásban akadályozott gyermekek többségi iskolai integrációjának az a célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többletszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg, kiegészítve a pedagógiai ráhatások körét a szocializáció abból fakadó elemeivel, hogy a gyermekek heterogén csoportokban tanulnak.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

2.1.1. Objektív tényezők

Az objektív tényezők közé tartoznak a tanulásban akadályozott gyermek iskolai boldogulását segítő tárgyi feltételek.

- Az iskolának rendelkeznie kell megfelelő intézményi dokumentumokkal (alapító okirat, pedagógiai program, nevelési program, helyi tanterv) Ki kell dolgoznia egy egységes, minden tanulóra kiterjedő, azonos tananyagot közvetítő **tantervet**, eltérés mindössze a tanulóktól elvárt, az egyéni képességekhez illeszkedő követelmények szintjén jelentkezhethet.
- A **kisebb osztálylétszámú osztály** kialakításakor figyelembe kell venni a fiatal tanulási akadályozottságát, így az osztályban 2 főnek számít, mert tanítása több figyelmet, megsegítést és speciális bánásmódot igényel.
- Ajánlott a tanterem berendezésénél figyelembe venni a strukturált tanítási környezet kialakítását (mobilizálható padok, tanulói boxok, pihenősarok, IKT-s eszközök, kézikönyvtár), többféle kisebb tér létrehozása az osztálytermen belül, például kiscsoportos munkához, illetve célszerű az egyéni tanuláshoz különálló asztalokat elhelyezni.
- A befogadó intézményeknek lehetővé kell tenniük a megfelelő fejlesztést biztosító többlétszolgáltatások elérését.

2.1.2. Szubjektív tényezők

- A **befogadó nevelőtestület, pedagógus** szemlélete, módszerei, segítőkészsége, kreativitása, elkötelezettsége valamint a sérülésről szóló ismeretei.
- A **szülők** támogatása, hozzáállása és aktivitása.
- A **gyógypedagógus** érzékenysége a probléma, illetve a gyermek iránt, felkészültsége, szakmai tudása, személyisége. A szakemberek közti kapcsolatrendszerben a leglényegesebb a pedagógus és a gyógypedagógus jó kapcsolata.
- A **társak és a környezet** elfogadása. A sikeres integráció, beilleszkedés és elfogadás a személyiség szempontjából nézve kétirányú. Múlik azon is, hogy a környezet, az osztálytársak mennyire elfogadóak, mennyire hajlandóak a viselkedésükön változtatni ahhoz, hogy a sérült gyermeket olyannak fogadják el amilyen, és igyekezzenek egyenrangúként kezelni. De múlik a sérült gyermek személyiségén is. Minél fiatalabb korban kerül sor az integrációra, annál nagyobb eséllyel lesz sikeres.
- Teamben dolgozó szakemberek együttműködése, partneri kapcsolatai.

2.2. Az integráció formái lehetnek:

- Lokális integráció: az integráció legegyszerűbb és viszonylag könnyen

megvalósítható változata, amikor a sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók között semmilyen kapcsolat nem áll fenn, mindössze az iskola épülete közös. A tanulásban akadályozott tanulók külön osztályokban, csoportokban tanulnak.

- Szociális integráció: ebben a formában már tudatosan szervezett az együttnevelés, a tanulásban akadályozott fiatalok a foglalkozásokon, a tanórákon kívüli időben találkoznak a többségi iskolába járó kortársaikkal.
- Funkcionális integráció: az integrációnak ezen formája is két szinten valósulhat meg. A sajátos nevelési igényű és a nem sajátos nevelési igényű tanulók csoportja egy épületben tanul, külön osztályban, azonban a két párhuzamos osztály órarendjét tudatosan úgy szervezik, hogy bizonyos óráik egybeessenek (pl. készségórák, bizonyos tanórák). Így a két csoport találkozási tervezett és rendszeres, az együtt eltöltött időnek van célja. A teljes integráció az integráció legmagasabb szintje, amikor együtt fejlesztik a gyermekeket, a tanulásban akadályozott gyermek a tanítási idő minden percét ép kortársaival tölti el.

Az integrációnak számos előnye lehet a tanulásban akadályozott fiatalok esetében. Megfigyelhető, hogy fejlesztő környezetet jelent számukra ez a kortárs közösség, amely jelentheti azt, hogy tanulnak a többiektől, ingergazdag környezetben vannak, több ismerethez hozzájuthatnak, de akár azt is, hogy gyorsabb fejlődés tapasztalható náluk. A tanulók személyiségfejlődésében is pozitív változásokat hozhat, például: nő az önbizalmuk. Hosszabb távon sikeresebb lehet a társadalmi beilleszkedése azoknak a tanulóknak, akik integrált környezetben vettek részt az oktatás-nevelés folyamatában. Emellett barátságok alakulhatnak ki, valamint megtanulhatják a segítségkérést, illetve annak elfogadását is a fiatalok.

3. A tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

9. az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,
10. az új ismeretek fokozatos, kisebb lépésekben történő közlése,
11. az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,
12. az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
13. a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
14. az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása,
15. lényeges elemek, ok - okozati összefüggések kiemelése, megláttatása, rész egész viszonyának bemutatása,
16. a tananyag feldolgozása során a vizsgakövetelményekben megfogalmazottakat hangsúlyosan kell kezelni.

4. Módszertani javaslatok

4.1. Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka és a kooperatív tanulás hatékonyan fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit. A kooperatív tanulás

minden tanulónak hasznára válik: az a tanuló, aki magyaráz a másoknak, jobban és hosszabb időre megjegyzi az információt, az pedig, akinek magyaráznak, az ismeretszintjének megfelelőbb információkat kap, hiszen társa felfogási képessége alig magasabb, mint az övé. Együttműködésen alapuló problémamegoldás csökkentheti a zavaró magatartás mennyiségét és intenzitását a tanórák alatt. Fontos, hogy az osztály szabályait (házirendet) az egész osztály közreműködésével alakítsák ki, és hogy mindig jól látható helyen legyen elhelyezve az osztályteremben.

4.2. Projekt módszer: közösen végzett tevékenységek köre. A központban egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a tanárok és tanulók együtt dolgoznak fel több szempont szerint elemezve, komplex módon. A módszer legfontosabb értéke a munkafolyamat. Mindenki saját képességei, lehetőségei, tapasztalatai alapján végzi el a feladatot. A munkafolyamat eredménye a produktum.

4.3. Komplex Instrukciós Program (KIP)

17. Az osztályon belüli rangsorbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
18. A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulónak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
19. Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása.
20. A fentiekén kívül a módszer másik fontos célja a tanárok szakmai hozzáértésének fejlesztése a csoportmunka-szervezés során. A pedagógusoknak meg kell tanulniuk, hogy az új módszerben mi a szerepük az osztálymunka alatt, ezért a módszer bevezetése, elsajátítása során szükség van munkájuk folyamatos, szakértői ellenőrzésére, a kollégák közötti együttműködésre.

"Azok a tanulók, akik a közösségből társadalmi okok miatt kirekesztődnek, vagy azok, akiknek tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kérik őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek. Az utóbbiak véleményét általában figyelmen kívül hagyják (ez a megnyilvánulás a státuszprobléma jelensége). A Komplex instrukciós programban a tanár célja az, hogy minden diáknak megadja a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítja, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre." (Cohen, E. G.: Designing Groupwork. Teacher College Press, New York, 1994.)

A módszer elvei

9. Differenciált, nem rutinszerű feladatok alkalmazása, ez minden esetben nyitott végű, több megoldást kínáló, sokféle, eltérő képességek mozgósítására alkalmas feladatokat jelent.
10. A felelősség megosztásának elve magába foglalja az egyén felelősségét a saját és a csoport teljesítményéért, illetve a csoport felelősségét az egyén teljesítményéért.
11. A tanulók munkájának ellenőrzése a normákon és a szerepeken keresztül történik. A közös munkában az alábbi együttműködési normák betartása valósul meg:
 - „Jogod van a csoporton belüli segítségkérésre bárkitől.”
 - „Kötelességed segíteni bárkinek, aki segítségért fordul hozzád.”
 - „Segíts másoknak, de ne végezd el helyette a munkát.”
 - „Mindig fejezd be a feladatod.”
 - „Munkád végeztével rakj rendet magad után.”
 - „Teljesítsd a csoportban kijelölt szereped.”

A fenti normák kifüggesztve láthatók az osztály falán, és minden alkalommal emlékeztetik a tanulókat a csoportmunka lényegére, alapelveire. A normák együttes alkalmazása lehetővé teszi a tanulók számára egymás viselkedésének ellenőrzését. A munkában minden tanulónak meghatározott szerep jut, ezek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek, rotálódnak. Ez a szerepváltás segíti elő a képességek sokoldalú fejlesztését, a státuszprobléma kezelését. A szerep mindig a feladat típusától és a csoport létszámától függ. Az ideális csoportlétszám 3 – 5 fő. A foglalkozások során az alábbi tanulói szerepek alkalmazása a leggyakoribb: kistanár, beszámoló, jegyzetelő, anyagfelelős, rendfelelős. A szerepek száma függ a csoportlétszámtól. Esetenként egy tanulónak lehet több szerepe is, illetve a fentiekén kívül más szerepek is előfordulhatnak (pl. időfelelős, konfliktuskezelő stb.). A szerepek rotációja alapkövetelmény. A szerepeken keresztül mindenkinek meg kell tanulnia a munka irányítását, a beszámolást, a helyes, zökkenő- és balesetmentes munkavégzést, végeztetést.

12. A csoporton belül kialakult hierarchia, rangsor kezelése az eltérő, sokféle képesség mozgósítására alkalmas feladatokon keresztül megváltoztatható. A pedagógus feladata annak tudatosítása, hogy nincs olyan tanuló, aki minden képességben kiváló, de mindenki számára van olyan feladat, melyet maradéktalanul meg tud oldani, valamint egyedül senki nem olyan tájékozott, mint a csoport együttesen. Az együttműködési normák és a tanulói szerepek kialakításának már az iskolába kerülés pillanatától kezdve fontos célja annak biztosítása, hogy a diákok mind jobban megértsék a velük szemben támasztott elvárásokat, és a felső tagozatot elérve képesek legyenek direkt tanári irányítás nélkül is dolgozni.
13. A tanár szerepe szintén változik. A hagyományos csoportmunkánál a tanár hajlamos a direkt beavatkozásra, irányításra. Ennél a módszernél a beavatkozás szükségtelen. Az

együttműködési normán keresztül a tanár az irányítást átruházza a tanulókra. A rendszer megfelelő működése esetén a tanár feladatainak egy részét maguk a diákok végzik el. A tanulók csak végső esetben fordulnak segítségért a tanárhoz, hisz lehetőségük nyílik a feladat megbeszélésére egymás között. A csoportban a tanulónak a korábitól eltérő szerepek jutnak: kérdez, előad, beszerzi az anyagot, elsimítja a konfliktusokat stb. A szerepek az egymást követő csoportmunkák során cserélődnek. Ez elősegíti a csoporttagok közötti együttműködést, a szerepek elsajátítását, a mások iránti tisztelet kialakulását.

14. A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozattal. Reagálása attól függ, hogy a csoport milyen úton hajtja végre a feladatot, és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítetve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása tudatos, logikus munkaszervezést kíván.
15. A Komplex instrukciós programban a csoporttevékenység az osztálytermi munka magja, de alkalmazása nem kizárólagos. A csoporttevékenység beépül a tananyagba. A tanárok a módszert akkor alkalmazzák, amikor a cél a konceptuális tanulás, a magasabb rendű gondolkodás és a tartalom mély megértése. Továbbra is módszereink közé tartozik az ismeretek tényszerű közlése, a frontális osztálytanítás. A Komplex instrukciós program alkalmazására lehetőség van többek között egy anyagrész összefoglalásánál, egy új tananyagrész előkészítésénél, de új ismeret szerzésére és feldolgozására is alkalmas lehet. Ezt a módszert a tanítási órák körülbelül egyötödében alkalmazzuk.
16. A csoportmunka elemei a csoport-feladatlapok, a háttér információt nyújtó adatlapok, az egyéni feladatlapok, illetve a munkához szükséges eszközök, anyagok. Bár az órai munka legfontosabb része a csoportfeladat, a munka minden esetben egyéni feladatmegoldással zárul.

5. Oktatásszervezési eljárások, pedagógiai többletszolgáltatások

5.1. A heterogén csoportalkotás hozzájárulhat a tanulásban akadályozott tanulók és többségi társaik közötti szakadék csökkentéséhez, valamint elősegítheti a diákok és a tanárok pozitív hozzáállását a sajátos nevelési igényű tanulókhöz. A tudásszint szerinti csoportosítás a tanulásban akadályozott tanulók marginalizációjához vezethet.

5.2. A differenciálás létjogosultságát az indokolja, hogy a résztvevők alapvetően különböznek egymástól. Nem tarthatók azok a feltételezések, amelyek egy tényezőt tesznek felelőssé a gyerekek tanulási folyamatban való részvételének színvonaláért pl.: életkor, intelligencia, nyelvi fejlettség, szülők iskolai végzettsége stb. Helyette inkább több sajátosság együttes hatását kell feltételeznünk. Azt hogy melyek ezek, pontosan nem tudjuk. Mégis a

következő sajátosságait érdemes a tanulóknak megismerni a differenciálás érdekében: továbbhaladáshoz szükséges előzetes, megalapozó tudás; aktivizálhatóság; önálló, egyéni munkavégzés terén való fejlettség; együttműködési képesség színvonala; társas helyzet jellemzői. Mindezeket figyelembe kell vennünk annak eldöntésekor, hogy közös tanulási vagy differenciált tanulási feltételeket biztosítunk tanulóink számára. A differenciálás módozatai a következők lehetnek:

- Differenciálás a segítségadásban: ha azonos tananyagot dolgozunk fel a tanulásban akadályozott fiatalok több segítséget igényelhetnek pl.: a feladat megisméltése a nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladat kis lépésekre bontása, példa bemutatása, analógiák kihasználása, mintaadás stb.
- Differenciálás a feladatok szintjén: adhatunk kevesebb feladatot a lassúbb munkatempójú fiatalok részére, vagy éppen többet a gyorsabbaknak.
- Differenciálás a tevékenységek szintjén: használhatnak-e a gyerekek valamilyen eszközt vagy nem. Kötött vagy választható-e a tevékenység. A választási lehetőség biztosítása fokozhatja a gyerekek motivációját, felelősségérzetüket.
- Differenciálás a szociális keretek szintjén: a gyerekek tanulhatnak egyedül, párban, kiscsoportban (azonos vagy megosztott feladatokon) vagy akár rugalmas tanuló csoportokban.
- Differenciálás a tanulási stílus szerint: egyesek inkább vizuális típusúak, mások auditív vagy motoros beállítottságúak, de előfordulhat ezeknek a kombinációja is. Érdemes tájékozódni, hogy adott csoportban melyik dominál és annak megfelelően alakítani az ismeretközvetítést.
- Differenciálás a célok szintjén: mindezek függvényében irreális lehet azonos célok kitűzése.
- Differenciálás az értékelésben: ha a fentieknek megfelelően szervezzük az oktatást, akkor a szokásos iskolai értékelési módok (osztályzás, egyszavas minősítés) nehézkessé, szinte lehetetlenné válnak. A legalkalmasabb forma a leíró, szöveges értékelés lehet, amelynek feltételei is vannak. Az értékelés a konkrét teljesítményre vagy viselkedésre vonatkozik, sohasem címkéz. Tartalmában komplex, mind pozitív, mind negatív elemek megjelennek. A fejlődés előző fokához kell, hogy kapcsolódjék, és a perspektíva következő fokát jelöli meg. Emellett a továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg, a címzettek számára differenciáltan.

5.3. Az otthonos tanulókörnyezet rendszere: a tanulók a tanítás ideje alatt egy kisszámú teremből álló tanulási környezetben maradnak, és mintegy csoportfeladatként csak néhány pedagógus biztosítja számukra az oktatást, majdnem minden tantárgy esetében. Különösen a tanulásban akadályozott tanulók számára fontos ez, hiszen erősíti bennük az érzést, hogy tartoznak valahová. Ez elősegíti az állandó környezet kialakítását, valamint a nem tudásszint szerint szervezett oktatás megvalósítását.

5.4 Fejlesztőhelyiség kialakítása: „Érdemes kialakítani egy fejlesztő helyiséget az iskolában, ahol a szükséges egyéni fejlesztéseket lehet folytatni. Ez a szoba nem pusztán egy kicsi fejlesztő szoba, hanem a folyamatosan gyarapodó fejlesztő eszközök, szakirodalom gyűjtőhelye is legyen. Érdemes a könyvtárhoz hasonlóan egy kölcsönző rendszert működtetni, így lehetővé válik a szakmai anyagok terítése a kollégák között.” (Dr. Papp Gabriella és Faragóné Bircsák Márta Módszertani intézményi útmutató a tanulásban akadályozott gyermekeket befogadó iskolák számára 2005.)

5.5. Az IKT eszközök használata jelentős szerepet kap a rehabilitációs, rehabilitációs és a tanórai célok megvalósításában és feladataiban. Az olyan oktatóprogramok, amelyek valamilyen információszerzési lehetőséget adnak – a multimédia segítségével –, nagyon alkalmasak arra, hogy a tanulásban akadályozott tanulók számára megkönnyítsék az adott tananyag megértését, elsajátítását. A látványos, változatos és érdekes oktatóprogramok segítenek a tervezésben, a rigid gondolkodás oldásában, az olvasás megszerettetésében. A multimédiás elemek (hang, kép, animáció) képesek arra, hogy a fiatalok figyelmét hosszabb távon fenntartsák, az új ismeretanyagot megértsék, és az IKT eszközök segítségével az elsajátított tananyagról játékos formában győződjenek meg.

A részszakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Élelmiszeripar 1.2

A részszakma megnevezése: Sütőipari és gyorspékségi munkás

A részszakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részszakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részszakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

A részszakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A sütőipari és gyorspékségi munkás a pékségekben tésztát feldolgoz, keleszt, süt és készterméket kezel és csomagol. A különböző termékcsoportok tésztáit az üzemi előírásoknak megfelelő tömegekre osztja, és a termékekre jellemző alakítási műveleteket végez. Kezeli a tészta felületét, a tésztát keleszti, és az üzemi utasításoknak megfelelő feltételek beállításával megsüti. A készterméket felelősséggel kezel, ha szükséges csomagolja és a vevő számára jelöléssel látja el. Munkája során betartja a vonatkozó technológiai és minőségbiztosítási előírásokat. Munkáját sütőipari gépek, berendezések és eszközök segítik, melyeket szakszerűen kezel. Felelős a technológiai, higiénia, munkavédelmi és egyéb vonatkozó jogszabályi követelmények betartásáért.

A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Sütőipari és gyorspékségi munkás	7114	Pék, édesiparitermék gyártó
	7114	Fagyasztott pékáru sütő (látvány sütőde) Nyerstésztafeladó Perecsütő Pizzagyártó Sütőipari táblázó Sütőipari vető

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Eszközjegyzék a részszakmákra

- Nyersanyagtárolás eszközei
- Mérlegek
- Hűtők és fagyasztók

- Sziták
- Vízhűtők, vízkeverők
- Tésztakészítő gépek
- Rozsdamentes és fa munkafelületű munkaasztalok
- Osztógép
- Süteménytészta osztó-gömbölyítő
- Kiflisodró gép
- Tésztafeldolgozás eszközei
- Nyújtógép
- Kelesztők
- Kelesztőeszközök
- Kemencék, sütők
- Késztermékkezelés eszközei
- Csomagolás eszközei
- Hulladékkezelés eszközei
- Takarítás eszközei, berendezései
- Sütőipari célszerszámok
- Munkavédelmi eszközök

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Tésztát dolgoz fel a termék tömegének, alakjának és jellegének megfelelően.	Ismeri a tésztafeldolgozás műveleteit, céljait. Ismeri a feladási tömegek kiszámolásának szabályait, az osztások fajtáit és a különböző termékek alakításának műveleteit. Ismeri a tésztapihentetés célját.	Elkötelezett a Jó gyártási gyakorlatban megfogalmazott előírások betartására, és az üzem technológiai utasításai szerint dolgozik.	Vezetői instrukció segítségével határozza meg a feladási tömegeket.
2	Tésztalazítást végez a termékek jellegének megfelelően.	Ismeri a tésztalazítási módokat. Ismeri a kelesztés célját, feltételeit és folyamatait. Ismeri a kémiai és fizikai lazításokat.		Vezetői instrukció segítségével határozza meg a kelesztési feltételeket és önállóan állítja be

3	A termékeknek megfelelő díszítést és felületkezelést végez a tészta felületén.	Ismeri termékek felületi díszítő műveleteit, azok sorrendjét.		azokat.
4	Különböző sütési eljárásokkal megsüti a termékeket.	Ismeri a sütés célját és feltételeit, valamint az azokat befolyásoló tényezőket. Ismeri a sütési eljárásokat,		Vezetői instrukció segítségével meghatározza a szükséges sütési értékeket.

		valamint a sülés folyamatait.		
5	A megsült termékeket hűti, tárolja, ha szükséges, díszíti.	Ismeri a hűlés szakaszait, a cserepesedés folyamatait, ismeri a tárolás szabályait.		Önállóan eldönti a megsültség állapotát.
6	A késztermékhez kiválasztja a csomagolóanyagokat, elvégzi a csomagolás műveleteit és az aktuális jogszabályoknak megfelelően jelöli a termékeket.	Ismeri a csomagolás célját, műveleteit és szabályait, valamint a csomagolóanyagokat. Ismeri a sütőipari termékek jelölésére vonatkozó szabályokat és a jelölések tartalmát.	Elkötelezett az élelmiszerbiztonság és a vevői bizalom iránt.	Felelősséget vállal a fogyasztók tájékoztatásával kapcsolatos előírásokkal kapcsolatban.
7	Zsemlemorzsa-hoz félkészterméket szárít és darál.	Ismeri a zsemlemorzsa előírásait és gyártástechnológiáját.		Vezetői instrukció segítségével szervezi meg a munkáját.
8	Betartja a vonatkozó üzemi munkavédelmi és higiéniai szabályokat.	Ismeri az üzemi munkavédelmi és higiéniai szabályait.	Fontosnak tartja, hogy munkáját az üzemi munkavédelmi és higiéniai előírásai szerint végezze.	Felelősséget vállal munkavégzésének szakszerűségéért.

9	Munkája során alkalmazott sütőipari gépeket, berendezéseket a technológiának megfelelően szabályozza, működteti.	Ismeri a gépek feladatait, kezelésüket és a működtetésükkel kapcsolatos munkavédelmi és higiéniai előírásokat.	Törekszik a gépek szabályos kezelésére és biztonságos, energiahatékony üzemeltetésére.	Munkája során betartja a gépek kezelési utasításait és figyelemmel kíséri a működésüket.
10	A munkája során a sütőipari eszközöket szakszerűen használja.	Ismeri az eszközök feladatait és helyes használatát.	A sütőipari eszközöket körültekintően, a céljuknak megfelelően használja, és elkötelezett azok épségének megóvása irányában.	Betartja az eszközök használatára vonatkozó szabályokat.
11	A hulladékkezelési előírásoknak megfelelően kezeli a képződő hulladékokat.	Ismeri a hulladékkezelés szabályait, a környezetvédelmi előírásokat, a szelektív hulladékkezelés fontosságát.	Magára nézve kötelezőnek tekinti a környezet megóvását és a hulladékokkal kapcsolatos higiéniai problémák megelőzését.	Önállóan szelektálja és deponálja a hulladékokat.

PÁLYAORIENTÁCIÓ

A tantárgy fontos szerepet játszik a tanulók reális önismeretének és önbizalmának kialakításában, a tanulók aktív részvételével a munkavállalói kompetenciák és a munkavégzéssel kapcsolatos motiváció fejlesztésében.

A tantárgy kiemelt célja a sikeres pályaválasztáshoz és életpálya-építéshez szükséges személyes aktivitások megtervezése, a motivációban szerepet játszó egyéni képességek és készségek felismerése, tudatosítása, a tanulásból a munka világába való átmenet előkészítése.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy célja, hogy a tanulóban felkeltse az érdeklődésének, fizikai és értelmi képességének megfelelő, lakóhelyén reálisan elérhető munkakör és munkavégzés iránti érdeklődést, segítse a választott munkaterülethez szükséges kompetenciák megismerését, igényelje ezek fejlesztését.

A pályaaorientáció során a tanuló megismeri a betölthető foglalkozásokat, a tanulható

szakmákat és összeegyezteti azokat személyiségével, ambícióival.

A pályorientáció támogatja a tanulót abban, hogy megismerje a betölthető foglalkozásokat, tanulható szakmákat, és megpróbálja azokat összeegyeztetni saját személyiségével, ambícióival, lehetőségeivel. Megismeri és elsajátítja a munkavállalással és munkavégzéssel kapcsolatos ügyintézők, adminisztrációs teendők alapjait, felismeri ezek fontosságát.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *állampolgárságra és demokráciára nevelés* területén a munkahelyi demokrácia és munkavállalói lehetőségek bemutatásával, az *önismeret és társas kultúra* területén az egyéni képességekhez mért pályaválasztás és szakmatanulási lehetőségeinek felismertetésében.

A pályorientáció feladata a munka világának bemutatása a lehető legszélesebb körben és az egyéni lehetőségek, a választott szakmai képzés megismertetése, megszerettetése. Fontos a munka fontosságának és a megtermelt értékeknek a felismerése, a munkavégzés megbecsülésére nevelés. *Gazdasági és pénzügyi nevelés* területén lényeges a munkavállalás és a munkavégzés szerepének felismerése a megélhetés megalapozásában, a munkahelyi feladatok ellátása és a munkahely megtartásának fontosságára nevelés. A tanulók megismerik a munka világának hazai és európai sajátosságait, jellemzőit, értékeit, a munkaerőpiac lehetőségeit, a különböző kultúrák munkavállalást, egyéni életutat befolyásoló hatását.

Témakör	1. Munkavállalói ismeretek	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Munkahely-kereséssel, munkavállalással, munkavégzéssel összefüggő ismeretek rendszerezése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkaerőpiacon való érvényesüléséhez szükséges viselkedési formák, technikák, adminisztratív teendők. – Munkával kapcsolatos jogok és kötelességek, a munkaerő-piaci szervezetek nyújtotta lehetőségek, támogatási formák, juttatások, szolgáltatások. – A munka világának hazai és európai sajátosságai, jellemzői, értékei, a munkaerőpiac lehetőségei. – Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés. – Életpálya tudatos tervezése, az álláskeresési technikák megismertetése, gyakoroltatása, elsajátítása. <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Munkahely-keresési ismeretek, munkafelvétel, – Munkavállalással kapcsolatos ügyintézési ismeretek, – Munkaegészségügyi ismeretek, – A munkahelyek szerkezete, felépítése, – Munkahelyi viselkedés, munkahelyi kapcsolatok, – A munkavégzés szervezése. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Látogatás munkaügyi központba, ismerkedés az ügyintézéssel. Munkafelvételi adatlapok kitöltése, hivatalos adatok, iratok, erkölcsi bizonyítvány (TAJ-szám, adószám, bankszámlaszám, képzettség adatai). Önéletrajz készítése, állásinterjú gyakorlása. Munkaegészségügyi vizsgálaton történő részvétel. Munkaruha, védőruha, védőeszközök fontosságának megbeszélése. Munkavállalói jogok és kötelességek megbeszélése. Munkahelyi adminisztráció (jelenléti ív, fizetési jegyzék, munkahelyi igazolás, szabadságkérés, betegállomány igazolása). Munkahelyi kapcsolatok, problémakezelés gyakorlása (munkavezető, munkatársak, beosztottak szerepe). Iskolai időbeosztás és munkahelyi időbeosztás különbözőségének megbeszélése (szabadság, munkaidő, szünet, ebéidő, táppénz, túlóra, helyettesítés). Munkahelyváltással, munkakörváltással kapcsolatos ismeretek megbeszélése (felmondás, munkanélküliség, munkanélküli segély, álláskeresési lehetőségek, közmunka).</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazkodás, szociabilitás, – önállóság, – motiváció, – szabálykövetés. 		
Fogalmak	Munkahely, munkaidő, szabadság, betegállomány, táppénz, segély, munkabér, bérjegyzék, felmondás és más, a munkavállalással kapcsolatos fogalmak, kifejezések.	

Témakörök	2. Pályaorientáció	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A választható szakmák, munkatevékenységek megismerése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<i>Fejlesztési tevékenységek</i>		
<ul style="list-style-type: none"> – Reális önismeret és személyes jellemzők megismerése. – Személyes pályaalkalmasság feltárása. – Társas képességek megismerése. – Egyéni képesség és érdeklődés összehangolása. – Szakmák rendszerének, sajátosságainak megismerése. – Munkakedv felkeltése a reálisan választható szakmák és a képzési kínálat függvényében. 		
<i>Fejlesztési ismeretek</i>		
<ul style="list-style-type: none"> – Az egyes szakterületeken dolgozók tevékenységének, a pályák, munkakörök sajátosságainak, a különböző szakmacsoportok tevékenységformáinak megismerése. – Különböző életpálya-lehetőségek bemutatása, pályatükrök megismerése, az egyéni alkalmasság és a munkatevékenység közötti megfelelés bemutatása. – Szakmai szerep kiválasztása, megfogalmazása, egyéni életpálya reális megtervezése. – Munkahelyi körülmények, munkafeltételek, saját alkalmasság mérlegelésének szempontjai. – Munkahelyi egészségvédelem szempontjai. 		
<i>Tanulói tevékenység</i>		
<p>Jól ismert szakmák jellemzőinek gyűjtése, szülők munkájának és a környék munkalehetőségeinek bemutatása.</p>		
<p>Információk gyűjtése a szakmákról, a munka világáról, hazai és európai sajátosságokról. Egyéni pályaalkalmasságról, fizikai erőnlétről, terhelhetőségről, ügyességről tapasztalatok gyűjtése.</p>		
<p>Munkaerő-piaci lehetőségek, munkavállalást és egyéni életutat befolyásoló hatások gyűjtése, megbeszélése.</p>		
<p>Az egészséges munkahelyi környezet kritériumainak gyűjtése.</p>		
<p>Az egész életen át tartó tanulás és a folyamatos pályakorrekcióra való felkészülés érdekében az életpálya tudatos tervezésének, az álláskereső technikák elsajátításának megismerése, gyakorlása.</p>		
<p>Elvégzett munka eredményeinek megtekintése, a munka értékének és szépségének felismerése (elkészült eszközök, megművelt kertek stb.).</p>		
<i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i>		
<ul style="list-style-type: none"> – esztétikai érzék, – önismeret, – motiváció, – precizitás, – önállóság. 		

Fogalmak	Szakmák és munkakörök megnevezései, a fizikai és mentális alkalmasság kifejezései.
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén	A tanuló képes kiválasztani a szakmák és munkakörök rendszeréből a képességeinek és érdeklődésének megfelelő tevékenységet, motiválttá válik a szakma ismereteinek elsajátítása és a felnőttkori munkavégzés iránt.
---	---

SZAKMAI ALAPOZÓ ISMERETEK

A tantárgy célja az egyéni életpálya-elképzelések, az egészségügyi, fizikai és pszichikai tényezők alapján – a pályaválasztási döntés segítése. Megismerteti a választott szakmák munkakörülményeit, a munkahelyek szerkezetét, az álláslehetőségeket, a különböző szakmacsoportokat, foglalkozásokat, tevékenységformákat. A feltételek függvényében egy vagy több szakterületen gyakorlatorientált, általános szakmai ismereteket nyújt.

A szakiskolában a szakmai alapozó oktatás keretében a tanulók az általános szakmai elméleti ismeretek elsajátítása mellett a gyakorlatban is megismerkednek a kiválasztott szakmacsoport jellemző technológiáival, a felhasznált anyagokkal, megismerik a szakmacsoportba tartozó szakképesítéseket és felkészülnek az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés vagy rész-szakképesítés kiválasztására.

Kötelező előkészítő évfolyam

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az *erkölcsi nevelés* területén a munkahelyeken, műhelyekben elvárt viselkedés megismertetésével, az *önismeret és társas kapcsolati kultúra* területén a munkatársi kapcsolatokban szokásos együttműködési képességek kialakításával, a munkavezetővel és a kollégákkal történő kapcsolattartás gyakorlásával.

A *testi és lelki egészségre nevelés* területén a munkaképesség és állóképesség fejlesztése és megtartása érdekében a saját személyre vonatkozó ismeretek nyújtásával segíti a tanulókat. Megismerteti az egyes foglalkozások egészségügyi, fizikai és pszichikai kockázatait, ezek elkerülésének lehetőségeit és a sérülések, károsodások megelőzésének fontosságát.

A *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén segíti felismerni a munkavégzéssel összefüggő veszélyek elkerülését segítő technikákat, megalapozza a műhelyekben szükséges, szerszámokkal, tevékenységekkel kapcsolatos óvatosságot, odafigyelést a saját és a munkatársak épségét veszélyeztető tényezők és folyamatok elkerülésére.

Témakör	1. Általános munkahelyi tűz- és balesetvédelem	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A munkahelyek és műhelyek használata rendjének és szabályainak megismerése, az önmaga és társai érdekében szükséges védő-, óvó előírások megismerése, fontosságuk felismertetése.	
Fejlesztési ismeretek és tevékenységek		
<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tűz- és balesetvédelmi előírások, műhelyhasználat rendjének megismerése. – Alapvető óvatosság kialakulása. – Műhelyben elvárt viselkedés szabályozása. – Tűz és baleset esetén szükséges teendők, mentések, értesítendők körének megismerése. <p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Veszélyes gépek, eszközök, tevékenységek. – Veszélyes alapanyagok, energiaforrások. – Munkaruha, védőruha, munkacipő, védő és óvó eszközök. – Elsősegélynyújtási alapismeretek, elsősegélyláda helye a műhelyben, tartalma. – Egészségvédelem a műhelyben, munkahelyen. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <p>Beszélgetés a tűz veszélyeiről, a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeiről.</p> <p>Baleseti sérülés ellátásának szimulálása, elsősegélyláda tartalmának összeválogatása, alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>Tűzvédelmi gyakorlat.</p> <p>Segélyhívások, segítségkérés helye, szimulálása, mentők, tűzoltók, rendőrség, segélyvonal.</p> <p>Különböző típusú munkavégzéshez alkalmas és nem alkalmas munkaruha, védőruha válogatása.</p> <p>Munkatevékenységekhez védő és óvó felszerelések kiválasztása.</p> <p>Védőfelszerelés helyes használatának bemutatása, kipróbálása.</p> <p>Munkaeszközök helyes megfogásának, átadásának gyakorlása.</p> <p><i>Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – megfigyelőképesség, – óvatosság, – kooperációs készség. 		
Fogalmak	Baleset, veszély, elsősegély, mentőláda, műhelyben használt eszközök, anyagok neve.	

Témakör	2. Közlekedési ismeretek	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A műhelyek és munkahelyek tömegközlekedéssel történő megközelítése lehetőségeinek megismerése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek

Fejlesztési tevékenységek

- A munkahely és lakóhely közötti önálló közlekedés biztonságosan és célszerűen.
- Tömegközlekedési eszközök biztonságos és célszerű igénybevétele.
- Menetrend alapján menetidő, átszállások ismerete.
- Közlekedéshez szükséges menetidő és útvonal tartása.

Fejlesztési ismeretek

- Menetrend.
- Átszállási lehetőségek.
- Tömegközlekedési eszközök útvonala.
- Lakóhely közlekedése.
- Lakcím és munkahely, műhely címének pontos ismerete.
- Bérletek, jegyek időbeli és térbeli hatályosságának ismerete.

Tanulói tevékenység

Útvonalak tervezése, baleset esetén kerülőutak tervezése.

Közlekedési igazolványok, bérletek és jegyek szükség szerinti beszerzése.

Menetidő kipróbálása, pontos érkezés a munkahelyre.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- figyelem,
- önállóság,
- együttműködési készség,
- pontosság,
- óvatosság.

Fogalmak

Közlekedési eszközök neve, menetrend, menetidő, átszállás, jegyek, bérletek elnevezése, útvonal.

Témakör	3. Műhelygyakorlatok	
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Munkahelyen, műhelyben végezhető segítő feladatok, részmunkák végzése.	

Fejlesztési ismeretek és tevékenységek

Fejlesztési tevékenységek

- Munkahelyi műhelyben helyes viselkedési szabályok kialakítása.
- Egy szakmacsoport közös szakmai gyakorlati ismereteinek, készségeinek, képességeinek fejlesztése.
- A szükséges általános elméleti elemekkel való összekapcsolás.
- A műhelyben szokásos és elvárt higiénés szokások elsajátítása.
- A képzés céljától függően felkészítés az Országos Képzési Jegyzékben szereplő konkrét szakképesítés, rész-szakképesítés vagy munkába állást, életkezdést segítő ismeretek elsajátítására.

Fejlesztési ismeretek

- A műhely helyiségeinek, eszközeinek, rendjének, tisztántartásának megismerése, megnevezése.
- A munkahely és műhely elvárt higiénés rendjének megismerése.
- Jellemző technológiák, a felhasznált anyagok megismerése, megnevezése.
- Munkafolyamat menetének megismerése.
- A társadalmi, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges viselkedésformák elsajátítása.

Tanulói tevékenység

A műhely elvárt és szükséges higiénés rendjének betartása.

Az egyszerűbb kéziszerszámok, eszközök helyes fogási, használati módjának gyakorlása.

Szükséges munkaruha, védőruha, munkacipő helyes viselésének gyakorlása, gondoskodás a tisztántartásról.

A munkaműveletek kipróbálása, a helyes munkavégzési szokások kialakulásának megalapozása.

Szerszámok tisztántartásának, szerszámok, anyagok tárolási szokásainak betartása.

Munkavégzés közben a szükséges pihenőidő betartása.

Helyes testtartás és fogások gyakorlása.

Hangsúlyosan fejlesztendő képességek, területek

- praktikus készség,
- kooperációs készség,
- pontosság, precizitás,
- irányított figyelem, óvatosság,
- önállóság, önismeret.

Fogalmak

Műhelyben használt helyiségek, eszközök, anyagok nevei.

Összegzett tanulási eredmények az évfolyam végén

A tanuló az intézmény szakmai képzésének megfelelő területen jártas lesz a gyakorlati műhelyekben és munkahelyeken, elsajátítja a képzés során használatos alapvető segítő munkák és részfeladatok elemeit. Tájékozott lesz a munkavégzés során elvárt teljesítménnyel és saját képességeivel kapcsolatban.

V. Óraterv szakmajegyzék szerinti részzakma oktatásához

A részzakma képzésének heti és éves szakmai óraszámai:

Tantárgy	9.	9. évfolyam	10. évfolyam
	Előkészítő évfolyam		
	36 hét x 34 óra	36 hét x 34 óra	35 hét x 34 óra
Magyar nyelv és irodalom	5	1	1
Matematika	5	2	2
Digitális kultúra	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1
Idegen nyelv (angol)	2	1	1
Állampolgári ismeretek	1		
Természettudomány	3		
Vizuális kultúra	2		
Pályaorientáció	2		
Szakmai alapozó ismeretek	6		
Sütőipari technológia I.		3	1
Szakmai gépek I.		2	1
Szakmai számítások I.		2	1
Szakmai gyakorlat I.		13	15
Munka - és környezetvédelem		1	
Mikrobiológia és higiénia		1	
Minőségirányítás			1
Minőség-ellenőrzés gyakorlat			3
Gazdasági és fogyasztóvédelmi ismeretek		1	1
Nyári gyakorlat		70	
Összesen:		3708 óra	

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám 9-10 évfolyamonként

	Tantárgy	Heti óraszám					
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
11945-16 Sütőipari alapismeretek	Sütőipari technológia I.	3		70	1		
	Szakmai gépek I.	2			1		
	Szakmai számítások I.	2			1		
	Szakmai gyakorlat I.		13			15	
11919-16 Élelmiszerelőállítási alapismeretek	Munka - és környezetvédelem	1					
	Mikrobiológia és higiénia	1					
	Minőségirányítás					1	
	Minőség-ellenőrzés gyakorlat						3
	Gazdasági és fogyasztóvédelmi ismeretek	1				1	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		10	13		5	18	
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23		

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen	
		9. évfolyam			10. évfolyam			
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati		
11945-16 Sütőipari alapismeretek	Sütőipari technológia I.	108	0	70	35	0	143	
	Sütőipari anyagok/ nyersanyagok	54					54	
	Sütőipari technológia szakaszai	54					54	
	Kenyérfélék					9		9
	Péksütemények					12		12
	Finom pékáruk					12		12
	Egyéb termékek					2		2
								0
	Szakmai gépek I.	72	0			35	0	107
	Gépészeti alapok, sütőipari eszközök	12						12
	Raktározás eszközei, berendezése	18						18
	Tésztakészítés gépei/ sütőipari eszközök	16						16
	Tésztafeldolgozás gépei, eszközei	26						26

Kelesztő berendezések és eszközök, kemencék, sütők				23		23
Szállítás eszközei, járművei, egyéb berendezések, eszközök				12		12
Szakmai számítások I.	72	0		35	0	107
Mértékegységek átváltása	16			8		24
Alapszámítások	18			8		26
Sütőipari anyagnormák típusai	8			4		12
Nyersanyagszámítások	20			10		30
Kovász technológiai mutatóinak kiszámítása	10			5		15
Szakmai gyakorlat I.	0	468		0	525	993
Pékség működése		15				15
Nyersanyagok tárolása és előkészítése		100				100
Tésztakészítés		72			185	257
Tésztafeldolgozás, technológiai műveletek		144			130	274

	Kelesztők		44		75	119
	Sütés, kemencék és sütők		72		75	147
	Késztermékek kezelése, csomagolása, jelölése		21		60	81
11919-16 Élelmiszerelőállítási alapismeretek	Mikrobiológia és higiénia	36	0		0	36
	Mikrobiológia és higiénia	26				26
	Higiénia	10				10
	Munka és környezetvédelem	36	0		0	36
	Munkavédelem	26				26
	Környezetvédelem	10				10
	Minőségirányítás	0	0		35	35
	Minőségirányítás				35	35
	Minőség-ellenőrzés gyakorlat	0	0		0	105
	Laboratóriumi alapok				6	6
	Tömegmérés alapvizsgálatok				12	12
	Térfogatmérés alapvizsgálatok				12	12

A
11945-16 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ
SÜTŐIPARI ALAPISMERETEK
MEGNEVEZÉSŰ
SZAKMAI KÖVETELMÉNYMODUL
TANTÁRGYAI, TÉMAKÖREI

A 11945-16 azonosító számú Sütőipari alapismeretek. megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Sütőipari technológia I.	Szakmai gépek I.	Szakmai számítások I.	Szakmai gyakorlat I.
FELADATOK				
Anyagszükséglet számítást végez adott összetétel alapján	x		x	x
Nyersanyagot szakszerűen elhelyez a ratárban illetve nyersanyagot mozgat	x	x		x
Közreműködik a tésztakészítésben	x	x		x
Tésztafeldolgozást végez, oszt, alakít, pihentet	x	x		x
Irányítással elvégzi a kemence kiszolgálását	x	x		x
Használja a sütőipari eszközöket		x		x
Irányítással kezeli a sütőipari gépeket és berendezéseket		x		x
SZAKMAI ISMERETEK				
Nyersanyag szükséglet számításai	x		x	x
Nyersanyagok csoportosítása	x			x
Tésztakészítési eljárások	x	x		x
Kelesztés feltételei, eszközei	x	x		x
Sütés feltételei	x	x		x
Kéziszerszámok, eszközök használata		x		x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Elemi számolási készség	x		x	x
Komplex eszközhasználati képesség		x		x
Kisgépek használata		x		x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Pontosság	x	x	x	x
Állóképesség		x		x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Segítőkészség	x	x	x	x
Irányíthatóság	x	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Áttekintő képesség	x	x	x	x
Gyakorlatias feladatértelmezés	x		x	x

SÜTŐIPARI TECHNOLÓGIA I. TANTÁRGY

143 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A pék szakmához szükséges alapvető sütőipari ismeretek elméleti tudásanyagának elsajátítása, amely megalapozza az alapvető gyakorlati ismeretek tudatos alkalmazását és a technológia könnyebb áttekinthetőségét.

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.2. Témakörök

1.2.1. *Sütőipari anyagok/ nyersanyagok* 54 óra

Sütőipari anyagok

A nyersanyagok csoportosítása, a lisztek jelölése, elnevezése, tárolása, a lisztek jellemzése.

A segédanyagok csoportosítása, tárolása, felhasználásának mértéke, legfontosabb technológiai hatásai. A járulékos anyagok csoportosítása, tárolása, előkészítése és legfontosabb technológiai hatásai

1.2.2. *Sütőipari technológia szakaszai* 54 óra

A sütőipari technológia szakaszai

A nyersanyagok átvételének műveletei, a tárolás körülményei, szabályai. A nyersanyagok előkészítésének műveletei. A tésztakészítés célja, tésztakészítési eljárások, dagasztási módok. A kovászkészítés céljai, technológiai paraméterei, kovászfajták, érési folyamatok. Kovászérlelési eljárások. A tésztafeldolgozás célja, műveletei. A kelesztés céljai, kelesztési eljárások és a leggyakrabban alkalmazott technológiai paraméterek. A sütés célja és feltételei, sütési eljárások. A késztermékek kezelésének műveletei. A csomagolás célja, műveletei, a jelölési előírások

1.2.3. *Kenyérfélék* 9 óra

Kenyerek csoportosítása MÉ szerint.

Kenyérgyártás eljárásai. Kenyérgyártás műveletei.

Fehér kenyér és félbarna kenyér gyártása.

1.2.4. *Péksütemények* 12 óra

Péksüteményekhez tartozó termékcsoportok.

Péksütemények jellemzői.

Vizes tésztából készült péksütemények csoportjának termékei, vizes zsemle anyagnormája.

Tejes tésztából készült péksütemények csoportjának termékei, tejes kifli anyagnormája.

Dúsított tésztából készült péksütemények termékei.

1.2.5. *Finom pékáruk* 12 óra

Finom pékáruk csoportjába tartozó termékcsoportok. Finom pékáruk jellemzői. Tojással dúsított tésztából készült finom pékáruk termékei.

Omlós tésztából készült finom pékáruk termékei. Omlós tészta kialakítása.

Leveles tésztából készült finom pékáruk termékei. Leveles tészta szerkezet kialakítása.

1.2.6. Egyéb termékek**2 óra**

Sütőipar egyéb termékeihez tartozó termékcsoportok. (Tartós termékek, nyers - fagyasztott termékek, zsiradékban sült termékek, diétás termékek, különleges táplálkozási igényt kielégítő termékek,

1.3.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, szaktanterem

1.4.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**1.4.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	szemléltetés	x	x	x	
2.	gyakoroltatás	x	x		
3.	önálló feladatmegoldás	x			
4.	házi feladat	x	x	x	
5.	megbeszélés		x	x	
6.	előadás			x	

1.4.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x	x	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x	x		
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	

2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x	x	x	
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Ártermelő szakmai munkatevékenység	x	x		
5.2.	Műveletek gyakorlása	x	x		
5.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x		
6.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
6.1.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése	x	x		
7.	Vizsgálati tevékenységek körében				
7.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		
7.2.	Technológiai minták elemzése	x	x		
8.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
8.1..	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
8.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

1.5.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmelési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

SZAKMAI GÉPEK I. TANTÁRGY

107 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tananyagának elsajátításával a tanuló képet kap a sütőiparban használt gépek, berendezések, eszközök szakszerű használatáról, munkavédelmi szabályairól, takarításukról.

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.2. Témakörök

1.2.1. **Gépészeti alapok, sütőipari eszközök** **12 óra**

Sütőipari gépeknél felhasználható anyagok, erőátviteli gépelemek, hajtások (hajtási elv).

Sütőipari eszközök: sütőipari kéziszerszámok, kések, kaparók, nyújtófák, edények, habverők, mérő- és tárolóedények, sütőlapátok, sütőformák, szakajtók, ecsetek, kefék, kézisziták, mintázók, hőmérők, speciális eszközök, védőeszközök. Üzemi bútorzatok: munkaasztalok, kiszolgáló asztalok, polcok, tartóbakok stb. Használatuk célja, feladataik, biztonságos használatuk, higiénijuk, tárolásuk

1.2.2. **Raktározás eszközei, berendezései** **18 óra**

Raklapok, polcok, kézi szállító eszközök szakszerű használata, munkavédelmi szabályok, higiéniai előírások.

Zsákos lisztárolás előírásai, raklapok, kézikocsik használata, munkavédelmi szabályok, higiéniai előírások.

Szitálás elve.

Lisztcentrifugák kezelése, munkavédelmi szabályok, higiéniai előírások.

1.2.3. **Tésztakészítés gépei** **16 óra**

Dagasztógépek működési elve.

Spirálkarú dagasztógép és a keverő–habverő gép kezelése, munkavédelme, higiéniai előírásai

1.2.4. **Tésztafeldolgozás gépei, eszközei** **26 óra**

Osztógépek: dugattyús kenyértésztaosztó gépek, egyéb kenyértésztaosztó gépek, kézi osztógépek, kisüzemi süteménytészta-osztó gép, a folytonos működésű süteménytészta-osztó, -gömbölyítő gépek működésének elve, kenyértészta-gömbölyítők, kenyérhosszformázók, bagettformázók, szalagos kiflisodrók, nyújtógépek, a kombinált alakító gépek kezelése, munkavédelme, higiéniai előírásai. Egyéb speciális tésztafeldolgozó gépek jellemzői

Kelesztő berendezések és eszközök, kemencék, sütők **23 óra**

Kelesztés eszközei: szakajtók, kelesztőláda, sütőlemezek, formák.

Kelesztőkamrák kiszolgálása, higiénijája, munkavédelme.

Kemencék hőközlési módjai: közvetlen, közvetett.

Kemencék üzemeltetésének feladatai.

Kemencék munkavédelme, higiénijája

1.2.5. Szállítás eszközei, járművei, egyéb berendezések, eszközök**12 óra**

Rekeszek, ládák, konténerek használata, méretei.

Szállítóautók előírásai.

Hűtőgépek kezelése, higiénája.

Szeletelő csomagoló gépek kezelése, munkavédelme higiénája.

1.3.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, szaktanterem, szemléltetéshez: sütőüzem

1.4.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**1.4.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	Szemléltetés	x	x	x	
2.	gyakorlotatás	x	x		
3.	megbeszélés	x	x	x	
4.	önálló munka	x			
5.	csoportmunka		x	x	
6.	házi feladat	x			

1.4.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x	
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x	x	

2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x	x		
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x	x	
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	

1.5.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

SZAKMAI SZÁMÍTÁSOK I. TANTÁRGY

107 óra

1. A tantárgy tanításának célja

Tanulók alapvető számolási készségének fejlesztése. Sütőipari számítási szabályok megismerése, mértékegységek, nagyságrendek alkalmazása.

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.2. Témakörök

1.2.1. Mértékegységek átváltása

24 óra

Tömeg, térfogat és időegységek átváltása kisebb és nagyobb mértékegységre.
Nagyságrendek érzékelése.

1.2.2. Alapszámítások

26 óra

Aránypár számítások, % számítások, ezrelék számítások, összeadás, kivonás, keverékek számításai.
Oldatok számításai, sűrűség számítás.

1.2.3. Sütőipari anyagnormák típusai

12 óra

Kenyér anyagnormák %-os és nyersanyag tömeg megadásával.
Péksütemény anyagnormák és finom pékárú anyagnormák % és tömeg megadásával.
Töltelék normák.
Felületi szóróanyagok.

1.2.4. Nyersanyagszámítások

30 óra

Adott termékmennyiség alapján szükséges nyersanyagok számítása, kenyerek, péksütemények és finom pékárú megadott normáival.
Tészta tömegének kiszámolása.

1.2.5. Kovász technológiai mutatóinak kiszámítása

15 óra

Kovász technológiai mutatóinak definíciói.
Kovásznagyság számítása megadott összes liszt alapján.
Kovászsűrűség számítása megadott kovászliszt alapján. kovászbba adagolt élesztő számítása összes élesztő, illetve kovászliszt alapján.
Kovász tömegének kiszámolása a kovász nyersanyagainak alapján.

1.3. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

1.4. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.4.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x	x	x	
2.	megbeszélés	x	x	x	
3.	előadás	x	x	x	
4.	gyakorlotatás	x			
5.	önálló feladatmegoldás	x			

1.4.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x	x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x	x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.6.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

1.5.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és

az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégéséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

SZAKMAI GYAKORLAT I. TANTÁRGY

993 óra

1. A tantárgy tanításának célja

Sütőipari ismeretek alkalmazása abból a célból, hogy a tanuló képet kapjon a pékség működéséről és az alapl műveletek sorrendjéről, jelentőségéről. A tanuló alapokat kapjon a magasabb évfolyam követelményeinek elsajátításához.

1.1.Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.2.Témakörök

1.2.1. Pékség működése 15 óra

Pékség helyiségeinek rendeltetése, az adott pékségben gyártott termékek.
Gépek elhelyezése, adott pékség technológia sorrendje.
Pékségben elvárt magatartás, munkafegyelem.

1.2.2. Nyersanyagok tárolása és előkészítése 100 óra

Nyersanyagok tárolásának bemutatása.
Szakosított tárolás elvei. Anyagok szabályos elhelyezése.
Anyagok szabályos mozgatása.
Hűtés ellenőrzése.
Mérési feladatok elvégzése tömegre, térfogatra különböző anyagoknál, különböző nagyságrendekben (kg, dkg, g, liter, dl.).
Nyersanyagok helyes munkahelyi tárolása.

1.2.3. Tésztakészítés 257 óra

Tészta nyersanyagainak összemérése.
Dagasztás folyamata.
Csészecsere.
Dagasztógép kezelése üzemben lévő gépeken.
Dagasztási idő beállítása.
Megfelelően bedagasztott tészta jellemzői.
Kézi dagasztás.

1.2.4. Tésztafeldolgozás, technológiai műveletek 274 óra

Tésztafeldolgozás műveletei: kézi tésztaosztás, tészta mérés, gömbölyítés, hosszformázás.
Kiflisodrás.
Briósfélék fonása.
Kalácsfonás több szálból.
Osztógépek és kiflisodrók kezelése.

1.2.5. Kelesztés 119 óra

A kelesztés eszközei: szakajtók, kelesztőláda, sütőlemezek, formák. Kelesztőkamrák kiszolgálása, higiénijája, munkavédelme. Kelesztők vezérlése. Kelesztőberendezések működése. A fagyasztó-hűtő kelesztők működése, vezérlése, kiszolgálása. A vetés eszközei, félautomata és automata vetőberendezések

1.2.6. Sütés- kemencék és sütők**147 óra**

Sütés szerepe a pékségben.

Tészták előkészítése a vetésre.

Vetési műveletek.

Kemencék által mutatott értékek értelmezése.

Magsült termékek kisütése, felületkezelés.

Kemencék kiszolgálásának munkavédelme.

Kemencék és sütők

Kemencék csoportosítása. Fűtési módok. A több sütőteres kiskemencék és a forgókocsis kemencék működési elve, kezelése, munkavédelme és higiénája. A kemencék biztonsági berendezései. Sütők jellemzői, légkeverés jellemzése. A sütők kezelése, munkavédelme, és higiénája

1.2.7. Késztermékek kezelése, csomagolása, jelölése**81 óra**

Termékek hűtésének és tárolásának körülményei.

Késztermékek csomagolása. Csomagoló anyagok fajtái, zárása.

Termékek jelölésének szabályos elhelyezése.

Késztermékek szabályos elhelyezése szállítóeszközben.

1.3.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

tanműhely, tanüzem, üzem

1.4.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**1.4.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	gyakoroltatás	x	x		
2.	önálló munka	x			
3.	bemutató	x	x		

1.4.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			

2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
4.5.	Csoportos versenyjáték		x		
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Áruterelő szakmai munkatevékenység	x	x		
5.2.	Műveletek gyakorlása	x	x		
5.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x		
6.	Üzemeltetési tevékenységek körében				
6.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján	x			
6.2.	Feladattal vezetett szerkezetelemzés	x	x		
6.3.	Üzemelési hibák szimulálása és megfigyelése	x			
6.4.	Adatgyűjtés géprendszer üzemeléséről	x			
7.	Vizsgálati tevékenységek körében				
7.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		
7.2.	Technológiai minták elemzése	x			
8.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
8.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
8.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

1.5.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

A
11919-16 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ
ÉLELMISZERELŐÁLLÍTÁSI ALAPISMERETEK
MEGNEVEZÉSŰ
SZAKMAI KÖVETELMÉNYMODUL
TANTÁRGYAI, TÉMAKÖREI

A 11919-16 azonosító számú Élelmiszerelőállítási alapismeretek. megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Munka- és környezetvédele	Mikrobiológia és higiénia	Minőségirányítás	Minőség-ellenőrzés	Gazdasági és fogyasztóvédelmi ismeretek
FELADATOK					
Betartja és betartatja a munkahelyekkel kapcsolatos munkavédelmi követelményeket	x				
Tudatosan alkalmazza az élelmiszeripari mikroorganizmusait		x			
Nyersanyagot, készterméket vizsgál				x	
Betartja és betartatja az élelmiszer-előállításra vonatkozó higiéniai előírásokat és HACCP szabályokat			x		
Vállalkozási és kereskedelmi tevékenységet folytat					x
Ismeri és alkalmazza a vállalkozás jogkövető működése érdekében a fogyasztóvédelmi előírásokat					x
SZAKMAI ISMERETEK					
Munkahelyi egészség és biztonság mint érték	x				
Laboratóriumi alpmérések, alpműveletek				x	
Mikrobiológiai alapok		x			
Alapanyag minősítés, késztermék minősítés, gyártásközi ellenőrzések alapelvei			x		
Kereskedelmi és marketing alapok					x
A képzéshez illeszkedő haza és európai uniós fogyasztóvédelmi előírások					x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK					
Szakmai nyelvű beszédképesség	x	x	x	x	x
Jogszabályok ismerete			x	x	
labortechnikai eszközök használata				x	
Információforrások kezelése	x	x	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK					
Önállóság	x			x	

Megbízhatóság			x		
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x			x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK					
Kapcsolatteremtő készség	x	x	x	x	x
Kapcsolatfenntartó készség	x	x	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK					
Helyzetfelismerés	x			x	
Numerikus gondolkodás, matematikai készség			x	x	
Körültekintés, elővigyázatosság	x	x			x

MUNKA – ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM TANTÁRGY

36 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A biztonságos és egészséges munkavégzés szabályainak tudatos alkalmazása. A munkavédelem készség szintű alkalmazása. Balesetvédelmi előírások alkalmazása. Elsősegélynyújtás alapszintű elsajátítása

1.1. Témakörök

1.1.1. Munkavédelem

26 óra

Munkavédelem célja, szabályozása, feladata, területei.
Munkavédelmi feladatok a munkaadó és a munkavállaló részéről.
Munkavédelmi jogok és kötelességek.
Munkavédelmi eszközök, védőruha és munkaruha.
Baleset megelőzés feladatai.
Munkaegészségügyi előírások az élelmiszeriparban, és szakma specifikusan. Ergonómia.
Hőmunka.
Munkavégzés hatása az emberi szervezetre. Munkalélektan.
Munkavédelmi kockázatértékelés készítésének kötelezettségei.
Érintésvédelem fajtái, ellenőrzése. Villamos berendezések munkavédelme.
Tűz elleni védekezés, teendők tűz esetén.
Elsősegélynyújtás alapjai

1.1.2. Környezetvédelem

10 óra

Környezetvédelem célja, területei.
Szakmaspecifikus környezetvédelmi szabályok.
Hulladékkezelés előírásai.
Veszélyes hulladékok kezelése.
Füstgáz kibocsátásra vonatkozó szabályok

1.2.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

tanterem

1.3.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	Beszélgetés		x	x	
2.	Bemutató	x	x	x	
3.	Szemléltetés		x	x	

4.	Előadás		x	x	
5.	Megbeszélés	x	x	x	

1.3.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x	x		
2.2.	Leírás készítése		x	x	
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x	x		
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról		x	x	

4.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján		x		
4.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
4.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

1.4.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

MIKROBIOLÓGIA ÉS HIGIÉNYIA TANTÁRGY

36 óra

1. A tantárgy tanításának célja

Az élelmiszeriparban előforduló hasznos és káros mikroorganizmusok tudatos alkalmazása illetve védekezés ellenük a mikroorganizmusok életfeltételeinek befolyásolásával. Az élelmiszer-higiéniái szabályainak megismertetése, a biztonságos élelmiszer előállítás előírásainak alkalmazása

1.1. Témakörök

1.1.1. Mikrobiológia

26 óra

Mikrobiológia tárgya.

Mikroorganizmusok csoportosítása.

Mikroorganizmusok életfeltételei.

Életfeltételek szabályozása.

Mikroorganizmusok anyagcseréje, anyagcsere termékei.

Mikroorganizmusok szaporodása, szaporodás szabályozása.

Mikroorganizmusok élelmiszer-ipari szerepe.

Szakma specifikus mikroorganizmusok szerepe az adott élelmiszeripari ág technológiájában.

Védekezés a káros mikroorganizmusok ellen.

Élelmiszer fertőzés és mérgezés

1.1.2. Élelmiszeripari higiénia

10 óra

Élelmiszeripari általános higiéniai előírásai.

Üzemi higiénia: raktározás, feldolgozás, késztermék tárolás és szállítás higiénája.

Gépek higiénája.

Személyi higiénia.

Tisztálkodás.

Munkaruha higiénája

1.2. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

tanterem

1.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	

1.	Előadás		x	x	
2.	magyarászat		x	x	
3.	Önálló munka	x			
4.	feladat megoldás	x			
5.	megbeszélés		x	x	

1.3.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x	x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				

3.1.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján		x		
3.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x		
3.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerzése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
4.5.	Csoportos versenyjáték		x		

1.4.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS TANTÁRGY

35 óra

1. A tantárgy tanításának célja

Az élelmiszeripari termékek felelősségteljes előállításának elvei. A tanulók felelősségérzetének fejlesztése. A fogyasztók egészségi és gazdasági érdekei tiszteletének fejlesztése. A hatósági eljárásrend megismerése

1.1. Témakörök

1.1.1. Minőségirányítás

35 óra

Minőség fogalma.

Élelmiszerminőség elemei példákkal.

Élelmiszerbiztonsági veszélyek. Veszélyek megelőzése. Veszélyek azonosítása.

Minőség irányítás jogi szabályozása.

Minőségirányítási rendszerek az élelmiszeriparban (kötelező, választott).

Minőségirányítás dokumentumai, dokumentáció vezetése.

1.2. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

szakterem, tanterem

1.3. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás		x	x	
2.	magyarázat	x	x	x	
3.	megbeszélés	x	x	x	
4.	gyakorlotatás	x	x		
5.	szemléltetés	x			

1.3.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	--------------------------	---	--

		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x	x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x	x		
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x	x		
4.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján		x		
4.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
4.5.	Utólagos szóbeli	x	x		

	beszámoló				
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	
5.5.	Csoportos versenyjáték		x	x	
6.	Vizsgálati tevékenységek körében				
6.1.	Technológiai próbák végzése	x			

1.4.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

MINŐSÉG-ELLENŐRZÉS GYAKORLAT TANTÁRGY

105 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A nyersanyagok, félkész és késztermékek minőségi előírásainak ellenőrzésével kialakítani a felelősségtudatot az élelmiszerek előállításánál. Az üzemi minőségellenőrzéssel segíteni az áttekintőképesség, a precizitás, pontosság kialakítását.

1.1. Témakörök

1.1.1. *Laboratóriumi alapok*

6 óra

Laboratóriumi rendszabályok ismertetése.
Vegyszerek, kezelése, felhasználásuk szabályai.
Eszközök ismertetése, szakszerű használata.
Laboratóriumi mérések jegyzőkönyvezésének szabályai

1.1.2. *Tömegméréses alapvizsgálatok*

12 óra

Tömegmérés eszközei, mértékegységei.
Érzékenység, terhelhetőség fogalma.
Tömegmérés szabályai.
Mérés fogalma, mennyiség jelentése.
Tömegmérési feladatok.
Lemérés, bemérés.
Szabályos mintavétel.
Szakmára jellemző tömegmérési vizsgálatok.
Nyersanyag, félkész és késztermék tömegének mérése.
Termék valamely fizikai alkotójának mérése (töltelék, bevonat).
Nedvességtartalom mérés.

1.1.3. *Térfogatmérése alapvizsgálatot*

12 óra

Térfogatmérő eszközök ismertetése.
Térfogatmérési feladatok.
Jelre állítás, hitelesítés.
Szakmára jellemző térfogatmérések

1.1.4. *Szakmaspecifikus titrimetriás vizsgálatok*

15 óra

Titrimetriás vizsgálatok célja.
Indikátorok szerepe.
Térfogatos elemzés lényege.
Savak, lúgok titrálása.
Szakmára jellemző nyersanyagok vagy késztermékek titrálásos vizsgálata

1.1.5. Érzékszervi vizsgálatok **9 óra**
 Nyersanyagok, késztermékek érzékszervi tulajdonságainak vizsgálata, szabvány szerinti minősítése.
 Érzékszervi vizsgálatok értékelése

1.1.6. Üzemi minőségellenőrzés **15 óra**
 Gyártásközi ellenőrzések elvégzése.
 Nyersanyagok vizsgálata, technológiai paraméterek ellenőrzése, dokumentálása, kiértékelése.
 Késztermékek vizsgálata

1.1.7. Technológiai tulajdonság vizsgálata **27 óra**
 Szakmára jellemző nyersanyag, félkész vagy késztermék vizsgálatok vonatkozó szabványok alapján

1.1.8. Szárazanyag, koncentráció, sűrűség vizsgálata **9 óra**
 Refraktometriás vizsgálatok.
 Sűrűségmérés.
 Különböző koncentrációjú oldatok készítése, meghatározása

1.2.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)
 laboratórium, tanüzem, üzem

1.3.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	szemléltetés	x	x	x	
2.	bemutató	x	x	x	
3.	gyakoroltatás	x			
4.	önálló feladatmegoldás	x			
5.	magyarázat	x	x	x	
6.	megbeszélés	x	x		

1.3.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x	x	
2.	Csoportos munkaformák körében				
2.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
2.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
2.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
2.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
2.5.	Csoportos versenyjáték		x		
3.	Vizsgálati tevékenységek körében				
3.1.	Technológiai próbák végzése	x	x		
3.2.	Technológiai minták elemzése	x	x		
3.3.	Geometriai mérési				

	gyakorlat				
3.4.	Vegyészeti laboratóriumi alpmérések	x	x		
3.5.	Anyagminták azonosítása	x			
3.6.	Tárgyminták azonosítása	x	x		
4.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
4.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
4.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

1.4.A tantárgy értékelésének módja

A tantárgyak értékelésének módja egységes, a következőképpen alakul:

A szaktanár, pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők érvényesülnek.

81-100%	jeles (5)
71-80%	jó (4)
61-70%	közepes (3)
52-60%	elégséges (2)
0-51%	elégtelen (1)

GAZDASÁGI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI ISMERETEK TANTÁRGY

71 óra

1. A tantárgy tanításának célja

A gazdasági folyamatok, összefüggések megismertetése. A vállalkozások indításának, működtetésének feladatainak megismerése, alkalmazása, ezzel a gazdaság alapelemének számító értékteremtő tevékenységek elsajátítása

1.1. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.2. Témakörök

1.2.1. **Gazdasági alapok**

36 óra

Gazdaság működése, körfolyamata.
Gazdasági rendszerek.
Piacgazdaság működése.
Szükségletek, hierarchiája.
Igények és javak.
Piac működése, szereplői, elemei.
Piac szabályozása.
Pénzügyi szervezetek, szerepük, működésük.
Hitel fogalma, fajtái.
Pénzforgalom szabályai.
Adózási alapfogalmak.
Kereskedelem fajtái, szereplői, szerepe a gazdaságban

1.2.2. **Vállalkozási ismeretek**

15 óra

Vállalkozások szerepe a gazdaságban.
Vállalkozások típusai.
Vállalkozások alapítása, indítása, működtetése, megszüntetése

1.2.3. **Marketing**

10 óra

Marketing fogalma.
Marketing mix elemei.
Termékéletpálya.
Reklám szerepe.
Reklám jellemzői, típusai A témakör részletes kifejtése

1.2.4. **Fogyasztóvédelem**

10 óra

Alapfogalmak (tudatos fogyasztó, vállalkozás, forgalmazó, termék és szolgáltatás, eladási ár és egységár, online adásvételi és szolgáltatási szerződés)
Az ár feltüntetése (feltüntetés módja, több ár feltüntetése)
Csomagolás (alapvető előírások) Panaszkezelés, ügyfélszolgálat (panasztételi lehetőségek, szóbeli, írásbeli panasz, jegyzőkönyv felvétele, válaszadás módja és ideje). Fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületek

A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok

Piacfelügyeleti alapfogalmak A hatósági ellenőrzés

Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései (méret, súly, használhatóság ellenőrzése, vásárlók könyvének vezetése, üzlet nyitva tartásáról szóló tájékoztatás, e-kereskedelemhez kapcsolódó fogyasztóvédelmi előírások)

Szavatosságra és jótállásra vonatkozó tudnivalók

1.3.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

tanterem, szaktanterem, tanbolt

1.4.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.4.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás		x	x	
2.	szemléltetés		x	x	
3.	megbeszélés	x	x	x	
4.	magyarázat	x	x	x	
5.	egyéni munka	x			
6.	gyakoroltatás	x			

1.4.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.2.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.3.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.5.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		

2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Leírás készítése	x	x		
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x	x		
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x	x	x	
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
3.2.	Csoportos versenyjáték		x		

1.5.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT

9. évfolyam végén 70 óra

Az 9. évfolyamot követő szakmai gyakorlat szakmai tartalma:

Pékség helyiségeinek rendeltetése, adott pékségben gyártott termékek. Gépek elhelyezése, adott pékség technológia sorrendje. Pékségben elvárt magatartás, munkafegyelem. Nyersanyagok tárolásának bemutatása. Szakosított tárolás elvei. Anyagok szabályos elhelyezése. Anyagok szabályos mozgatása. Hűtés ellenőrzése. Mérési feladatok elvégzése tömegre, térfogatra különböző anyagoknál, különböző nagyságrendekben (kg, dkg, g, liter, dl.) Nyersanyagok helyes munkahelyi tárolása.

Tészta nyersanyagainak összemérése. Dagasztás folyamata. Csészecsere. Dagasztógép kezelése üzemben adott gépeken. Dagasztási idő beállítása. Megfelelően bedagasztott tészta jellemzői. Kézi dagasztás.

Tésztafeldolgozás műveletei: kézi tészta osztás, tészta mérés, gömbölyítés, hosszformázás. Kiflisodrás. Briósfélék fonása. Kalácsfonás több szálból. Osztógépek kezelése.

Kelesztőeszközök megismerése, előkészítése. Kelesztőkamrák által jelzett értékek értelmezése. Kelesztőkamrák kiszolgálása, higiénijája, munkavédelme.

Sütés szerepe a pékségben. Tészták előkészítése a vetésre. Vetési műveletek. Kemencék által mutatott értékek értelmezése. megsült termékek kisütése, felületkezelés. Kemencék kiszolgálásának munkavédelme. Termékek hűtésének és tárolásának körülményei. Késztermékek csomagolása. csomagoló anyagok fajtái, zárása. Termékek jelölésének szabályos elhelyezése. Késztermékek szabályos elhelyezése szállítóeszközben

Gyula, 2023. szeptember 1.

Czeglédiné Szappanos Anita
igazgató